

**ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І
ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПЕРСПЕКТИВИ ВОЛИНИ»
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖМЕНТУ**

16 квітня 2016 року, м. Луцьк

ОБЛІК, АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ В СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Тези доповідей II Міжнародної науково-практичної
конференції молодих науковців, аспірантів, здобувачів і
студентів

ACCOUNTING, ANALYSIS AND CONTROL OF THE ECONOMIC DEVELOPMENT STRATEGY UKRAINE

Abstracts of the II International Scientific Conference for Young
Scientists, Graduate Students and Students

УЧЕТ, АНАЛИЗ И КОНТРОЛЬ В СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

Тезисы докладов II Международной научно-практической
конференции молодых ученых, аспирантов, соискателей и
студентов

Випуск 9

Частина 1

Редакційно-видавничий відділ ЛНТУ
Луцьк – 2016

УДК 657: 657.1
ББК 65.052
О-14

Рецензенти:

Малік М.Й., доктор економічних наук, академік УААН, ННЦ «Інститут аграрної економіки», м. Київ;

Гарасим П.М., доктор економічних наук, професор, Львівська державна фінансова академія, м. Львів.

*Рекомендовано Вченою радою Луцького національного технічного університету
(протокол № 10 від 12 квітня 2016 р.)*

Редакційна колегія: головний редактор – к.е.н., професор Садовська І.Б. (Україна); **відп. редактор** – к.е.н., доцент Бабіч І.І. (Україна); д.е.н., професор Аверіна О.І. (Росія); к.е.н., доцент Баула О.В. (Україна); к.е.н., професор Бігдан І.А. (Україна); д.е.н., професор Герасимчук З.В. (Україна); д.е.н., професор Бессонова О.А. (Росія); д.е.н., доцент Вегера С.Г. (Білорусь); д.е.н., професор Голян В.А. (Україна); к.е.н., доцент Голячук Н.В. (Україна); д-р Гжегож Зайонц (Польща); к.е.н., доцент Журавовська І.В. (Україна); д-р Гжегож Зайонц (Польща); к.е.н., доцент Зеленко С.В. (Україна); д-р Дорота Казмерчак-Пец (Польща); д.юр.н., професор Конабасєв О.К. (Казахстан); Легенчук С.Ф., д.е.н., професор (Україна); Левицька С.О., д.е.н., професор (Україна); д.е.н., доцент Макарова В.І. (Росія); д.е.н., професор Малік М.Й. (Україна); к.е.н., доцент Мальцевич Н.В. (Білорусь); д.т.н., с.н.с. Мокєєв В.В. (Росія); д.е.н., доцент Морозова Н.І. (Росія); к.е.н., доцент Московчук А.Т. (Україна); к.е.н., доцент Нагірська К.Є. (Україна); к.е.н., доцент Нужна О.А. (Україна); к.е.н., доцент Петрова О.О. (Росія); к.е.н., доцент Писаренко Т.М. (Україна); Правдюк Н.Л., д.е.н., професор (Україна); к.е.н., доцент Савош Л.В. (Україна); к.е.н., доцент Семенішена Н.В. (Україна); к.е.н., доцент Сєкачєва В.М. (Росія); к.е.н., доцент Сидоренко Р.В. (Україна); к.е.н., доцент Сушко Т.І. (Білорусь); к.е.н., доцент Талах В.І. (Україна); к.е.н., доцент Талах Т.А. (Україна); к.е.н., доцент Ткачук І.М. (Україна); к.е.н., доцент Тлучкевич Н.В. (Україна); к.е.н., доцент Хвищун Н.В. (Україна); д-р Хенрік Федєвич (Польща); к.е.н., доцент Чудовець В.В. (Україна); к.е.н., доцент Шаріпов Д.Г. (Таджикистан); к.е.н., доцент Шестакова І.М. (Росія); д.е.н., професор Шеиукова Т.Г. (Росія).

О-14 Облік, аналіз і контроль в стратегії розвитку економіки України: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (16 квітня 2016 р.) / відп. ред. І.Б. Садовська. – Ч. 1. – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2015. – 208 с.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на Міжнародній науково-практичній конференції молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів "Облік, аналіз і контроль в стратегії розвитку економіки України", що була проведена кафедрою обліку і аудиту факультету обліку та фінансів Луцького національного технічного університету у квітні 2016 року. У публікаціях висвітлено інтеграцію бухгалтерського обліку з суміжними економічними науками; спрощені системи обліку, оподаткування та звітності в сучасних умовах господарювання; облікове забезпечення господарських процесів; управлінський облік і контроль як підсистеми сучасного менеджменту підприємства; контроль як функція менеджменту і інститут аудиту: сучасний стан і перспективи розвитку; економіко-математичне моделювання в управлінні підприємством; комунікативні процеси у педагогічній та управлінській діяльності; результати науково-технічного прогресу (інновації) як об'єкти обліку, аналізу і контролю; методика економічного аналізу в умовах реформування національної економіки: зарубіжний досвід і вітчизняна практика. Для науковців, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, аналізу і аудиту.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

© Луцький НТУ, 2016

ЗМІСТ

Баган Анастасія Вимоги до облікової інформації	10
Батісвич Дмитро Вимоги до інформаційної системи бухгалтерського обліку	11
Березовський Богдан Особливості змін у фінансовій та податковій звітності з податку на прибуток підприємств	12
Білінець Юлія Роль та значення оцінки у формуванні вартості запасів	14
Братчук Віталія Організаційно-методичні засади контролю орендованих основних засобів	16
Василець Марія, Іщенко Яна Економічний зміст та сутність амортизації (зносу) основних засобів	18
Василець Марія Методика проведення аудиту основних засобів	20
Ворнік Дар'я Документальне оформлення виготовлення та реалізації готової продукції рослинництва	22
Гандзюк Мар'яна Проблемні питання державного регулюванн оплати праці в Україні	24
Горбаль Олег Чинники впливу на інноваційний розвиток промислових підприємств	26
Горбов Александр Размещение временно свободных средств единого казначейского счета федеральным казначейством	28
Горяїнова Єлизавета Історія виникнення бухгалтерського обліку	30
Греджев Іван Оцінка біологічних активів	32
Григоренко Ольга Облікове забезпечення за теорією обмежень	34

Гринявський Сергій Усне розпорядження керівника як вектор для стратегічного управління	36
Гурська Юлія Особливості класифікації витрат	38
Дейнека Лілія Відображення інформації про основні засоби у фінансовій звітності підприємств	39
Дикун Ірина Моделювання економічних процесів в мікроекономіці	41
Діденко Владислав Сутність та облікові аспекти інтелектуального капіталу	43
Долінська Оксана Оцінка ризиків банківської діяльності внутрішніми аудиторами	45
Долошицький Микола Облік бартерних операцій при здійсненні зустрічної торгівлі між підприємствами України	47
Дунь Василина Моделювання економічних явищ та процесів в аналізі	50
Евдокимова Ольга Аудиторський контроль в Республіке Беларусь, проблемы и перспективы развития	52
Єршова Наталія Розвиток стратегічної управлінської звітності в концепції «Sustainability report»	54
Жураковська Ірина, Колбасюк Оксана Методика оцінки ймовірності на прикладі нематеріальних активів та забезпечень	56
Загородня Аліна Податок на доходи фізичних осіб та його облік	58
Задерей Наталія Особливості обліку витрат на збут	62
Зайцева Наталья Государственный финансовый контроль на уровне региона	63
Зайцева Екатерина, Хахалин Дмитрий Маркетинговый подход в развитие регионального туризма	65
Згоранець Олександр Хмарні технології: нове сьогодні	67

Зінчук Аліна Макроекономічне моделювання	70
Івченко Лариса Особливості складання консолідованої фінансової звітності	73
Карпенко Євгенія, Чижик Тетяна Первинний облік зерна у ТОВ «Агрофірма Миколаївка»	75
Клюхина Елена, Лучина Ольга Большие данные – большие возможности	77
Ковальчук Віра Методи оцінки та прогнозування вартості підприємства	79
Ковачевич Милена Сбережения и инвестиции в Болгарии: анализ коинтеграции	81
Корнейчик Марина Развитие бухгалтерского аутсорсинга В Республике Беларусь	83
Коцюба Лілія Облік витрат на збут	86
Коцюба Лілія, Михальчишина Лариса Методика проведення внутрішнього контролю витрат на підприємстві	89
Кравчак Віталій Аукціонна реалізація необробленої деревини та шляхи її вдосконалення	91
Красота Марина Направления повышения эффективности использования трудового потенциала предприятия	93
Кривенко Надія Вплив міжнародної інтеграції на економіку країн	95
Кулик Анна Економічна сутність розрахунків	97
Кульбацкая Анна Государственный финансовый контроль и повышение его эффективности	99
Лепецька Іванна Облік операцій з оперативної оренди основних засобів в орендатора	101
Лижнюк Ангеліна Макроекономічне моделювання	103

Лисенко Марина Актуальні питання і проблеми обліку забезпечень – вітчизняний та міжнародний досвід	105
Лінник Наталія Актуальні напрямки досліджень звітності за МСФЗ	107
Ліпатова Наталія Причини використання давальницьких схем переробними підприємствами України	109
Лугова Ірина Управління основними засобами підприємств будівельної галузі	111
Мазнюк Ірина Математичне моделювання в маркетингу	113
Макарович Вікторія, Мельник Олександр Обліково-аналітичне забезпечення основних засобів	115
Маліновська Софія Проведення факторного аналізу валового збору озимої пшениці на прикладі фермерського господарства	117
Мацюк Анастасія Проблеми інформативності фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва	120
Мацюк Вікторія Визначення витрат операційної діяльності підприємства у законодавстві	122
Мельник Алеся, Красота Марина Важность интеграции анализа трудовых ресурсов с менеджментом персонала	124
Михалевич Світлана Економічна суть виробничих запасів як важливого об'єкта обліку	125
Михальчук Ірина Суть оцінки основних засобів та її роль у формуванні їх вартісної величини	127
Молінська Ольга Порядок переходу вітчизняних підприємств на МСФЗ	129
Навитанюк Ольга Ефективні способи фінансування та облік відтворення основних засобів	131

Навитанюк Ольга, Михальчишина Лариса Контроль розрахунків з підзвітними особами: завдання, джерела, порядок проведення	135
Немировська Оксана, Сторожук Тетяна ВПЛИВ ЗАКОНОДАВСТВА НА СИСТЕМУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	137
Николашина Алена Эффективность применения сgm – систем в деятельности организации	139
Панасюк Анна Суть та необхідність технічної класифікації виробничих запасів	141
Пачковська Катерина Суть виробничих запасів	142
Петров Алексей, Шешукова Татьяна Особенности и проблемы аутсорсинга бухгалтерских услуг в нефтяной компании «Лукойл»	143
Petrova Diana Accounting aspects of international transfer pricing in the context of global corporate management	145
Писаренко Тетяна Податковий облік і податкове планування: управлінський аспект	147
Пільгуй Софія Концентрація банківського капіталу: сучасний стан та вплив на фінансову стійкість банківської системи України	149
Поліщук Ірина Моделювання в соціології	151
Прохар Наталія, Фоменко Дмитро Прибуток сільськогосподарського підприємства: проблеми розподілу та відображення у бухгалтерському обліку	153
Радчук Вікторія Економіко-математичне моделювання	155
Рижих Андрій Математичне моделювання в економічному аналізі	157
Карпенко Євгенія, Різник Мирослава Організація внутрішнього аудиту у бюджетних установах	159
Сапіга Юлія Проблеми тінізації оплати праці в Україні	161

Семенюк Анна Класифікація основних засобів для належної організації обліку	163
Семенюк Наталія Інформаційні технології в бухгалтерському обліку	165
Сергиенко Наталья Мониторинг качества финансового менеджмента администраторов бюджетных средств как элемент внутреннего финансового контроля	167
Силаева Екатерина Открытый бюджет как форма общественного контроля бюджетных данных	169
Сковера Аліна Дослідження підходів до методики аналізу витрат підприємства	171
Слодзік Діана Проблеми формування собівартості в тваринництві	173
Смолярчук Іванна Економіко-математичне моделювання в сільському господарстві	177
Собуцька Оксана Особливості трудового потеналу підприємства	179
Стрілецька Юлія Організаційні підходи до процесу внутрішнього контролю поточних зобов'язань на підприємстві	181
Табашникова Виктория Внутренний контроль в системе федерального казначейства	183
Таланова Ирина Амортизационная политика	185
Хілуха Олена Організація управлінського обліку діяльності підприємств	187
Чекан Юлія Центри відповідальності в управлінському обліку	189
Шмарева Марина Система контроллинга в организациях малого и среднего бизнеса	192
Шостак Вікторія Системи та моделі управління запасами підприємства	194
Шумік Богдан Сучасні особливості господарської діяльності у Волинській області	197

Юзефович Віра Проблеми зменшення корисності активів в Україні	198
Юхимчук Марина Еволюція розмірів мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму в Україні	200
Якимчук Дмитро Основні відмінності між П(С)БО 30 та МСБО 41 щодо оцінки біологічних активів та сільськогосподарської продукції	202

УДК 657

Баган Анастасія

Науковий керівник: **Голячук Наталія**
Луцький національний технічний університет

ВИМОГИ ДО ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Облікова інформація повинна задовольняти конкретним потребам користувачів в залежності від рівня та характеру прийнятих рішень і відповідати наступним вимогам:

- аналітичність - інформація повинна надходити по тих напрямках діяльності та з тією деталізацією, яка необхідна для вирішення поставлених завдань;

- об'єктивність - економічна інформація повинна об'єктивно відображати відомості про поточний стан і про перспективи їх змін;

- своєчасність або оперативність - інформація повинна надходити до керівництва якнайшвидше (у момент появи в облікових регістрах підприємства) оскільки несвоєчасність надходження інформації зумовлює запізнення в прийнятті рішень;

- суттєвість або релевантність - інформація повинна бути достатньою для прийняття рішень;

- сумісність та зіставність інформації, яка надходить з різних джерел;

- точність – однозначне сприйняття інформації всіма споживачами;

- повнота – інформація повинна бути достатньою для ефективного її використання;

- репрезентативність – достатня структура і кількість для адекватного відображення особливостей підприємства;

- стійкість – можливість інформації зберігати свої властивості на певному відрізку часу.

Процес підготовки облікової інформації, як важливого елемента обліково-аналітичної системи, являє собою узгоджену структуру, діючу на підприємстві і включає ефективні технічні й управлінські методи, для забезпечення найкращих і найбільш практичних способів взаємодії елементів облікової системи з метою задоволення інформаційних потреб користувачів.

Облікова система створюється для користувачів обліково-аналітичної інформації, залежить від них і, отже, повинна бути орієнтована на їх теперішні і майбутні запити, виконувати поточні вимоги користувачів і прагнути перевершити їх очікування.

УДК 657:004

Батісвич Дмитро
Науковий керівник: **Голячук Наталія**
Луцький національний технічний університет

ВИМОГИ ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Сучасні інформаційні бухгалтерські системи поза залежністю від їхнього масштабу, програмно - апаратної платформи і вартості повинні забезпечувати якісне ведення обліку, бути надійними і зручними в експлуатації.

У функціональному аспекті інформаційні бухгалтерські системи повинні, принаймні, безпомилково робити арифметичні розрахунки; забезпечувати підготовку, заповнення, перевірку і роздрукування первинних і звітних документів довільної форми; здійснювати безпомилкове перенесення даних з однієї друкованої форми в іншу; робити нагромадження підсумків і обчислення відсотків довільного ступеня складності; забезпечувати звертання до даних і звітів за минулі періоди (вести архів).

Для того щоб забезпечити зазначені можливості, інформаційна система повинна мати єдину базу даних по поточному стану бухгалтерського обліку на підприємстві й архівних матеріалах, будь-які відомості з яких можуть бути легко отримані по запиту користувача. У залежності від особливостей обліку на підприємстві бази даних можуть мати різну структуру, але в обов'язковому порядку повинні відповідати структурі прийнятого плану рахунків, що задає основні параметри налаштування системи на конкретну облікову діяльність. Модулі системи, які забезпечують проведення розрахунків, розрахунків підсумків і нарахування відсотків, повинні використовувати розрахункові нормативи, що прийнятні на даний час.

Надійність інформаційної системи означає захищеність її від випадкових збоїв і в деяких випадках від навмисного псування даних. Як відомо, сучасні персональні комп'ютери є досить відкритими, тому не можна вірогідно гарантувати захист чисто на фізичному рівні. Важливо, щоб після збою базу даних можна було легко відновити, а роботу системи відновити в найкоротший термін.

Сучасні інформаційні бухгалтерські системи повинні відповідати названим вимогам. Не менш важливо, щоб фірма - розробник бухгалтерської програми мала значний досвід роботи і солідну репутацію. При виборі системи варто враховувати ту обставину, що надалі до провайдера доведеться неодноразово звертатися і за порадою або консультацією, і за заміною застарілої версії на більш свіжу.

УДК 657

Березовський Богдан

Науковий керівник: **Сторожук Тетяна**

Університет ДФС України

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІН У ФІНАНСОВІЙ ТА ПОДАТКОВІЙ ЗВІТНОСТІ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Однією з найважливіших загальноекономічних і бухгалтерських проблем як в практичному, так і в науковому сенсах, є проблема визначення фінансового результату діяльності підприємства, методологія його розрахунку та методика оподаткування. З внесенням змін до ПКУ здійснено певний крок щодо гармонізації бухгалтерського та податкового відображення. Даний процес направлено на вирішення питання недопущення виникнення можливостей ухилення від оподаткування, оптимізації і звуження бази оподаткування та прозорості її визначення.

Питання визначення підходів щодо розрахунку прибутку для цілей складання фінансової звітності і оподаткування, а також різниць між ними є актуальними вже тривалий час. З прийняттям НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»[1], що забезпечує відповідність нашої фінансової звітності вимогам МСФЗ, стаття «податок на прибуток від звичайної діяльності» у

новій формі Звіту про фінансові результати перейменована на «витрати (дохід) з податку на прибуток», що передбачає розрахунок податку на прибуток тільки за даними фінансового обліку. 1 грудня 2015 року набрав чинності наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств» [2], з метою забезпечення виконання нових правил оподаткування. Форма податкової декларації з податку на прибуток підприємств передбачає [3]:

1. Уніфікацію форм податкової звітності з податку на прибуток підприємств – замість чотирьох окремих декларацій складається одна.

2. Просту та логічну структуру декларації, що дозволить платнику визначати свої податкові зобов'язання з мінімальними витратами часу.

3. Скорочення кількості додатків до декларації – з 14 до 9.

4. Наявність нового додатка РІ (різниці), в якому згруповані всі різниці, передбачені Податковим кодексом України, на які збільшується (зменшується) фінансовий результат, з посиланням на відповідні норми.

5. Можливість надання платниками інформації про контрольовані операції в рамках трансфертного ціноутворення за скороченою формою.

Кінцева частина нової форми декларації містить дві нові таблиці для заповнення:

– відомості про одночасне подання до податкової декларації з податку на прибуток підприємств форм фінансової звітності;

– інформація про наявність прийнятого рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці.

Варто відзначити, що відповідно до останніх змін, з ПКУ вилучено визначення категорій податкової різниці, тимчасової та постійної різниць. Базовим нормативним документом, який в Україні регламентує облік податкових різниць, є ПБО «Податкові різниці». В даному Положенні дається визначення податкових різниць, а також їх класифікацію [4].

Таким чином, внесені зміни до фінансової звітності наближають ведення бухгалтерського обліку в Україні до міжнародних стандартів, а здійснення податкових розрахунків

податку на прибуток за даними фінансового обліку з відповідними податковими коригуваннями – про їх уніфікацію та інтеграцію. Відповідно фінансова звітність знову повертається під пильну увагу фіскальних органів.

Література:

1. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»// <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/>.
2. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств : Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 р. №897 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15>.
3. Про затвердження декларації з податку на прибуток підприємств: Лист ДФС України від 04.01.2016 р. № 102/7/99-99-19-02-01-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/zagalnoderjavni-podatki/podatok-na-pributok-pidpri/listi-dps/print-230801.html>.
4. Редзюк Т.Ю. Взаємодія фінансового та податкового обліку при обчисленні податку на прибуток / Т.Ю. Редзюк, О.Т. Казанівська // Глобальні та національні проблеми економіки: Електронне наукове фахове видання. – 2015. – Вип. 4. – Ст. 985-989.

УДК 657

Білінець Юлія

Науковий керівник: **Михалевич Світлана**
Ковельський промислово-економічний коледж
Луцького національного технічного університету

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ОЦІНКИ У ФОРМУВАННІ ВАРТОСТІ ЗАПАСІВ

Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовують виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства.

Вони займають особливе місце у складі майна і домінуючу позицію у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності. Виробничі запаси є складовою частиною групи матеріальних ресурсів, які формують економічні ресурси.

Усі господарські засоби, а також процеси, що відбуваються на підприємстві, з метою відображення їх в бухгалтерському

обліку, порівняння і узагальнення потребують певної оцінки.

Від правильності вартісного відображення об'єктів та змін, що відбуваються з ними в процесі здійснення господарських операцій, значною мірою залежить об'єктивність даних для загальної характеристики виробничих ресурсів підприємств і точність визначення фінансових результатів.

Про важливість оцінки активів зазначають ряд вчених.

Так, Нідлз Х., Колдуелл Д. характеризують оцінку запасів як одну з найбільш цікавих проблем бухгалтерського обліку. «Помилка в оцінці запасів на кінець поточного року може мати негативний вплив на величину чистого прибутку як у поточному, так і в наступному році», - зазначають вчені.

Хорошак О. вказує, що оцінка запасів вимагає підвищеної уваги, адже «їх балансова вартість використовується при розрахунках фінансового стану підприємства (показники ліквідності, платоспроможності)», тому потрібно враховувати такий момент, що підприємство має на меті залучення додаткових партнерів.

Кузьминський А. М. та Кузьминський Ю. А. оцінкою визначають спосіб вартісного вимірювання господарських засобів та джерел їх утворення.

Застосування єдиного грошового вимірника для оцінки активів, пасивів та зобов'язань визначено Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Цей принцип передбачає, що «вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства в його фінансовій звітності здійснюється в єдиній грошовій одиниці». Забезпечення реальної дії цього принципу передбачає вартісне вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку.

Оцінка запасів безпосередньо впливає на розмір податку, який сплачується на прибуток. Тобто виникає проблема з одного боку більш точного визначення прибутку, а з іншого боку - бажання знизити податок на прибуток.

Незважаючи на те, що більшість дослідників-економістів окремо зупиняються на процесі оцінки, деякі питання, зокрема узагальнення особливостей основних методів оцінки запасів та визначення їх недоліків і переваг для здійснення обґрунтованого вибору, потребують уточнення та систематизації.

П(С)БО 9 «Запаси» визначає, що при надходженні запасів на

підприємство їх первісна вартість визначається залежно від способу надходження на підприємство.

Так, первісною вартістю придбаних запасів, є собівартість запасів яка складається з таких фактичних витрат: суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю) за вирахуванням непрямих податків; суми ввізного мита; суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству; транспортно-заготівельних витрат за вантажно-розвантажувальні роботи; транспортування запасів до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів; інших витрат, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні до використання в запланованих цілях на підприємстві.

Досліджуване питання є актуальним і важливим, так як саме від вибору підприємством оптимального методу оцінки запасів залежить достовірність вирахування їх вартісної величини, а відтак – собівартості виробленої продукції і, як результат, прибуток підприємства та його фінансовий стан.

УДК: 657.6:657.42

Братчук Віталія

Науковий керівник: **Михальчишина Лариса**
Вінницький національний аграрний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТРОЛЮ ОРЕНДОВАНИХ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

В умовах фінансової кризи, складностях у отриманні необхідних кредитних ресурсів, такий особливий спосіб залучення до господарського обороту основних засобів як їх оренда має вагоме значення для ефективної фінансово-господарської діяльності підприємств. Водночас це визначає актуальність питань контролю орендованих основних засобів.

Формулювання умов договору має визначальний характер у побудові обліку оренди, а відповідно і визначає організаційно-методичні засади її контролю. Організаційно-правові основи взаємовідносин між суб'єктами оренди базуються на договірних відносинах, які часто не враховують потреби однієї із сторін

орендних відносин, не завжди відповідають вимогам чинного законодавства і тому потребують поглибленого вивчення.

Істотними умовами договору оренди, встановленими ч. 2 ст. 284 Господарського кодексу України, є:

- об'єкт оренди (склад і вартість майна з урахуванням її індексації);

- строк, на який укладається договір оренди;

- орендна плата з урахуванням її індексації;

- порядок використання амортизаційних відрахувань;

- порядок списання орендованого майна;

- відновлення орендованого майна та умови його повернення або викупу.

Мета контролю орендних операцій полягає у встановленні достовірності первинних даних щодо формування розміру орендних платежів, повноти і своєчасності відображення первинних даних в зведених документах і облікових регістрах, правильності ведення обліку орендних операцій з об'єктами основних засобів та його відповідності прийнятій обліковій політиці, достовірності інформації щодо даних операцій у фінансовій звітності.

Предметом контролю орендних операцій є господарські процеси та операції, пов'язані з надходженням, рухом, використанням і передачею орендованих об'єктів, а також відносин, які виникають при цьому у підприємства та за його межами.

Після поставлених завдань контролю орендних операцій визначаються методи, прийоми та способи здійснення контрольних процедур, які будуть застосовувати суб'єкти здійснення контролю та за допомогою яких будуть формуватися його результати.

До методів контролю можна віднести наступні: прийоми документального контролю (арифметична, формальна, нормативно-правова, логічна зустрічна, взаємна перевірка), прийоми фактичного контролю (інвентаризація орендованих активів та кредиторської заборгованості в частині зобов'язань з орендних платежів).

Використання методичних прийомів документального контролю дозволяє перевірити своєчасність, повноту, правильність відображення орендних операцій в первинних документах, записів в облікових регістрах, Головній книзі та фінансовій звітності.

Застосування методичних прийомів фактичного контролю дозволяє виявити фактичний технічний стан активів, що входять до складу орендованого майна шляхом проведення інвентаризації. При встановленні розбіжностей необхідно виявити причини і рекомендувати підприємству провести інвентаризацію: орендованих основних засобів; зобов'язань за укладеними договорами оренди.

Завдяки документальним та фактичним методам контролю забезпечується найважливіший – методичний – етап контролю орендних операцій, який полягає у контролі оцінки орендованих основних засобів, встановленні їх належності, перевірці достовірності облікових записів за основними засобами і залишків за ними у балансі, перевірці правильності нарахування зносу основних засобів і визначенні витрат на їх ремонт.

При здійсненні операцій з оренди об'єктів основних засобів відбуваються різні порушення, такі як несвоєчасне і не достовірне документальне оформлення оприбуткування, неправильне нарахування зносу, неправильний розрахунок орендних платежів та інші.

Таким чином, контроль орендних операцій є важливою складовою організації їх обліку, правильність якої залежить від чіткості формування цих операцій в наказі про облікову політику.

УДК 657

**Василець Марія,
Іщенко Яна**

Вінницький національний аграрний університет

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ТА СУТНІСТЬ АМОРТИЗАЦІЇ (ЗНОСУ) ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Особливо важливе значення в механізмі відтворення основних засобів має амортизація, оскільки вона, з одного боку, є елементом виробничих витрат, що включається до собівартості продукції, а з іншого – є джерелом коштів для реновації (відновлення) основного засобу часто на якісно новій основі. Водночас вона відображає специфіку руху його вартості й розглядається як важливий важіль управління процесом відтворення. Для підприємств амортизаційні

відрахування є головним джерелом інвестицій і часткового поповнення обігових коштів.

Дослідженню проблем обліку основних засобів і їх амортизації значну увагу в своїх працях приділяли такі провідні вітчизняні науковці, як С.Ф. Голов, Л.В. Гуцаленко, Я.П. Іщенко, Г.Г. Кірейцев, Н.Л. Правдюк та інші. Проте питання вибору методів нарахування амортизації, її впливу на фінансово-економічні показники діяльності підприємства, використання нарахуваної амортизації як фінансового джерела досліджені недостатньо.

Амортизація є економічною базою відтворення основних засобів, яка складається з двох частин – зношування і відшкодування [5].

Знос основних засобів – це поступове втрачання функціональних властивостей об'єктів внаслідок їх експлуатації. Економічна сутність категорії «амортизація» полягає в перенесенні вартості об'єкта, що амортизується на продукцію, або включення частини їх вартості до складу витрат діяльності підприємства. [2].

Вибір методу нарахування амортизації є одним із найвпливовіших елементів облікової політики. Згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", амортизація визначається як системний розподіл вартості об'єкта основних засобів, що підлягає амортизації протягом строку його корисного використання. Також, відповідно до цього Положення встановлені такі методи амортизації: прямолінійний; зменшення залишкової вартості (відсотковий); прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивний; виробничий методи.

Нарахована сума амортизації, яка входить до структури витрат і є складовою собівартості сільськогосподарської продукції, прямо впливає на економічні показники підприємства. Чим вища сума амортизації в структурі витрат, тим результативніша їх діяльність. На наше переконання, амортизація фіксує міру зношення основних засобів (техніки), відображає величини зменшення їх вартості й акумулює кошти для фінансування їх оновлення. Як грошова форма амортизація слугує для відтворення основних засобів у їх натуральній формі (капітальне будівництво, купівля нових засобів).

Література:

1. Домбровська, Н.Р. До питання нарахування амортизації основних засобів [Текст] / Н.Р. Домбровська // Облік і фінанси АПК. – 2010. – № 4. – С.45–48.

2. Іщенко Я., Причепя Г. Переваги і недоліки сучасних методів нарахування амортизації /Я. Іщенко, Г. Причепя// Матеріали міжнародної наукової студентсько-аспірантської конференції «Світова економічна криза: причини, наслідки та перспективи подолання» 14-15 травня 2010 р. м.Львів – С. 464-465.

3. Методичні рекомендації щодо застосування регістрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики від 4 червня 2009 р. № 390.

4. Федоренко В.Л. Особливості нарахування основних засобів. /В.Л. Федоренко // Економіка АПК. – 2015. – № 7. – С. 90–96.

5. Шевченко Н.О. Облік амортизації в сільськогосподарських підприємствах та вдосконалення механізму її нарахування: Науковий збірник // Н.О. Шевченко :– Івано-Франківськ, – 2013. – №. 8. – Т. 2. –266-269 с.

УДК 657

Василець Марія

Науковий керівник: **Михальчишина Лариса**
Вінницький національний аграрний університет

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Економічний розвиток України залежить від ефективності функціонування сфер її народного господарства. Важливе значення приділяється основним засобам як головному елементу матеріально-технічної бази підприємства. Аудит основних засобів є невід’ємною частиною загального аудиту суб’єкта господарювання, оскільки основні засоби, як правило займають, більшу частку в майні підприємства, ніж інші необоротні активи. Тому аудитор при проведенні аудиторської перевірки основних засобів витрачає багато часу на отримання інформації про них.

Згідно з П(С)БО 7 основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує, щоб використовувати у виробництві або при наданні послуг, здавати в оренду іншим особам або здійснювати адміністративні та соціально-культурні функції, очікуваний строк використання (експлуатації) яких більше одного року (чи операційного циклу, якщо він перевищує рік) [1].

Метою аудиту основних засобів є підтвердження достовірності даних про вартість основних засобів, відображених у фінансовій звітності. Джерелами інформації для аудиту основних засобів є: форми звітності 1 Баланс (звіт про фінансовий стан), 2

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), 6 Примітки до фінансової звітності; аналітичні та синтетичні регістри обліку основних засобів (Головна книга, Журнал-ордер № 4, відомості аналітичного обліку капітальних інвестицій); первинні документи з обліку основних засобів: інвентарні картки, акти приймання-передачі, введення в експлуатацію, ліквідації, відомості індексації балансової вартості основних засобів [2].

Аудит основних засобів доцільно проводити за такими етапами:

I. На першому етапі аудитор ознайомлюється з: нормативно-правовими аспектами проведення операцій з основними засобами на підприємстві; рішеннями власника на проведення операцій з основними засобами; організацією бухгалтерського та податкового обліку основних засобів.

II. На другому етапі здійснюється аудит наявності основних засобів» який може бути проведений двома способами: — через інвентаризацію (у разі невеликої кількості засобів) за умови визначення в договорі на проведення аудиту права присутності аудитора при проведенні інвентаризації; — документальною перевіркою. Другий спосіб полягає в тому, що об'єкт основних засобів вважають наявним, якщо існують документ, який підтверджує його придбання, отримання на безоплатній основі, створення тощо, акт приймання-передачі, в реєстрах обліку зроблено відповідний запис. У разі відсутності згаданих документів або записів актив не вважається наявним, тому він не може бути включеним до балансу.

III. На третьому етапі роблять аудит господарських операцій з основними засобами. Важливим завданням аудитора є перевірка правильності формування первісної вартості основних засобів. Особливо аудитору слід звернути увагу на ті основні засоби, які були придбані за рахунок кредиту. Варто зазначити, що усі результати здійснених аудиторських процедур повинні знайти відображення в робочих документах аудитора. Це пояснення і заяви працівників з питань перевірки основних засобів; копії первинних документів про господарські операції із основними засобами; акти, довідки; інвентаризаційні описи; регістри бухгалтерського обліку; бухгалтерська звітність [3].

Аудит основних засобів завершується аналізом ефективності їх використання. Визначають фондівдачу, фондомісткість,

коефіцієнти зносу, оновлення, придатності основних засобів. На підсумковому етапі аудитор повинен узагальнити результати перевірки, зробити висновки та підготувати обґрунтовані пропозиції щодо усунення недоліків і використання виявлених резервів.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 [зі змінами і доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
2. Власюк Т.М. Основні засоби: організаційно-методичні аспекти формування облікової політики підприємства / Т.М. Власюк // Вісник КНУТД – 2014 – №2 – С. 35-38.
3. Подолянчук О.А. Методика і аналіз аудиту основних засобів / О.А. Подолянчук, Г.М. Химич – [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/794.pdf>.

УДК 657

Ворнік Дар'я

Науковий керівник: **Шишкова Наталія**
Національний гірничий університет

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

Сільське господарство – (сільськогосподарське виробництво) – це вид господарської діяльності з виробництва продукції, яка пов'язана з біологічними процесами її вирощування й призначена для споживання в сирому і переробленому вигляді та для використання на нехарчові цілі.

Сільськогосподарське підприємство (включаючи селянське (фермерське), риболовне й рибальське господарство) – це юридична особа, основним видом діяльності якої є вирощування й переробка сільськогосподарської продукції, виручка від реалізації якої становить не менше ніж 75% загальної суми виручки.

Продукція власного виробництва – це продукція, яка виробляється та реалізується самим підприємством в єдиному технологічному процесі з використанням власної або найманої робочої сили, і має значення готової продукції.

Готова продукція – це продукція (виріб, напівфабрикат, робота, послуга), що повністю закінчена обробкою на даному підприємстві, пройшла всі стадії технічного випробування (якщо вимагають відповідні її особливості), відповідає технічним умовам і стандартам, не потребує подальшої обробки на цьому підприємстві і здана на склад. [1]

Реалізована продукція – це продукція, яка відвантажена споживачеві і за яку надійшли кошти на розрахунковий рахунок підприємства-постачальника або мають надійти у зазначений термін.

При збиранні врожаю зернових культур основним об'єктом обліку є зерно, що надходить від комбайна з поля і вимагає повного оприбуткування і своєчасного відображення у відповідних первинних документах. Оприбуткування зернової продукції здійснюється трьома методами, зокрема оформляється:

- реєстр відправки зерна та іншої продукції з поля (форма № 77);
- путівка на вивезення продукції з поля (форма № 77а);
- талон водія (форма № 77б), талон комбайнера (форма № 77в) і талон бункериста (форма № 77г).

Зерно, що надійшло на тік, для забезпечення його тривалого зберігання потребує сушіння, очищення і сортування. Роботи, пов'язані з очищенням, сушінням і сортуванням зерна, оформлюється Актом на сортування і сушіння продукції рослинництва (форма №82).

На підставі акта відомості про оприбутковане зерно і корисні зернові відходи заносяться до Книги складського обліку (форма №ВЗСГ-10) або Картки складського обліку (форма « М-12).

В основному сільськогосподарські підприємства реалізують свою продукцію переробним підприємствам. На кожну партію сільськогосподарської продукції, яку доставляють на переробні підприємства автотранспортом, виписують Товарно-транспортну накладну (далі –ТТН) із зазначенням у ній усіх відомостей про кількість і якість продукції.

Крім ТТН при реалізації продукції на сторону виписується Товарна накладна (форма № ВЗСГ-7).[2]

У разі встановлення розбіжностей між даними сільськогосподарського виробника і переробного підприємства за кількісними і якісними показниками продукції проводять аналіз

продукції у присутності представника товаровиробника. Результати аналізу оформлюють актом про відмінності в кількісних та якісних показниках і записують інформацію про складання такого акта до ТТН.

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р.

2. Коваленко А.М. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах.-Дніпропетровськ: ВКК «Баланс-Клуб», 2009. 324-339 с.

УДК 657

Гандзюк Мар'яна

Науковий керівник: **Бродська Ірина**

Луцький національний технічний університет

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Облік праці і заробітної плати - один із найважливіших і складних аспектів роботи, що потребують точних і оперативних даних бухгалтерського обліку.

Нарахування, виплата та облік заробітної плати проводиться згідно з чинним законодавством, нормативними та інструктивними матеріалами, які регулюють трудові відносини.

Державне регулювання оплати праці – це сукупність способів визначення правил, процедур, нормативів, норм і гарантій оплати праці на основі ухвалення певних нормативних актів і контролю за їх дотриманням органами влади.

Система державного регулювання заробітної плати включає: встановлення мінімального розміру оплати праці; підвищення рівня реального змісту заробітної плати; забезпечення отримання працівником заробітної плати у разі припинення діяльності роботодавця і його неплатоспроможності; державний нагляд і контроль за повною і своєчасною виплатою заробітної плати; обмеження оплати праці в натуральній формі; регулювання оподаткування заробітної плати й інших видів трудових доходів; забезпечення дотримання законодавства у сфері оплати праці.

Таким чином, держава здійснює заходи з регулювання заробітної плати на двох рівнях: 1) визначає державні гарантії, що забезпечують взаємодію всіх роботодавців і працівників в цілях вироблення і узгодження умов оплати праці; 2) безпосередньо реалізує державні гарантії, встановлені працівникам організацій державного сектора економіки, що фінансуються з бюджетів різних рівнів.

Домінуючим завданням державного регулювання у сфері оплати праці є захист працюючих від нерегулярності і неадекватності винагород за працю.

Діючі на сьогодні в нашій державі ставки податку з доходів гальмують зростання рівня оплати праці, через що трудові доходи, які в нормальній ситуації мають виражатися у формі оплати праці, стають «тіньовими», фальсифікуючи статистику загальних прибутків населення. Приведення податкового законодавства у відповідність до вимог часу дасть змогу знизити податковий тиск на підприємства та забезпечити можливість збільшення фонду оплати праці.

Удосконалення податкової політики в галузі державного регулювання оплати праці може бути здійснене внаслідок таких заходів: а) зміни параметрів оподаткування, вдосконалення методики нарахування податків, перегляду системи надання пільг окремим категоріям працівників; б) збільшення розміру неоподаткованого мінімуму заробітної плати і перегляду розмірів прибутків, оскільки він не має бути меншим за реальний прожитковий мінімум.

Вдосконаленню державного регулювання оплати праці в Україні сприятиме послідовне здійснення цілеспрямованої державної політики в сфері оплати праці з істотним розширенням кола питань, які безпосередньо регулюються державою та її органами. Вони могли б застосувати загальне регулювання зростання заробітної плати, встановивши для всіх підприємств єдиний норматив економічної вигоди застосування капіталу та загальний динамічний норматив преміального фонду в межевому зростанні заробітної плати порівняно з її тарифним рівнем, а кожне підприємство будь-якої форми власності встановило б індивідуальну систему регулювання росту цього зростання. [1].

Таким чином, державне регулювання оплати праці повинно дотримуватися принципів соціальної справедливості, захищеності,

рівності і спрямовувати свою діяльність на розвиток і функціонування ринкових відносин. Гідний і достатній рівень оплати праці, зростання купівельної спроможності населення, забезпечення економічних, соціальних пільг і гарантій, без сумніву, створять сприятливі передумови для подолання кризових явищ, що домінують у нашій державі.

Література:

1. Гальченко О. С. Актуальні питання державного регулювання оплати праці / О. С. Гальченко // Актуальні проблеми права: теорія і практика. - 2012. - № 25. - С. 61-68. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/app_2012_25_7
2. Гнатенко Є. П. Аспекти обліку та законодавчо-нормативного регулювання оплати праці / Є. П. Гнатенко, О. В. Санченко. // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. - 2013. - Вип. 10 (1). - Режим оступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10\(1\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10(1)_22)

УДК 65.011

Горбаль Олег

Науковий керівник: **Оксенюк Катерина**

Луцький національний технічний університет

ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах посилення процесів глобалізації та конкуренції надзвичайно важливого значення набуває активізація інноваційної діяльності, оскільки без цього неможливо проводити ефективні структурні зрушення та забезпечити розвиток як підприємства так і держави загалом.

Дослідженню чинників впливу на інноваційний розвиток промислових підприємств присвячено ряд фундаментальних робіт вчених-економістів, серед них М. Войнаренко, П.Гаврилка, З. Гук, О. Удалих, Л. Олейнікова, Т. Кужда, О.Кузьмін, М. Стадник, С. Соколенко, М. Йохна, А. Череп, О. Череп, Ю. Шипуліна, М. Якубовський та інші.

На думку П.П. Гаврилка, під структурою чинників впливу на інноваційний розвиток підприємства, розуміється «сукупність чинників, поєднання впливу яких дасть змогу завдяки максимальному застосуванню інновацій досягнути високого рівня

розвитку того чи іншого виду економічної діяльності для задоволення пріоритетних потреб підприємства [1].

На думку О. Кузьміна та Т. Кужди чинниками інноваційного розвитку підприємства є [2]:

- законодавчі – формують правову основу інноваційного розвитку підприємств в Україні на основі системи законних та підзаконних актів;
- організаційно-управлінські – впливають через інституційно-управлінські та інституційно-організаційні зміни в інноваційній сфері;
- фінансово-економічні – визначають особливості здійснення інноваційної діяльності підприємств з позицій грошово-кредитних, бюджетно-податкових та амортизаційних важелів інноваційного розвитку
- техніко-технологічні – здійснюють вплив на технічні та технологічні сторони інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств;
- соціальні – відділяють вплив соціальних наслідків інноваційного розвитку від впливу багатьох інших чинників;
- екологічні – визначають вплив нових технологій, нових матеріалів, нових видів енергії на довкілля в процесі інноваційної діяльності підприємств;
- гуманітарні – впливають на інноваційний розвиток через ступінь освіченості населення, рівень знань і науки в країні;
- інформаційні – визначають особливості інноваційного розвитку підприємств на основі використання інформаційних ресурсів.

Ігнатенко О.Я. пропонує виділяти такі групи стримуючих чинників на інноваційний розвиток промислових підприємств [3]:

1. Економічні – нестача коштів для фінансування; великі витрати на нововведення; тривалий термін окупності нововведень; складність залучення сторонніх фінансових ресурсів; високий економічний ризик;
2. Виробничі – брак інформації про ринки збуту та нові технології; несприйнятливість підприємств до нововведень; відсутність кваліфікованого управління інноваційними процесами;
3. Правові – недосконалість інструментів правового регулювання інноваційної діяльності; відсутність оптимального рівня оподаткування.

Як бачимо, на інноваційний розвиток підприємства впливають різноманітні чинники, які є взаємопов'язаними та взаємообумовленими. Вони потребують комплексного підходу щодо вивчення впливу на інноваційний розвиток промислового підприємства.

Література:

1. Гаврилко П. П. Фактори інноваційного розвитку промисловості [Електронний ресурс] / П. П. Гаврилко, А. В. Колодійчук, В. М. Черторицький. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlts/21_11/201_Gaw.pdf
2. Кузьмін О. Є. Фактори інноваційного розвитку підприємств [Електронний ресурс] / О. Є. Кузьмін, Т. М. Кужда. – Режим доступу: <http://www.experts.in.ua/ua/baza/analitic/detail.php?ID=1139>
3. Ігнатенко О.Я. Стимулювання інноваційного розвитку промислових підприємств / О.Я. Ігнатенко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.masters.donntu.edu.ua/2008/fem/ignatenko/library/stl.htm>.

УДК 657

Горбов Александр

Финансовый университет при Правительстве РФ

РАЗМЕЩЕНИЕ ВРЕМЕННО СВОБОДНЫХ СРЕДСТВ ЕДИНОГО КАЗНАЧЕЙСКОГО СЧЕТА ФЕДЕРАЛЬНЫМ КАЗНАЧЕЙСТВОМ

В условиях затянувшейся экономической стагнации в Российской Федерации одним из важнейших вопросов стал поиск новых источников финансирования дефицита бюджета, что особо важно в условиях построения социально ориентированной бюджетной политики[1], в том числе на региональном уровне[2]. Одним из путей решения данной проблемы является проведение Федеральным казначейством активных операций с временно свободными средствами на едином казначейском счете.

Важным направлением развития таких технологий является выбор инструментов, с помощью которых казна будет получать дополнительный процентный доход с временно свободных средств.

На данный момент Федеральным казначейством используются следующие инструменты:

- Проведение открытых и закрытых аукционов среди кредитных организаций на размещение средств на депозитах;
- Проведение таких же аукционов, но в валюте (введены в практику из-за высокой волатильности рубля);
- Операции РЕПО [5].

Говоря об активных операциях Федерального казначейства с временно свободными бюджетными средствами, особое внимание стоит уделить операциям РЕПО, которые начали повсеместно использоваться именно с 2015 года.

Для того чтобы банки могли планировать свою ликвидность, в начале каждого месяца сообщается на сайте Казначейства России, какая минимальная сумма каждый рабочий день в течение месяца будет выводиться на рынок по РЕПО-овернайт [4].

Результаты деятельности Федерального казначейства по размещению временно свободных средств представлены в таблице 1.

Таблица 1

Доходы федерального бюджета, полученные от проведения
Казначейством России активных операций со средствами ЕКС,
млрд.р.

Периоды	апрель- декабрь 2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	январь- сентябрь 2015	Итого за период
Доходы	16,2	18,9	4,9	19,6	22,5	30,5	48,8	42,2	203,7

Проанализировав имеющийся опыт и опыт зарубежных стран, можно выделить основные преимущества таких сделок по размещению свободного остатка бюджетных средств:

- Залоговая природа сделки РЕПО обеспечивает снижение бюджетных рисков.
- Ежедневные сделки РЕПО это путь к обеспечению широкому спектру кредитных организаций доступа к недорогим финансовым ресурсам.
- Высокая технологичность и оперативность проводимых сделок.
- Ввиду того, что в операциях РЕПО чаще всего в качестве залога выступают ОФЗ, это делает эти инструменты более ликвидными, что благоприятно сказывается на их эмитенте.

На основании вышеизложенного можно сделать вывод о том, что в перспективе, во-первых, целесообразным выглядит расширение круга операций РЕПО, во-вторых удельный вес этого инструмента трендово растет, что также в своем интервью заметил и заместитель руководителя Федерального казначейства, Прокофьев Станислав Евгеньевич [6].

Литература:

1. Балинин И.В. Финансовое обеспечение социальной сферы в Российской Федерации: ключевые ориентиры, проблемы и пути решения // Экономические исследования. 2015. №4. С.4.
2. Прокофьев С. Е. Операции РЕПО со средствами Единого казначейского счета Федерального казначейства. - //Финансы. 2015. № 10. С. 21-25.
3. Сергиенко Н.С. Банковские технологии Федерального казначейства // Двадцатые апрельские экономические чтения Материалы международной научно-практической конференции. Под редакцией В.В. Карпова, А.И. Ковалева. 2014. С. 101-105.
4. Прокофьев С.Е., Сергиенко Н.С. Управление ликвидностью единого счета бюджета: региональный опыт// Экономика и предпринимательство. 2016. № 1-1 (66-1). С. 352-355.
5. Сергиенко Н.С. Управление ликвидностью на едином счете регионального бюджета //Устойчивое и инновационное развитие регионов России в условиях глобальных трансформаций Материалы международной научно-практической конференции. Липецкий филиал Финансового университета при Правительстве РФ. 2015. С. 383-390.

УДК 657

Горяінова Єлизавета

Науковий керівник: Вороніна Вікторія

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

На запитання: «Коли виник бухгалтерський облік?», – відповісти досить складно.

Я.В. Соколов зазначає, що сьогодні вчені не дають єдиної відповіді на питання, коли виникла бухгалтерія [1, с.106].

Існує три варіанти відповіді:

1) 6000 років тому, тобто тоді, коли почалася цілеспрямована реєстрація фактів господарського життя, і бухгалтерія почала існувати як практична діяльність – рахівництво;

2) 500 років тому, коли вийшла відома в усьому світі праця Луки Пачолі «Про рахунки та записи», і почалося літературне осмислення обліку;

3) 100 років тому, коли появились перші теоретичні розробки з обліку і почала розвиватися самостійна наука – рахунковедення .

Найбільш поширеною думкою є те, що саме Л. Пачолі заклав наукові основи обліку, виходячи з суто практичної діяльності.

Послідовниками Л. Пачолі були Дж. К. Кардано, Д. Мангіні, А. Казанова, А. ді Піетро, Л. Флорі [2, с. 32].

Саме починаючи з цього часу облік став формуватися в науку, з'явилися національні школи бухгалтерського обліку: італійська, французька, німецька, англо- американська, російська та інші.

Проте, перші згадки про облік було знайдено на свитках папірусу Древнього Єгипту, глиняних пластинках Вавилону, вибілених гіпсом дощечках з Греції, тощо. Тому можна стверджувати, що облік виник 5-6 тис. років назад.

Також фактом є те, що саме 100 років бухгалтерія існує як самостійна наука – рахунковедення, як спосіб розуміння обліку, мова рахівництва.

З цього останнього моменту рахівництво і рахунковедення існують паралельно і самостійно.

Напевно, назавжди залишиться невирішеним суперечка про те, який саме обліковий прийом був першим.

Більшість авторів, і найпереконливіше О. О. Бауер, визнавали такий прийом, як інвентаризація. Але багато інших науковців, таких, як: К.І. Арнольд, В. Стон, І.Г. Максимов, С.А. Сметанін таким прийомом вважали – контокорентний рахунок [3, с. 117].

Вирішувати цю суперечку не є потрібним. Ясно, що обидва прийому з'явилися з різних потреб і існували паралельно.

Також, існує багато суперечок щодо визначення конкретних етапів розвитку обліку.

Починаючи з другої половини XIX і майже до кінця XX століття, розвиток господарського обліку, на думку різних науковців, охоплював від двох до семи етапів.

Так, К. Родбертус (1870) виділяв лише два етапи обліку – докапіталістичний і капіталістичний. О. П. Рудановський (1925) виділяв статистичний і бухгалтерський етапи.

По чотири етапи називали: Дж. Чербоні (1873) – стародавній світ, епоха комерційної арифметики, становлення подвійної бухгалтерії, виникнення та розвиток наукової бухгалтерії, та Л. Сей (1883) – до-письмовий, уніграфічний, діграфічний, логісмографічний [4, с. 56].

Одностайної думки щодо визначення конкретних етапів обліку вчені не мають.

Отже, такий різнобій у поглядах наочно свідчить про те, що уніфікованої, науково обґрунтованої періодизації розвитку такої складної системи, якою є бухгалтерський облік, наука ще не виробила.

Література:

1. Соколов Я. В., Соколов В. Я. Історія бухгалтерського обліку / Я. В. Соколов, В. Я. Соколов. – М.: Фінанси і статистика, 2004. – 272 с.
2. Малькова Т.Н. Давня бухгалтерія: якою вона була? / Т.Н. Малькова. – М.: Фінанси і статистика, 1995. – 302 с.
3. Соколов Я.В. Бухгалтерський облік: від витоків до наших днів/ Я.В. Соколов. - М.: Аудит, 1996. – 217 с.
4. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік в зарубіжних країнах/ Ф.Ф Бутинець.– Ж.: Рута, 2002. – 112 с.

УДК 657

Греджев Іван

Науковий керівник: Костякова Анна

Таврійський державний агротехнологічний університет

ОЦІНКА БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

Прийняття П(С)БО 30 «Біологічні активи» зумовило зміни в обліковому процесі сільськогосподарських підприємств в частині методу оцінки одержаної сільськогосподарської продукції, формування доходів та витрат і визначення фінансових результатів діяльності сільгоспвиробників.

На сьогоднішній день не існує єдиної думки щодо доцільності оцінки за справедливою вартістю біологічних активів аграрних підприємств. Більшість сільськогосподарських підприємств відображають в обліку оприбуткування готової

продукції за плановою собівартістю, що призводить до викривлення інформації в фінансовій звітності.

Проблемою дослідження обліку біологічних активів займалися провідні вітчизняні та зарубіжні вчені, однак на сьогодні питання залишається відкритим, зокрема щодо оцінки біологічних активів і сільськогосподарської продукції.

Відносно оцінки біологічних активів існують розбіжності, починаючи вже із чинних нормативних актів. Так пунктом 12 П(С)БО 30 «Біологічні активи» зазначено, що сільськогосподарська продукція при її первісному визнанні оцінюється за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу або за виробничою собівартістю відповідно до П(С)БО 16 «Витрати». Статтею 4 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначено, що пріоритетною є оцінка біологічних активів, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання – принцип історичної (фактичної) собівартості. Крім того, на сьогоднішній день залишаються чинними Методичні рекомендації з обліку витрат та калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції № 132, якими передбачено облік прямих витрат на виробництво обліковувати на рахунку 23 «Виробництво» за аналітичними рахунками по кожному виду продукції, а облік накладних витрат - на окремих рахунках із їх розподілом на кожний вид продукції в кінці року.

Суб'єктам господарювання надано право самостійно обирати варіант оцінки сільськогосподарської продукції – за справедливою вартістю або за виробничою собівартістю. Даний підхід, на нашу думку, є доречним, враховуючи певні особливості двох галузей щодо використання значної частини готової продукції для внутрішньогосподарського споживання – зерно на посів, гній на добрива в рослинництві, корми на годівлю тварин тощо. Таку продукцію доцільно оцінювати за виробничою собівартістю (історичною (фактичною) собівартістю), що не суперечить П(С)БО 9 «Запаси».

Під час визначення справедливої вартості існують вагомі труднощі, а саме: відсутній активний ринок, ціни на ринку різко коливаються залежно від місця і часу реалізації.

В свою чергу фактична собівартість визначається лише в кінці року, що затрудняє процес оприбуткування продукції. Для оцінки продукції замість фактичної можливе використання

планової собівартості, яку у кінці року коригують до рівня фактичної.

Отже, справедлива вартість і фактична собівартість, які можна використовувати для оцінки продукції під час її визначення є умовними величинами. Тому доречно керуватися принципом обачності, який визначений законом “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”. Принцип обачності передбачає, що методи оцінки, які застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов’язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства.

УДК 657

Григоренко Ольга

Київський національний торговельно-економічний університет

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ТЕОРІЄЮ ОБМЕЖЕНЬ

У сучасних умовах глобалізації економіки та підвищення конкуренції в усіх галузях світового господарства, підприємства змушені запроваджувати принципово нові методи управління для забезпечення високої ефективності своєї діяльності. Застосування прогресивних систем управління значно підвищує релевантність інформаційних даних обліку з метою прийняття результативних управлінських рішень. Одним з перспективних напрямків розвитку науки й практики менеджменту є управління на основі теорії обмежень.

Теорія обмежень, перш за все, є системою управління з невід’ємною складовою – процесом мислення, що спрямований на постійне вдосконалення. Отже, її впровадженню передують ряд складнощів пов’язаних з традиціями управління, менталітетом та формуванням облікового забезпечення.

Теорія обмежень базується на припущенні, що в діяльності підприємства існують певні обмеження. Найбільш загально обмеження можна поділити на обмеження ресурсів, ринків та політик. До ресурсних обмежень належать так звані «вузькі місця», які не дають можливості збільшувати продуктивність. Обмеження

політик – це переконання й судження керівного менеджменту, які не ставляться під сумнів.

ТОС наполягає на «природженій простоті», яка притаманна всім без виключення підприємствам. Згідно з положеннями ТОС, якість діяльності всього підприємства вимірюється якістю діяльності так званого «вузького місця». Для досягнення основної мети – якості діяльності підприємства та високих фінансових результатів, менеджменту підприємства, за Е.М. Голдратом [1], необхідно визначити, що для нього є обмеженням. Якщо обмеження це – матеріальний ресурс, наступним кроком буде знаходження способу його максимального використання.

Наступним кроком буде підпорядкування всіх елементів системи швидкості роботи обмеження, шляхом застосування механізму «Drum, buffer, rope» («барабан, буфер, мотузка», DBR). На підприємстві задає темп роботи «вузьке місце» («барабан»). Саме на цій ділянці потрібно забезпечити стовідсоткову завантаженість, отже її потребам підпорядковуються інші ланки. З цією метою створюється «буфер» запасів, що забезпечує безперебійну роботу обмеження. «Мотузка» з'єднає «вузьке місце» з першою ланкою виробничого ланцюга для своєчасного відпуску сировини у виробництво та недопущення зайвих запасів незавершеного виробництва. Для застосування цього механізму, менеджменту підприємства необхідно мати своєчасну облікову інформацію з метою швидкого реагування на можливі зміни.

З метою оцінювання діяльності підприємства в системі ТОС використовуються три базові показники. Терміни та визначення цих показників наведені нижче у трактуванні Е.М. Голдрата [2].

- Зв'язаний капітал – сума всіх оборотних коштів підприємства, які вкладені системою в запаси, які можуть бути продані

- Швидкість генерації доходу (throughput – продуктивність, пропускна здатність) – це швидкість з якою система генерує гроші шляхом продажів;

- Операційні витрати – це всі гроші, які система витрачає на те, щоб перетворити зв'язаний капітал на генерацію доходів.

Система показників запропонована теорією обмежень на перший погляд виглядає обмеженою, проте, вона відображає сутність основних бізнес-процесів, що мають місце на

підприємстві. Система ТОС оперує показником для оцінки вхідного грошового потоку, показником для оцінки грошей, які перебувають в системі на даний момент, та показником для оцінки вихідного грошового потоку. Ще однією перевагою застосування ТОС є використання не грошових вимірників. Це забезпечує більш повну й точну картину стану діяльності підприємства.

Література:

1. Голдрат Элияху М. Критическая цепь / Голдрат Элияху М. – Москва: ТОС Центр, 2013. – 240 с.
2. Голдрат Элияху М. Цель. Процесс непрерывного совершенствования. / Голдрат Элияху М., Кокс Джефф – Минск: Попурри, 2004. – 556 с.

УДК 657

Гринявський Сергій

Луцький національний технічний університет

**УСНЕ РОЗПОРЯДЖЕННЯ КЕРІВНИКА ЯК ВЕКТОР ДЛЯ
СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

Будь-яке управління пов'язане із інформацією та інформаційними процесами. Через багатогранність та різнобічність, визначень інформації є багато, найбільш охоплююче із них наступне:

Управлінська інформація - це сукупність необхідних нових та інших сучасних та репрезентативних даних, які сприятимуть якісному вирішенню управлінських рішень та управлінської діяльності [1].

Не маючи щохвилинної інформації про стан системи та її підсистем, їх взаємозв'язки між собою та навколишнім середовищем, неможливо раціональне функціонування будь-якого суб'єкта господарювання, зберегти її цілісність та якісну специфіку. До того ж, відсутність надійної інформації є однією з передумов неефективних та необґрунтованих рішень та дій, несумісних з науковим управлінням.

Інформація відображає стан та зміни стану певної дії. Різноманітність рішень та дій, що відображається, породжує різноманітність інформації. Інформація є одним із найважливіших інструментів управління керівництва, яка знаходиться в їх розпорядженні. Використовуючи, передаючи цю інформацію і

отримуючи зворотній сигнал вони організовують, мотивують та керують підлеглими. Багато залежить від здатності передавати інформацію найефективнішим шляхом. Ефективність передачі буде вимірюватись адекватністю сприйняття даної інформації тими, кому вона адресувалась.

З метою швидкості передачі інформації керівник зачасто передає своє управлінське рішення, інформацію - усно, жестами, позою, тоном голосу тощо, з метою отримання швидкої реакції їх виконання.

Усні розпорядження спрямовані на короткий термін часу та потребують необхідності виконання конкретної дії чи операції безпосередньо в цей же момент. Даний вид передачі інформації управління передбачає конкретність дій керівництва та їх оперативність. Конкретність полягає в тому, що кожне управлінське рішення має чітко визначати конкретні заходи і дії, терміни їх виконання, очікувані результати й осіб, відповідальних за виконання. Оперативність керівництва передбачає своєчасність ухвалення рішення, бо навіть правильне рішення, прийняте із запізненням, може призвести до втрат.

Бажаного результату при усній передачі управлінського рішення можна досягти тільки при належній ініціативі та досвіді підлеглих, високій кваліфікації, бо в протилежному випадку ефективність виконання не дасть потрібного результату.

Враховуючи сучасні умови розвитку вітчизняних підприємств на них весь час впливають фактори, що визначають основні напрями його діяльності і забезпечують ефективне функціонування підприємства.

Отже, для прийняття стратегічних управлінських рішень необхідно володіти достовірною інформацією. Для того, щоб бути корисною, вона повинна фокусуватися на тих аспектах, які найбільше впливають на діяльність підприємства. Враховуючи цей факт, інформація повинна передаватися оперативно і шляхом цього є усні розпорядження керівника, які надають вичерпну інформацію про стан та дії об'єктів. Розвиток та покращення усної передачі інформації позитивно вплине на діяльність не тільки з середини, а й зовні підприємства.

Література:

1. Семенов А.Г. Стратегічне управління підприємствами : навч. посібн. / А.Г. Семенов, Л.О. Жилінська, О.С. Богма та ін. – Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2010. – 400 с.

УДК 657

Гурська Юлія

Науковий керівник: Дацюк Альона

**Ковельський промислово-економічний коледж
Луцького національного технічного університету**

ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ ВИТРАТ

Для успішного функціонування в сучасних умовах господарювання необхідна повна, достовірна та своєчасна інформація про виробничі процеси, що відбуваються на підприємстві, а також про витрати, які виникають в результаті різних видів діяльності суб'єктів господарювання.

Дослідженням обліку витрат присвячені наукові праці М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, М. В. Кужельного, В.Г. Лінник та інших вітчизняних та зарубіжних вчених.

Для створення впорядкованої структури витрат необхідно здійснювати їх класифікацію: розподіляти витрати за групами так, щоб вони узагальнювали інформацію в найбільш зручній і корисній для управління формі. Належне групування витрат дозволить приймати обґрунтовані, економічно виважені рішення щодо зниження витрат на виробництво, збільшення обсягів випуску продукції, підвищення ефективності господарської діяльності підприємства.

Класифікація витрат – це групування витрат за певними ознаками, яке дозволяє обґрунтувати суть витрат, вивчити порядок їх формування і мету використання ресурсів підприємства.

В процесі дослідження встановлено, що в результаті класифікації витрат більшість вітчизняних вчених розрізняють витрати прямі та непрямі, постійні та змінні, основні та накладні. Крім того, науковці при групуванні витрат виділяють планові та непланові витрати, продуктивні і непродуктивні, поділяють їх за

видами діяльності, місцями виникнення і центрами відповідальності.

Обмежитися однією класифікацією витрат, яка б відображала всі аспекти господарської діяльності та враховувала б особливості виробничих процесів кожного підприємства неможливо, а тому питання групування витрат суб'єктів господарювання є актуальними і потребують подальшого вивчення і обґрунтування.

УДК 657

Дейнека Лілія

Науковий керівник: Павелко Ольга

**Національний університет водного господарства та
природокористування**

ВІДОБРАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОСНОВНІ ЗАСОБИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Основним джерелом інформаційного забезпечення про господарські процеси, які здійснюються, наявність матеріальних, трудових і фінансових ресурсів є дані бухгалтерського обліку, які систематизуються у звітність. Звітність – це система підсумкових та взаємопов'язаних даних (показників) у вигляді звітів, складених за спеціально затвердженою формою, що характеризують результати та умови діяльності підприємства за визначений проміжок часу.

Основні засоби як важлива складова ресурсів підприємств знаходять своє відображення у різних видах та формах звітності. Щодо фінансової звітності, то при цьому слід виокремити ф-1 – „Баланс” (Звіт про фінансовий стан); ф-2 – „Звіт про фінансові результати” (Звіт про сукупний дохід); ф-3 – „Звіт про рух грошових коштів”; ф-4 – „Звіт про власний капітал”; ф-5 – „Примітки до річної фінансової звітності”.

У статті Активу Балансу „Основні засоби” наводиться вартість власних та отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів згідно з відповідними П(С)БО. У цій статті також наводиться вартість інших необоротних матеріальних активів, яка визначається як різниця між первісною (переоціненою) вартістю основних засобів і сумою їх зносу на дату балансу (рядок

1010). В рядку 1011 відображається первісна (переоцінена) вартість (дебет рахунків 10, 11), в рядку 1012 - сума зносу основних засобів (кредит рахунка 13).

Операції, пов'язані з реалізацією об'єктів основних засобів відображаються у складі статей „Інші операційні доходи” (рядок 2120), «Інші операційні витрати» (рядок 2180) Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). У статті «Амортизація» (рядок 2515) відображається сума нарахованої амортизації основних засобів й інших необоротних матеріальних активів.

Звіт про рух грошових коштів – звіт, що відображає надходження й витрати грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді. Операції, що стосуються основних засобів, мають вплив на показники наступних статей звіту:

- У статті "Надходження від реалізації необоротних активів" (ряд.3205) розділу 2 „Рух коштів в результаті інвестиційної діяльності” відображаються дані щодо руху коштів у зв'язку з реалізацією необоротних активів;

- У статті "Витрачання на придбання необоротних активів" (рядок 3260) розділу 2 „Рух коштів в результаті інвестиційної діяльності” відображаються дані щодо руху коштів у зв'язку з придбанням необоротних активів.

Звіт про власний капітал – звіт, що відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. У рядках 4111 „Дооцінка (уцінка) необоротних активів” наводяться дані, які відображають збільшення або зменшення власного капіталу в результаті переоцінки основних засобів.

У примітках до річної фінансової звітності щодо кожної групи основних засобів наводиться така інформація:

- 1.Вартість (первісна або переоцінена), за якою основні засоби відображені в балансі. Методи амортизації, що застосовуються підприємством, та діапазон строків корисного використання (експлуатації).

- 2.Інформація про:

- первісну (переоцінену) вартість і сума зносу основних засобів, щодо яких існують передбачені чинним законодавством обмеження володіння, користування та розпорядження.

- первісну (переоцінену) вартість і сума зносу переданих у заставу основних засобів.

-суму капітальних інвестицій в основні засоби за звітний рік та ін.

Отже, інформація про основні засоби міститься у всіх формах фінансової звітності, передбачених чинним законодавством [1].

Література:

1. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/>.

УДК 519.86

Дикун Ірина

Науковий керівник: Нужна Оксана

Луцький національний технічний університет

МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В МІКРОЕКОНОМІЦІ

Умовою ефективної роботи сучасного підприємства є регулювання виробничо-господарської діяльності підприємства та її аналіз. За результатами аналізу виконання плану виробництва продукції, реалізації прибутку та інших показників можуть бути прийняті конкретні рішення щодо регулювання процесу виробництва. Для здійснення планів виробництва треба використовувати ефективні методики, засновані на мікроекономічному аналізі виробничої діяльності підприємства.

Наразі моделі мікроекономічного аналізу виробничої діяльності підприємства розроблені недостатньо. В мікроекономічному аналізі розглядається логічна структура виробничої діяльності підприємства, але не досліджується її зв'язок зі статистичними рядами даних, які описують виробничу діяльність підприємства.

Мікроекономічні дослідження, як правило, розпочинаються зі збирання та вивчення фактів економічного життя. Узагальнення їх, виділення найсуттєвіших та абстрагування від другорядних, дослідження причинно-наслідкових зв'язків дає змогу встановити мотиви поведінки економічних суб'єктів та побудувати модель.

У мікроекономічних дослідженнях використовуються як загальнонаукові, так і спеціальні методи. Кінцевим завданням таких досліджень є розробка теорій та моделей.

Мікроекономічне моделювання — основна складова економіко-математичного моделювання. Найбільші успіхи останніх років стосуються досліджень стратегічної поведінки фірм в умовах олігополії з використанням методів теорії ігор.

Усі моделі будуються за певними припущеннями і полегшують розуміння реального світу. В економічному аналізі використовується припущення: припустімо, або «*ceterisparibus*», що означає «за інших рівних умов» і свідчить про змінність одного параметра та незмінність усіх інших.

Метою економічного моделювання є намагання допомогти зрозуміти, як функціонує той чи інший сектор економіки. Буде помилковим вважати, що чим більше модель схожа на реальний процес, тим вона краща.

Критерієм корисності економічної моделі є не ступінь її відповідності реальним економічним процесам, а відповідність отриманих за її допомогою прогнозів реальним подіям. Тому модель має бути максимально спрощена, що дасть змогу розширити масштаби та ефективність її використання.

Висновки з економічних моделей виражаються у формі гіпотез, тобто тверджень про причини і наслідки, які потребують підтвердження чи заперечення фактами.

Мікроекономічні моделі характеризують взаємодію структурних і функціональних елементів економіки або поведінку окремого елемента в ринковому середовищі.

Внаслідок великої кількості різних типів економічних елементів і форм їх взаємодії на ринку мікроекономічне моделювання займає основну частину економіко-математичної теорії.

Найпростішим видом економіко-математичного моделювання є моделювання у двовимірному просторі — за допомогою графіків. Саме цей метод найчастіше використовується у мікроекономіці.

Побудова моделі пов'язана з втратою частини інформації про об'єкт, який досліджується. Це допомагає абстрагуватися від його другорядних елементів, сконцентруватися на головних складових системи та їхніх взаємозв'язках.

Ключовою передумовою побудови економічних моделей є посилання на те, що економічні суб'єкти намагаються максимізувати свій зиск.

У побудові мікроекономічних моделей широко використовується технічний прийом, що називається граничним аналізом. Це дослідження того, яким чином кожна додаткова операція, здійснена за певний період, впливає на мету, досягти якої прагне людина.

Прикладами таких граничних величин можуть бути граничні витрати. Рациональний суб'єкт має продовжувати пошук кращих рішень до того часу, поки гранична вигода не зрівняється граничними витратами. Саме у цьому разі він досягне максимальної реалізації своєї мети.

УДК: 657

Діденко Владислав

Науковий керівник: **Венгерук Наталя**
Національний університету біоресурсів
і природокористування України

СУТНІСТЬ ТА ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

В сучасних умовах становлення інтелектуального капіталу є визначальним фактором стабільного функціонування підприємств постіндустріального типу, формування їх інвестиційної привабливості та забезпечення позицій на ринках капіталів. Водночас важливим питанням є формування та розвиток методики обліку складників інтелектуального капіталу.

В науковій літературі інтелектуальний капітал розглядається щонайменше як вид капіталу, як нематеріальні активи, як результат, як величина капіталізованого наднормативного прибутку та ін.

Підсумовуючи різні підходи до дослідження категорії «інтелектуальний капітал», вважаємо що його можна трактувати як капіталізацію знань, які є об'єктом інтелектуальної власності. Основні складові формування інтелектуального капіталу наведено на рис. 1.

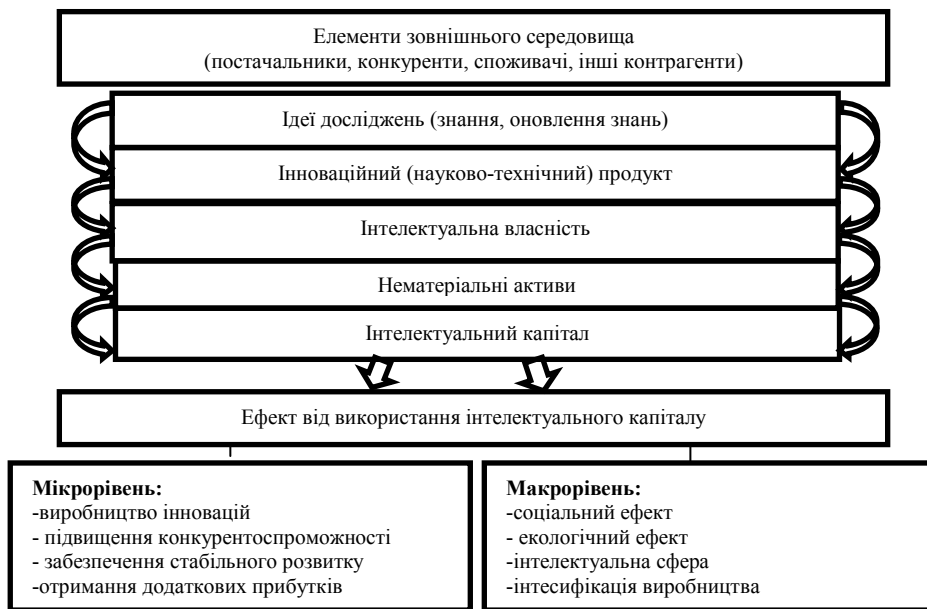

Рис. 1. Основні складові формування інтелектуального капіталу (удосконалено автором на основі досліджень)

Щодо використання поняття «інтелектуальний капітал» в бухгалтерському обліку буде не зовсім правильно, оскільки не відповідає принципам та бухгалтерської методології. Основна проблема лежить у площині ідентифікації складників капіталу та відпрацювання особливих методів оцінки їх вартості.

Слід відмітити, що об'єкти права інтелектуальної власності у процесі господарської діяльності набувають статусу нематеріальних активів, тобто виступають активами. Це потребує відповідного розгляду таких активів і в системі бухгалтерського обліку.

Можливість капіталізації нематеріальних активів, як передумова формалізації інтелектуального капіталу, визначається передусім, їх ідентифікованістю. Нематеріальний актив вважається ідентифікованим у тому разі, коли його можна відділити, передати, продати, здати в оренду, ліцензувати, тощо.

Згідно чинного законодавства, коли об'єкт нематеріальних активів відповідає критеріям його визнання у системі

бухгалтерського обліку, то він відображається як актив підприємства. Якщо не відповідає, то всі витрати визнаються витратами того звітного періоду, протягом якого їх здійснено, без визнання таких витрат у майбутньому нематеріальними активами. Проте, відсутнє повне визначення критеріїв, за якими об'єкт визнається нематеріальним активом. Тому досить часто, як в теорії так і на практиці подальший розвиток облікового відображення нематеріальних активів пов'язується з їх позабалансовим обліком.

Нині обліково-балансова позиція як «інтелектуального капіталу», так і «нематеріальних активів», які акумулюють в собі різноманітні бухгалтерські об'єкти є до кінця невідпрацьованою і специфічною у різних країнах. Тому вважаємо, що повноцінний облік нематеріальних активів дозволить нівелювати відмінності в методиках обліку нематеріальних активів в різних країнах та поліпшити прозорість звітності.

Отже, неспроможність системи обліку агрегувати об'єкти інтелектуального капіталу, потребує напрацювання відповідної методики їх обліку з метою ефективного управління цим капіталом та забезпечення інвестиційної привабливості підприємства.

УДК 657.92:005.334:336.71

Долінська Оксана

Науковий керівник: **Костирко Руслан**
ДВНЗ «Університет банківської справи»

ОЦІНКА РИЗИКІВ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВНУТРІШНІМИ АУДИТОРАМИ

Банк в ході своєї діяльності постійно стикається з ризиками, тому постає проблема в їх оцінці та ефективному управлінні. На виконання даних потреб банку покликана служба внутрішнього аудиту. Вони повинні оцінити поточний стан ризиків, передбачати негативні ситуації та розробити комплекс заходів для їх мінімізації.

Теоретико-методичні питання оцінки ризиків банківської діяльності внутрішніми аудиторами вивчали вітчизняні вчені: Білокінь Г.М., Каменська Т.О., Маркевич М.А., Назарова К.О., Рудницький В.С., Сурніна К.С., Скаско О.І., Філозоф О.В. та

зарубіжні: А. Аренс, Дж. Лоббек, Р. Адамс, Дж. Робертсонж., Ф.Л. Дефліз, Г.Р. Дженік, В.М. О'Рейллі, М.Б. Хірш.

Для вивчення питання необхідно розглянути категоріальний апарат:

- ризик – це можливість настання події, що матиме вплив на досягнення поставлених цілей [1];

- оцінка ризику - це систематичний процес оцінки ризику з використанням професійних знань фахівців, які можуть передбачати вірогідність виникнення негативних ситуацій, а також комплекс відповідних засобів та інструментів [2];

- управління ризиками – процес ідентифікації, оцінки, управління та контролю потенційних подій або ситуацій з метою забезпечення достатньої впевненості щодо досягнення цілей організації [1].

Одним із завдань внутрішнього аудиту банку є управління ризиками. Якість управління ризиками банківської діяльності перевіряється не рідше одного разу на рік. Така перевірка включається до плану внутрішнього аудиту. Службі внутрішнього аудиту необхідно ідентифікувати ризики та здійснити їхню оцінку для надання рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень. Внутрішні аудитори оцінюють кількісні і якісні характеристики рівня ризику, що дасть уявлення про ризик-апетит банку. Внутрішній аудит покликаний обмежувати ризики діяльності та оптимізувати рівень ризик-апетиту, який організація готова прийняти.

Національним банком виділено дев'ять категорій ризику з інспектування банків: кредитний ризик, ризик ліквідності, ризик зміни процентної ставки, ринковий ризик, валютний ризик, операційно-технологічний ризик, ризик репутації, юридичний ризик та стратегічний ризик. Також на управління даними ризиками направлена робота і внутрішніх аудиторів. Одним із найвагоміших ризиків є кредитний так як займає значну частку операцій банку. Ризик ліквідності, ризик зміни процентної ставки, ринковий ризик, валютний ризик, операційно-технологічний ризик оцінюється кількісно. Стратегічний ризик, ризик репутації та юридичний ризик важко точно оцінити тому у більшості випадків використовуються якісні характеристики опису рівня ризику.

Здійснюючи управління ризиками аудиторів необхідно обрати найбільш оптимальну методику їх оцінки та подальшого аналізу. Керуючись професійними знаннями аудитор обирає аудиторські процедури (аналітичні, запити, зовнішні твердження, спостереження, повторне виконання, повторне обчислення, перевірка засобів або документів, перевірка матеріальних активів, інспектування, сканування, ідентифікація, інвентаризація, опитування). Оцінка зовнішніх та внутрішніх ризиків банківської діяльності проводиться за допомогою переважно методів економічного аналізу: метод порівняння, балансовий метод, метод економічної статистики, математично-статистичні методи, метод експертних оцінок. Особливо даний аналіз є актуальним при впровадженні нових проектів та прогнозуванні їх витрат.

Результати оцінки ризиків дозволяють розробити шляхи зниження рівня ризику, мінімізувати можливі втрати. На основі даних розробляються рекомендації сприяння ефективності та

Література:

1. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту [Текст] : пер. з англ. / Ін-т внутріш. аудиторів України. - Київ : The IIA Research Foundation, [2013]. 2014. – 56 с.
2. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Методичних вказівок щодо застосування стандартів внутрішнього аудиту в банках України» № 358 від 20.07.1999 року, із змінами, внесеними згідно з Постановою Національного банку № 50 (v0050500-03) від 12.02.2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0358500-99>.

УДК 657

Долошицький Микола

Науковий керівник: Сажинець Степан

Національний університет «Львівська політехніка»

ОБЛІК БАРТЕРНИХ ОПЕРАЦІЙ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗУСТРІЧНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ

Підприємствам України, між якими встановлено тривале взаємне співробітництво з продажу продукції (робіт, послуг) та придбання матеріальних цінностей (робіт, послуг), доцільно

здійснювати таку комерційну діяльність за формою зустрічної торгівлі, яка передбачає систематичний натуральний обмін (бартер) матеріальними цінностями (послугами) та забезпечує спрощення фінансових розрахунків і економію коштів за операціями з банківського обслуговування.

Суб'єкти зустрічної торгівлі повинні відображати операції у бухгалтерському обліку: з одного боку, реалізацію продукції (робіт, послуг); з іншого, - процес придбання матеріальних цінностей (робіт, послуг).

Підприємства-продавці, на підставі накладних про відпуск продукції або актів приймання-здавання виконаних робіт, в бухгалтерському обліку відображають нарахування доходів від реалізації та списання фактичної собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг). Тобто, на суму відвантаженої продукції (робіт, послуг) складають проведення за дебетом рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», субрахунок 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» та кредитом рахунку 70 «Доходи від реалізації» та 71 «Інший операційний дохід» (відповідні субрахунки). Крім цього, підприємства, які є платниками податку на додану вартість (ПДВ), відповідно до вимог Податкового кодексу України [1] мають нарахувати та відображати в бухгалтерському обліку податкові зобов'язання з ПДВ за дебетом відповідних субрахунків рахунків обліку доходів (70 «Доходи від реалізації» та 71 «Інший операційний дохід») і кредитом рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами», субрахунок 641 «Розрахунки за податками».

Фактичну собівартість відвантаженої продукції (робіт, послуг) відображають проведеннями за дебетом рахунку 90 «Собівартість реалізації», субрахунки 901 «Собівартість реалізованої готової продукції» та/або 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг».

Розрахункові операції з придбання матеріальних цінностей (робіт, послуг) за бартерними операціями в умовах здійснення зустрічної торгівельної діяльності необхідно обліковувати на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» з використанням субрахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками». За кредитом відображають надходження матеріальних цінностей, списання вартості виконаних робіт і послуг та податковий кредит з ПДВ. Відповідно дебетують рахунки

обліку матеріальних цінностей (20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» і ін.), витрат (15 «Капітальні інвестиції», 23 «Виробництво», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут» тощо) та розрахунків (64 «Розрахунки за податками й платежами»). Підставою для виконання цих операцій будуть прибуткові ордери типової форми М-4 [2] або інші прибуткові документи, акти виконаних робіт та податкові накладні.

Взаємне погашення заборгованості за розрахунками з покупцями та постачальниками (підрядниками) необхідно відображати бухгалтерськими записами за дебетом рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», субрахунок 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» та кредитом рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», субрахунок 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями».

Важливим чинником ефективності ведення обліку бартерних операцій є систематичний контроль стану взаємних розрахунків, який необхідно здійснювати систематичним проведенням суб'єктами зустрічної торгівельної діяльності інвентаризації цих розрахунків і погашати коштами залишки заборгованості.

Таким чином, незважаючи на спроби на законодавчому рівні обмежити застосування бартерних операцій, вони не втрачають своєї актуальності, а облік та контроль цих операцій на підприємствах вимагає подальшого розвитку.

Література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
2. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів: Наказ Міністерства статистики України від 21.06.1996 р. № 193.

УДК 519.86

Дунь Васирина

Науковий керівник: **Нужна Оксана**
Луцький національний технічний університет

МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЯВИЩ ТА ПРОЦЕСІВ В АНАЛІЗІ

Моделювання є важливим інструментом наукової абстракції, що допомагає виокремити, уособити та проаналізувати суттєві для даного об'єкта характеристики (властивості, взаємозв'язки, структурні та функціональні параметри). Для економіки, де неможливе будь-яке експериментування, особливого значення набуває математичне моделювання. Завдяки застосуванню потужного математичного апарату воно є найефективнішим і найдосконалішим методом. У свою чергу, математичні методи не можуть застосовуватися безпосередньо щодо дійсності, а лише щодо математичних моделей того чи іншого кола явищ.

Прикладами економічних моделей є моделі споживчого вибору, моделі фірми, моделі економічного зростання, моделі рівноваги на товарних, факторних і фінансових ринках тощо.

Поведінка й значення будь-якого економічного показника залежать від безлічі факторів, усі їх урахувати нереально. Але в цьому й немає потреби. Звичайно лише обмежена кількість факторів насправді істотно впливає на досліджуваний показник. Вплив інших факторів настільки незначний, що їх ігнорування не може призвести до істотних відхилень у поведінці досліджуваного об'єкта. Виокремлення й урахування в моделі лише обмеженої кількості реально домінуючих факторів і є важливою передумовою якісного аналізу, прогнозування й керування ситуацією.

Математична модель, аби бути ефективним інструментом вивчення економічних процесів, насамперед має відповідати таким вимогам: будуватися на основі економічної теорії й відбивати об'єктивні закономірності процесів; правильно відтворювати функцію та (чи) структуру реальної економічної системи; відповідати певним математичним умовам (мати розв'язок, узгоджені розмірності тощо). Природно, результати досліджень будь-якої моделі можуть мати практичну цінність, якщо модель адекватна явищу, що вивчається, тобто досить добре відтворює реальну ситуацію.

У процесі розробки моделі можливі певні зміни відповідно до конкретних обставин, сезонних і циклічних коливань тощо. Характер досліджень, що виконуються за допомогою моделювання, є суто ймовірнісним. Ефективний автоматизований процес розв'язання аналітичних завдань передбачає оптимальний варіант поєднання трьох найважливіших його елементів: економічної інформації; формалізованої постановки завдання; математичної моделі розв'язання завдання

Узагальнена економічна модель розв'язання завдання є логічним поєднанням певних локальних математичних моделей в єдиному цілісному алгоритмі з метою одержання очікуваного результату, тобто кількісних характеристик зміни продуктивності праці одного працівника промислово-виробничого персоналу внаслідок дії як першого, так і другого факторів.

Логічним сполученням необхідних локальних математичних моделей у комплексному алгоритмі можна розв'язати проблему розробки аналітичної інформації для обґрунтування управлінських рішень щодо досягнення певних результатів господарської діяльності цілісних об'єктів і їхніх структурних підрозділів. Ще одним прикладом узагальненої характеристики господарської діяльності підприємства є модель уніфікованого алгоритму економічного й фінансового аналізу фірми, запропонована К. Хеддервіком. Вона включає десять локальних розрахункових моделей, що висвітлюють чотири найважливіші аспекти господарювання фірми: рентабельність (дві моделі), ефективність діяльності (три моделі), можливість потенційного зростання в майбутньому (дві моделі), рівень фінансової стійкості (три моделі).

Не вдаючись у подробиці порядку розрахунку показників за зазначеними напрямками функціонування підприємства, слід наголосити на безсумнівних перевагах цього алгоритму: відносно невеликий перелік вхідної інформації, до того ж такої, що міститься в стандартній річній звітності; відповідність порядку розрахунку локальних показників методам складання фінансової звітності, рекомендованим Комісією ЄС; схвалення моделі Європейською федерацією фінансових аналітиків.

Отже, застосування певних економіко-математичних моделей, які висвітлюють конкретні аспекти господарської діяльності підприємств, правомірно порівнювати за значенням із впровадженням системи міжнародних стандартів.

УДК 657

Евдокимова Ольга

Научный руководитель: **Лягуская Наталья**

Полесский государственный университет

АУДИТОРСКИЙ КОНТРОЛЬ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ, ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ

Аудит – это специфическая форма финансового контроля, осуществляемая в виде независимой проверки с учетом мнения аудитора о финансовой отчетности предприятия. Его объектом является финансово-хозяйственная деятельность субъектов хозяйствования, а основная цель аудиторской деятельности состоит в установлении достоверности бухгалтерской отчетности заказчика и соответствия совершенных им финансовых операций действующему законодательству [1].

Анализ показателей отражает постепенное развитие аудита в Республике Беларусь.

По состоянию на 1 января 2015 г. в Республике Беларусь действует 1535 аудиторов, что меньше на 2,2% в сравнении с 2014 г. Однако до 2014 года наблюдалась тенденция к росту их количества.

Динамика свидетельствует о возникновении некоторых проблем в данном сегменте предпринимательской деятельности.

В 2012-2014 годах количество аудируемых организаций уменьшалось. С 5636 шт. в 2012 г. их количество снизилось до 4846 шт. в 2014, т.е. на 14%.

В 2012 году непосредственно 141 аудиторской организацией было оказано услуг на сумму 167691 млн. руб., в 2013 г. 139 аудиторских организаций оказали услуги на сумму 231614 млн. руб. и в 2014 г. – 117 аудиторских организаций, и 280201 млн. руб. Как видно, сумма аудиторских услуг в анализируемом периоде выросла на 67,1%. Но основным фактором, повлиявшим на рост этого показателя, стало изменение курса валют, влияние инфляции и как следствие рост цен на предоставляемые услуги.

Надо отметить, что аудиторские услуги включают в себя и сопутствующие аудиту услуги. При анализе структуры выявлено хоть и незначительное, но сокращение доли сопутствующих аудиту услуг, что свидетельствует о снижении востребованности таких

услуг [2].

Проведенный анализ показывает, что существует ряд проблем. Основными из них являются отсутствие международного признания национального аудита, недостаточная квалификация персонала, узкий ассортимент услуг, высокая стоимость и как следствие низкая популярность среди отечественных предприятий. В этой связи улучшение качества, расширение ассортимента услуг, подготовка высококвалифицированных аудиторов являются важнейшими задачами на ближайшее будущее. Также для развития национального аудита требуются финансовые и интеллектуальные вложения. Но благодаря приближению отечественного аудита к международным стандартам качество оказываемых аудиторских услуг должно улучшиться [3].

Сегодняшний аудит не только подтверждает уровень достоверности отчетных данных, но и помогает предприятию наиболее эффективно и рационально спланировать свою деятельность. Поэтому развитие рынка аудиторских услуг является таким важным.

Несмотря на наличие некоторых трудностей в развитии аудиторской деятельности в Республике Беларусь, рынок данных услуг продолжает активно функционировать. Ведется работа по его совершенствованию, и адаптации к современной экономической ситуации не только в пределах страны, но и с учетом мирового опыта.

Литература:

1. Закон Республики Беларусь “Об аудиторской деятельности” от 12.07.2013 г. № 56-328 [Электронный ресурс] / Законодательство Республики Беларусь. – Режим доступа: <http://www.pravo.by/> – Дата доступа: 02.03.2016.
2. Итоги аудиторской деятельности [Электронный ресурс] / Министерство финансов Республики Беларусь. — Режим доступа: <http://www.minfin.gov.by>. – Дата доступа: 02.03.2016.
3. Панков Д., Сушко Т., Гавриленко А., Новикова Ю. Проблемы и перспективы отечественного аудита // Финансы, учет, аудит. – 2010. - № 7. – С. 7-10.

УДК 657

Єршова Наталія

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

РОЗВИТОК СТРАТЕГІЧНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ В КОНЦЕПЦІЇ «SUSTAINABILITY REPORT»

З позиції стратегічного підходу, інформація стратегічного управлінського обліку, яка розглядається у розрізі ключових напрямків розвитку підприємства і факторів успіху, що забезпечують реалізацію цих напрямків, має вагоме значення при прийнятті стратегічних управлінських рішень. У теперішній час досить важливими є стратегічні рішення у царинах сталого розвитку компаній («sustainability report»). Підготовка звітності компанії в концепції «sustainability report» спрямована на широке розкриття стратегічно значущої інформації і здійснюється у формі так званої відкритої звітності GRI (Глобальна ініціатива щодо звітності - Global Reporting Initiative). Звітність, формована за методологією GRI являє собою практику вимірювання, розкриття інформації та підзвітності внутрішнім і зовнішнім зацікавленим сторонам, предметом яких є результати діяльності підприємства по відношенню до цілі сталого розвитку.

На наш погляд, сталий розвиток підприємства можна розглядати як: стабільне функціонування, стійкість до зовнішніх і внутрішніх впливів, сталість корпоративної стратегії, стійкість до ризику, відсутність прямих втрат у результаті впливу зовнішнього і внутрішнього середовища; запобігання негативним впливам компанії. На нашу думку, одним з напрямків розвитку стратегічної управлінської звітності в концепції «sustainability report» може бути «Звіт про ризики». Це, по-перше, обумовлюється тим, що стратегія успішного управління ризиками забезпечується обліково-аналітичною платформою стратегічної управлінської облікової системи, яка виступає інформативним індикатором не тільки різних загроз, але й альтернативних варіантів дій в конкретній ситуації. По-друге, підтверджується є дослідженнями Бостонського центру «Ernst & Young», за якими виявлено, що найбільше мотивує

компанії формувати нефінансові звіти це: прозорість, конкурентна перевага, управління ризиками, тиск зацікавлених сторін.

В структуру звіту пропонуємо включити наступні розділи:

1. Відомості загального характеру (відомості про підприємство та напрямки його діяльності, стисла інформація про економічне середовище, в якому підприємство здійснює свою діяльність, включаючи інформацію про напрямки діяльності та ін.).

2. Інформація про ризики, процедури їх оцінки та організації управління ними (характеристика основних видів ризиків, яким піддається підприємство у розрізі фінансові та нефінансових ризиків, основні положення в області стратегії управління ризиками, організаційна структура з управління ризиками, ключові принципи організації системи управління ризиками та ін.). Оцінка ризиків являє собою один з елементів стратегічного управлінського обліку, оскільки ризик виникає на стадії прийняття управлінського рішення, а не його здійснення. Оцінка ризиків фінансово-господарської діяльності в системі стратегічного управлінського обліку як сукупність способів і методів дослідження підприємства дозволяє своєчасно виявити і визначити можливі та наявні проблеми, реально оцінити сильні та слабкі сторони його діяльності, дати можливість оцінити рівень ризику та виступає вихідною позицією для подальшої розробки та реалізації стратегії фінансового управління підприємством.

3. Інформація з управління ризиками (інформація про величину капіталу, активів, зважених за рівнем ризику та достатності; інформація про значимі види ризику, оцінка ризику, опис процедур контролю за ризиками). Управління ризиками має здійснюватися системно та включати виявлення, опис, вимірювання ризику, визначення допустимого рівня, аналіз наслідків прояву ризиків. Процес управління ризиками повинен бути пов'язаний зі стратегічними завданнями розвитку підприємства з можливостями і необхідністю забезпечення економічної безпеки бізнесу. Все це обумовлює необхідність розкриття повної інформації про ризики в звітності.

Стратегічна управлінська звітність в концепції «sustainability report» актуалізує необхідність розвитку аналітичних функцій стратегічного управлінського обліку, спрямованих на забезпечення інформацією управління ризиками та відображення інформації про ризики в обліку і звітності. Таким чином, отримують свій

подальший розвиток принципи повноти та релевантності звітних даних, за рахунок того, що поряд з відомостями поточного або загального характеру в ній з'являються дані про місію і стратегічні цілі компанії, її можливості і ресурси і ін.

УДК 657

**Жураковська Ірина,
Колбасюк Оксана**

Луцький національний технічний університет

МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЙМОВІРНОСТІ НА ПРИКЛАДІ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ

Дослідження показують, що методики оцінки ймовірності для цілей обліку немає. За основу для розробки рекомендацій щодо її визначення в обліку нематеріальних активів та забезпечень, ми використали теоретичні напрацювання щодо обліку умовних фактів – подій на підприємстві, ймовірність яких оцінюється від 0 до 100 % (Л.Ф. Маценко [1], В.С. Терещенко [2] та І.П. Василевич [3]). Судження про ймовірність умовного факту ґрунтується на інформації, наявної до дати затвердження фінансової звітності, і включає аналіз подій, що відбулися після звітної дати.

Методика оцінки ймовірності має бути проста і зрозуміла, щоб підприємства із нескладними операціями та невеликими оборотами могли самостійно провести її обґрунтування та оцінку.

Щоб оцінити ймовірність надходження майбутніх економічних вигод від нематеріальних активів або ймовірність погашення зобов'язань, необхідно проаналізувати безліч явищ, які сформують сценарії розвитку підприємства в майбутньому. Випадкову подію – надходження економічних вигід, можна передбачити лише з деякою ймовірністю. Найпростішим методом є використання класичної формули ймовірності:

$$P(A) = m/n, \quad (1)$$

де m - кількість появлень бажаних випадків або сприятливих подій;

n - загальна кількість випадків.

Наприклад, якщо з двадцяти можливих сценаріїв розвитку подій на підприємстві, хоча 12 свідчить про отримання майбутніх

економічних вигід від нематеріального активу чи погашення зобов'язання, ймовірність становить 0,6 або 60%.

Семенова М. В. рекомендує використовувати послуги експертів щодо оцінки можливих величин ймовірності. В якості цих експертів можуть виступати сертифіковані фахівці з оцінки, обліку, аудиту і т. д. Якщо керівництво організації вважає доводи експерта недостатньо обґрунтованими, у звітності може бути відображена така ймовірність, як і відповідає принципу обачності (наприклад, найменший збиток).

За І. П. Василевичем, порядок відображення наслідків умовного факту в обліку та звітності організації в залежності від його суттєвості і ймовірності настання можна представити у вигляді табл. 5 [3].

Таблиця 1

Порядок відображення умовних прибутків та збитків

Ступінь імовірності, %	Суттєвість наслідків	Визнання		Розкриття	
		Умовний прибуток	Умовний збиток	Умовний прибуток	Умовний збиток
Дуже висока(95-100)	Несуттєві	–	–	–	–
	Суттєві	–	+	+	+
Висока (50-95)	Несуттєві	–	–	–	–
	Суттєві	–	+	+	+
Середня (5 – 50)	Несуттєві	–	–	–	–
	Суттєві	–	–	–	+
Мала (0 - 5)	Несуттєві	–	–	–	–
	Суттєві	–	–	–	–

Спроба вирішити проблему оцінки ймовірності для цілей обліку була зроблена російською вченою Л.В. Сотниковою [4, с. 231]. Терещенко В. С. [2] використав дану шкалу як основу для розробки власної. Крім того, для кожного з ступенів ймовірності здійснення платежу ним були визначені дії бухгалтера в обліку. Якщо:

- ризик здійснення платежу дуже високий (95-100%) - бухгалтер в обов'язковому порядку формує забезпечення;
- ризик високий (50-95%) - нарахування резерву майбутніх витрат і платежів носить рекомендаційний характер;
- ризик середній (5-50%) – керівництво і головний бухгалтер самостійно приймають рішення чи доцільно формувати забезпечення.

- ризик низький (1-5%) - резерв майбутніх витрат і платежів не формується, а поза балансом відображаються умовні зобов'язання.

- ймовірність дуже низька (до 1%), то бухгалтеру нічого в обліку робити не потрібно.

Слід пам'ятати, що ймовірність очікуваних майбутніх економічних вигід оцінюється, використовуючи припущення, які можна обґрунтувати і підтвердити. Ці припущення відображають найкращу оцінку управлінським персоналом сукупності економічних умов, які існуватимуть протягом строку корисної експлуатації активу.

Література:

1. Маценко Л. Ф. Проблеми оцінки об'єктів умовних фактів господарського життя / Л. Ф. Маценко// Міжнародний збірник наукових праць. - 2011. - Випуск 2 (20). - С. 291-300.

2. Терещенко В.С. забезпечення майбутніх витрат і платежів: критерії визнання і механізми формування в обліку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://intkonf.org/tereschenko-vs-zabezpechennya-maybutnih-vitrat-i-platezhiv-kriteriyi-viznannya-i-mehanizmi-formuvannya-v-obliku/>.

3. Василевич І. П., Семенова М. В. Облік подій після звітної дати і умовних фактів господарського життя // Аудиторська консалтингова компанія, 2015. – с. 10 – 17.

4. Сотникова Л. В. Бухгалтерський и податковий облік резервів. – М.: Податковий вісник, 2005. – 272 с.

УДК: 336.226.11: 657

Загородня Аліна

Науковий керівник: **Іщенко Яна**

Вінницький національний аграрний університет

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ТА ЙОГО ОБЛІК

Податок з доходів фізичних осіб (далі по тексту ПДФО) відіграє важливу роль у формуванні державного бюджету та безпосередньо стосується кожного члена суспільства. Він є загальнодержавним, встановлюється Верховною Радою України та справляється на всій території країни. Звідси випливає, що будь-яке реформування в сфері законодавства, яке регулює прибуткове оподаткування громадян, має особливе значення.

Податок на доходи фізичних осіб – плата фізичної особи за послуги, які надаються їй територіальною громадою, на території якої така фізична особа має податкову адресу (місце постійного або переважного проживання платника податку, місце реєстрації платника податку, визначене згідно з законодавством) або особи, що виплачує оподатковані доходи [1] .

Платниками ПДФО в Україні виступають:

- фізичні особи (резиденти), що отримують дохід від діяльності як на території України, так і іноземні доходи;
- фізичні особи (нерезиденти), що отримують доходи з джерелом їх походження в Україні;
- податковий агент – юридична особа, що представляє інтереси нерезидента юрособи. Основна мета діяльності податкового агента полягає в веденні податкового обліку та подачі податкової звітності до відповідних органів. Він несе відповідальність за порушення норм податкового обліку в порядку, передбаченому ПКУ.

Загальний річний оподатковуваний дохід складається з суми загальних місячних оподатковуваних доходів звітного року, а також іноземних доходів, одержаних протягом такого звітного року.

Основні зміни в частині податку на доходи фізичних осіб у 2016 році :

1) ставка ПДФО більше не залежить від розміру доходу, а є сталою: у 2016 році – 18%, із 2017 року – 17%;

2) розмір податкової соціальної пільги, як і раніше, становить 50% мінімальної зарплати (у 2016 році – 689 грн). Дохід для застосування соціальної пільги, як і раніше, дорівнює розміру мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), установленій на 1 січня звітного податкового року, помноженому на 1,4 (у 2016 році – 1930 грн);

3) для фізичних осіб – підприємців, які знаходяться на загальній системі оподаткування, змінилися правила сплати авансових платежів із ПДФО. Тепер вони розраховуються платником податку самостійно згідно із фактичними даними, зазначеними в Книзі обліку доходів і витрат, кожного календарного кварталу та сплачуються до бюджету до 20 числа місяця, наступного за кожним календарним кварталом (до 20 квітня, до 20 липня та до 20 жовтня). Авансовий платіж за четвертий

календарний квартал не розраховується та не сплачується;

4) від обкладення ПДФО звільняються доходи, отримані фізичними особами у зв'язку зі здійсненням заходів щодо енергоефективності та енергозбереження [2].

З 01.01.2016 р. відповідно до Закону України від 24 грудня 2015 року № 909-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» введена єдина ставка податку на доходи фізичних осіб - 18 % замість колишніх 15 і 20 [3].

За ставкою 18 відсотків оподатковуються більшість видів доходів, визначених розділом IV Податкового кодексу України, у тому числі, але не виключно:

- доходи, одержані, у формі заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які виплачуються (надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами;

- доходи, отримані від надання майна в лізинг, оренду або суборенду (строкове володіння та/або користування), визначений у порядку, встановленому у п. 170.1 ст. 170 ПКУ;

- частина доходів отриманих платником податку - нерезидентом від операцій з нерухомим (рухомим) майном, розмір якої визначається відповідно до ст. 172-173 ПКУ;

- доходи у вигляді спадщини (подарунку), що успадковуються (приймаються у дарунок) спадкоємцем (обдарованим) від спадкодавця (дарувальника)-нерезидента, або успадковуються (приймаються у дарунок) спадкоємцем (обдарованим)-нерезидентом від спадкодавця (дарувальника)-резидента;

- іноземні доходи, отримані платником податку - резидентом;

- оподатковуваний дохід (прибуток), не включений до розрахунку загальних оподатковуваних доходів минулих податкових періодів та самостійно виявлений у звітному періоді платником податку або нарахований контролюючим органом згідно із ПКУ;

- сума заборгованості платника податку за укладеним ним цивільно-правовим договором, за якою минув строк позовної давності та яка перевищує суму, що становить 50 відсотків місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи

на 1 січня звітного податкового року (у 2016 році – 689 грн.), крім сум податкової заборгованості, за якими минув строк позовної давності згідно з розділом II ПКУ, що встановлює порядок стягнення заборгованості з податків, зборів і погашення податкового боргу;

- сума надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт та не повернутих у встановлені законодавством строки, розмір якої обчислюється відповідно до п. 170.9 ст. 170 ПКУ;

- кошти або майно (нематеріальні активи), отримані платником податку як хабар, викрадені чи знайдені як скарб, не зданий державі згідно із законом, у сумах, які визначені обвинувальним вироком суду незалежно від призначеної ним міри покарання;

- доходи, що становлять позитивну різницю між:

- доходи, отримані платником податку як додаткове благо (крім випадків передбачених ст. 165 ПКУ) у вигляді доходів, встановлених абзацами «а» - «е»;

- дохід, отриманий платником податку за зданий (проданий) ним брухт дорогоцінних металів, крім доходу, отриманого за брухт дорогоцінних металів, проданий Національному банку України;

- сума перевищення граничного розміру нецільової благодійної допомоги, отриманої платником податку протягом звітного податкового року (у 2016 році – 1 930 грн.);

- дохід у вигляді неустойки (штрафів, пені), відшкодування матеріальної або немайнової (моральної) шкоди, крім доходів визначених абзацами «а» - «г» п.п. 164.2.14 п. 164.2 ст. 164 ПКУ. Дія п.п. 164.2.14 п. 164.2 ст. 164 ПКУ не поширюється на оподаткування сум страхових виплат, страхових відшкодувань і викупних сум за договорами страхування;

- інші доходи, крім вказаних, що визначені ПКУ [3].

З 01 січня 2016 р. платники податку звільняються від обов'язку подавати річну податкову декларацію, якщо протягом звітного року оподатковувані доходи нараховувалися одночасно двома або більше податковими агентами і загальна річна сума таких доходів перевищує сто двадцять розмірів мінімальної заробітної плати (станом на 1 січня звітного податкового року).

Для обліку нарахування податку з доходів фізичних осіб призначено субрахунок 641 «Розрахунки за податками» рахунка 64

«Розрахунки за податками і платежами». За кредитом відображається сума нарахованого та утриманого податку з доходів фізичних осіб, за дебетом – перерахування до бюджету [1].

ПДФО на кожного співробітника розраховується при нарахуванні заробітної плати і утримується з неї щомісяця. Працівник підприємства є платником податку, а на підприємстві лежать обов'язки податкового агента, тобто підприємство утримує з доходів працівника ПДФО і перераховує його до бюджету [4].

Література:

1. Податок на доходи фізичних осіб: Навч. Посіб. / Правдюк Н.Л., Подолянчук О.А., Іщенко Я.П., Любар О.О.; За ред. Н.Л.Правдюк . – Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2012. – 2012.- 168с.
2. Зміни до ПКУ – 2016: ставку ПДФО підвищено з 15% до 18% [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://slavinfo.dn.ua/novosti/397501>
3. Закон України від 24 грудня 2015 року № 909-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році»
4. Облік розрахунків з фінансовими органами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukrbukva.net/page,4,79492-Uchet-raschetov-s-finansovymi-organami.html>

УДК 657

Задерей Наталія

Науковий керівник: **Дацюк Альона**

Ковельський промислово-економічний коледж
Луцького національного технічного університету

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ЗБУТ

В умовах ринкової економіки процес збуту продукції займає важливе місце в діяльності суб'єктів господарювання. Витрати, пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) займають вагому частку в складі витрат кожного підприємства, впливають на фінансовий результат, а тому ефективне управління господарськими процесами потребує детальної та аналітичної інформації про склад та обсяги таких витрат.

Питання обліку витрат на збут відображені у працях Н.В. Гавришко, Н.М. Гудзенко, А.Ю. Козаченко, О.А. Шевчука та інших вітчизняних та зарубіжних вчених.

Збут – це процес руху продукції на ринку, який впливає на ефективність діяльності і засвідчує конкурентоспроможність підприємства.

Витрати на збут обліковуються на синтетичному рахунку 93 «Витрати на збут». Згідно плану рахунків бухгалтерського обліку до рахунку 93 субрахунків не передбачено. З метою одержання повної та детальної інформації щодо основних статей витрат підприємства: оплати праці, витрат на матеріальні ресурси, утримання об'єктів необоротних активів тощо, а також частки в таких витратах витрат, пов'язаних зі збутом, вважаємо за необхідне до рахунку 93 відкрити наступні субрахунки:

931 «Оплата праці»

932 «Витрати пакувальних матеріалів і ремонт тари»

933 «Витрати на обслуговування необоротних активів»

934 «Витрати на рекламу і дослідження ринку»

935 «Інші витрати, пов'язані зі збутом»

Такий підхід сприятиме формуванню розгорнутої аналітичної інформації щодо витрат, пов'язаних з реалізацією як основи для проведення оперативного, поточного і стратегічного аналізу діяльності підприємства та прийняття ефективних управлінських рішень.

УДК 657

Зайцева Наталья

Научный руководитель: **Сергиенко Наталья**
Финансовый университет при Правительстве РФ

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ФИНАНСОВЫЙ КОНТРОЛЬ НА УРОВНЕ РЕГИОНА

Органам финансового контроля приходится принимать все новые и новые вызовы времени. В настоящий момент это связано с мировым финансовым кризисом, преодолением его последствий и усвоением уроков.

По результатам исследования государственного финансового контроля в ЦФО на региональном уровне наиболее часто встречаются следующие нарушения:

- нарушения порядка ведения бухгалтерского (бюджетного) учета и предоставления отчетности;
- неэффективное использование бюджетных средств;
- неправомерное расходование денежных средств и материальных ресурсов и др.

Основными проблемами в области взаимодействия территориальных органов Федерального казначейства, налоговых и финансовых органов субъекта являются:

- дублирование информации как следствие пересечения сфер деятельности различных контрольных органов;
- неравномерность контрольных мероприятий, снижение степени ответственности за качество проверок;
- нечеткое законодательное разграничение функций и полномочий государственных органов, которые осуществляют внешний и внутренний государственный контроль.

Необходима стандартизация регионального государственного финансового контроля, что позволит:

- сделать работу контрольных органов системной;
- скоординировать организацию, проведение и реализацию контрольных мероприятий;
- утвердить критерии оценки эффективности функционирования органов государственного финансового контроля на уровне региона;
- регламентировать выполнение функций и задач органов государственного финансового контроля.

С точки зрения борьбы с «теневой» экономикой контролю должны быть подвержены в первую очередь: нецелевое использование бюджетных средств и коррумпированность бюрократического аппарата, что имеет место и на региональном уровне.

Вызывает настороженность и вопрос о кадрах, осуществляющих контроль. В условиях, когда нарушения становятся все более сложными и масштабными с точки зрения использования передовых информационных, банковских и финансовых технологий, требуется постоянное повышение квалификации и решение проблемы «текучести» кадров контрольных органов.

Существует четкое деление органов государственного

(муниципального) финансового контроля на внешние и внутренние. Так, анализ механизма организации внутреннего государственного контроля Калужской области позволяет выделить следующие приоритетные направления:

- соблюдение внутренних стандартов и процедур составления и исполнения областного бюджета, составления бюджетной отчетности и ведения бюджетного учета, включая порядок ведения учетной политики;
- подготовку и организацию мер по повышению экономности и результативности использования бюджетных средств.

В связи с экономическим кризисом перед региональными органами государственного финансового контроля стоит задача контроля расходов в сфере высоких технологий, реализации крупных инвестиционных проектов, мер по развитию человеческого капитала и других приоритетных направлений развития региона.

Таким образом, в существовании эффективной системы государственного финансового контроля заинтересован как регион, так и общество в целом, так как такая система дает возможность эффективно защищать интересы общества, государства, собственников и потенциальных инвесторов.

УДК 339

**Зайцева Екатерина,
Хахалин Дмитрий**

Научный руководитель: **Морева Лариса**
Калужский филиал Финуниверситета

МАРКЕТИНГОВЫЙ ПОДХОД В РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА

На современном этапе развития и функционирования рыночных отношений маркетинг представляет собой концепцию управления, функционирования и развития организаций, сфер, отраслей и рынков. Свое широкое распространение маркетинг получил за счет эффективного применения в коммерческой и некоммерческой сферах. На сегодняшний день маркетинг можно

рассматривать как со стороны вида деятельности, так и со стороны научного направления. В условиях конкуренции маркетинг проявляется в различных формах, начиная свое развитие с маркетинга товаров и услуг на микроуровне.

Одной из особенностей современной действительности является гигантский рост сферы услуг, особенно в экономически развитых странах.

В среднем около 70% ВВП развитых стран производится в секторе услуг, причем темпы роста этого сектора (16% в год) намного выше темпов роста сферы торговли (лишь 7% в год).

В связи с этим значительно возрастает роль маркетинга услуг, призванного помочь клиенту по достоинству оценить организацию и ее услуги.

С течением времени маркетинг развивался. При развитии государства по законам рыночной экономики маркетинг, который использовался только на уровне фирмы, стал распространяться на государственном уровне. На государственном уровне используются самые эффективные подходы, методы и инструменты внутрифирменного маркетинга. Также данные подходы, методы и инструменты используются и на региональном, и на муниципальном уровнях управления.

Развитие маркетинга как науки обусловлено появлением широкого набора инструментария. Данный набор позволяет проводить как неглубокие анализы рынков, так и осуществлять комплексные исследования рынков. Именно на основе данных анализов строятся предложения по развитию региона в социально-экономическом аспекте его развития. Также подобные предложения могут выдвигаться на рассмотрение социально-экономического развития страны в целом.

Региональный маркетинг – относительно новый термин для российской экономики. Данный термин появился в период реформирования экономики России. Коротко о термине «региональный маркетинг» можно сказать следующее: активный элемент рыночной системы; используется на мезоуровне; предполагает изучение различных характеристик и параметров региона (в совокупности), выдвижение предложений для реализации экономического потенциала отраслей и территорий региона как с точки зрения внутренних потребностей, так и с точки зрения внешних потребностей региона.

Туризм, на сьогоднішній день, являється одним из наиболее активно развивающихся секторов экономики. По данным ВТО, темпы роста иностранного туризма составили 5,1% за последние 20 лет, а темпы роста валютных поступлений от туризма превысил 10% и составил 14%.

В то же время в туризме имеется своя специфика: здесь имеют место торговли услугами и товарами (по оценке специалистов, доля услуг в туризме составляет 75%, товаров – 25%).

Одним из инструментов развития туризма на региональном уровне является маркетинг туристского региона. Данный термин определяется как деятельность, которая направлена на создание, поддержание или изменение имиджа территории и изменение поведения субъектов по отношению к данной территории. Для достижения данных целей реализуются мероприятия, направленные на всех участников туристического рынка региона.

Маркетинг в туризме – это система непрерывного согласования предлагаемых услуг с услугами, пользующимися спросом на рынке, которые туристическое предприятие способно предложить с прибылью для себя и более эффективно, чем это делают конкуренты. Поэтому туристический продукт должен быть хорошим приобретением.

УДК 657:004

Згоранець Олександр
Науковий керівник: **Голячук Наталія**
Луцький національний технічний університет

ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ: НОВЕ СЬОГОДЕННЯ

Хмарні технології – це технології обробки даних, в яких комп'ютерні ресурси надаються інтернет-користувачеві як онлайн-сервіси. Вважають, що термін «хмарні технології» не зовсім точний, адже «cloud» крім «хмара», перекладається і як «розсіяний», «розподілений». Ці технології є «розподіленими технологіями», тобто опрацювання даних відбувається не з використанням одного стаціонарного комп'ютера, а розподіляється по комп'ютерах, підключених до мережі Інтернет. Зустрічаємо й

таке пояснення: «Спочатку хмара була лише одна – саме цим символом традиційно позначали мережу Інтернет. Ця хмара позначала сукупність усіх комп'ютерів, що об'єднані протоколом IP і що мають власну IP – адресу. З часом в Інтернет почали виділяти серверні ферми, які встановлювались у провайдерів і на яких базувались веб-проекти. При цьому для забезпечення високого навантаження та відмово-стійкості найбільш великі веб-системи ставали багаторівневими та розподіленими» [1].

Перевагою теперішніх хмарних технологій є те, що вони надають можливість відмовитись від створення власної інформаційної системи підприємства, що призводить до зменшення великих витрат. Дані технології несуть в собі відмову від власного програмного забезпечення. Тоді замість цього провайдер за допомогою мережі інтернет надає користувачу програму для користування.

Хмарні обчислення здійснюються з використанням трьох моделей [2]:

1. Програмне забезпечення як послуга (SaaS). За моделлю SaaS постачається апаратна інфраструктура і ПЗ, також розробник забезпечує взаємодію з користувачем через інтерфейсний портал. SaaS на даний момент є досить широким ринком. За SaaS можуть надаватись самі різноманітні послуги, від веб-пошти, до управління запасами, обробки БД. Перевагою такої моделі є те, що кінцевий користувач може вільно користуватись послугою з будь-якої точки світу;

2. Платформа як послуга (PaaS). PaaS в хмарі визначається як набір програмних продуктів та засобів розробки, що розміщені на інфраструктурі провайдера. Розробники можуть створювати програми на платформі провайдера через Інтернет. PaaS провайдери можуть використовувати API, сайт-портали, шлюзи або програмне забезпечення установлене на комп'ютері клієнта;

3. Інфраструктура як послуга (IaaS). IaaS являє собою віртуальний сервер instance API для запуску, зупинки, доступу, налаштування своїх віртуальних серверів та систем збереження. IaaS дозволяє компанії платити саме за стільки потужностей, скільки їй необхідно. Дану модель іноді називають «комунальні обчислення».

Станом на сьогоднішній день в Україні працюють Інтернет сервіси, які дозволяють автоматизувати облік та перевести його у

«хмару».

Основними системами, що використовуються в Україні є: iFin, 1C, iforma, jПарус.

1C – ця система спрямована на часткове використання хмарних технологій, дозволяє підключення віддалених підсистем, ведення документообігу, за допомогою саме цієї програми є можливість подавати електронну звітність але має мінус в тому що потрібне локальне підключення між комп'ютерами в середині організації та потребує певних затрат на встановлення та обслуговування.

jПарус" – хмарна платформа корпорації "ПАРУС", яка розпочала розробку програмного забезпечення для автоматизації управління підприємствами загалом і ведення бухгалтерського обліку зокрема на основі використання саме хмарних обчислень [6]. Система спрямована більше на управління підприємством і менше до обліку діяльності.

iFin" – хмарний сервіс, який працює в двох напрямках [4]. Перший – це формування і подача в державні органи замість користувача різних форм звітності (підсистема "Звітність"), а другий – це підсистема "Бухгалтерія", яка дозволяє крім підготовки і подачі звітності додатково вести складський облік (з автоматичним розрахунком амортизації основних засобів), автоматизований облік в картках співробітників (розрахунок заробітної плати, відпускних, лікарняних і податків через персональний календар), а також пакетне створення різного роду бухгалтерських документів з автоматичним заповненням постійними реквізитами підприємства. Крім усього перерахованого також дозволяє організовувати електронний документообіг з партнерами.

"iforma" – сервіс для підготовки і подання електронної звітності в режимі on-line [5]. Даний сервіс забезпечує цілодобовий прийом звітів безпосередньо на своєму веб-сайті з подальшою їх перевіркою, переадресуванням і супроводом до відповідних держустанов.

International Data Corporation (IDC) повідомляє, що у 2015 році до 60 % всіх даних людства зберігатиметься у хмарах [3]. Багато провідних ІТ-компаній, серед яких Google, Microsoft, Amazon, мають власні хмарні сервіси. Користувач, створивши обліковий запис на одному із таких сервісів, отримує можливість

зберігати та редагувати створені документи (відео, презентації, малюнки, книги, фільми тощо) за допомогою різних додатків сервісу, при цьому не завантажуючи їх на комп'ютер – всі зміни відбуваються на сервері, а робота в документі здійснюється через браузер з будь-якого комп'ютерного пристрою. Всі дані можна зберігати на сервері хмарного сервісу та мати до них доступ з будь-якого місця, де є Інтернет та комп'ютерний засіб.

Ефективність використання інформаційно-комунікаційних технологій в Україні має поки не значний характер, але стрімко набирає обертів, оскільки важливим є не наявність певної кількості комп'ютерів, а інформаційно-освітній простір, що стрімко розвивається.

Література:

1. Облака: легенды и мифы [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.anti-malware.ru/node/2333>
2. Голячук Н.В. Хмарні обчислення: завтрашній день бізнесу / Голячук Н.В. // «Економічні науки». – Серія «Облік і фінанси». – Випуск 11 (41). – Ч. 1. – 2014 р.
3. Перспективи розвитку ринку хмарних обчислень в Україні: переваги та ризики: Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/articles/1191/#_ftn2
4. iFin – Облік без знань бухгалтерії, автоматичне створення звітів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ifin.ua/>.
5. Iforma – електронна звітність онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iforma.com.ua/ua/>
6. jПарус – облачная платформа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://j.parus.ua/ua/main/>

УДК 519

Зінчук Аліна

Науковий керівник: **Нужна Оксана**

Луцький національний технічний університет

МАКРОЕКОНОМІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ

Макроекономічна теорія пояснює, звідки виникають загальні економічні проблеми, як вони розвиваються і як їх можна вирішити. Головним методом для цього служать макроекономічні моделі.

Макроекономічна модель в спрощеній формі представляє найважливіші особливості і найбільш істотні риси досліджуваних макроекономічних процесів, формулює найважливіші залежності між ними.

Макроекономічні моделі являють собою формалізовані (логічно, графічно й алгебраїчно) описи різноманітних економічних явищ і процесів із метою виявлення функціональних взаємозв'язків між ними. Будь-яка модель (теорія, рівняння, графік і т.д.) є спрощеним, абстрактним відбитком реальності, тому що вся різноманітність конкретних деталей не може бути одночасно прийнята до уваги при проведенні дослідження.

Використання макроекономічних моделей дає можливість оптимізувати поєднання інструментів бюджетно-податкової, кредитно-грошової, валютної і зовнішньоторговельної політики, успішно координувати заходи уряду і Національного банку по управлінню циклічними коливаннями економіки. Будь-яка макроекономічна модель тією чи іншою мірою абстрактна, має ряд припущень і спрощень, що обмежують сферу її застосування. У той же час саме на основі макроекономічного моделювання можна одержати достатньо повне уявлення про характер подій, що відбуваються в економіці, зробити прогноз розвитку економіки, обґрунтувати рекомендації з економічної політики.

Макроекономічні моделі містять у собі ендегенні (внутрішні) змінні, розмір яких встановлюється в результаті рішення моделі, і екзогенні (зовнішні) змінні, розмір яких визначається поза даною моделлю.

У макроекономічних моделях дія екзогенних параметрів формалізується або у вигляді деякої постійної (константи), або у вигляді випадкової (ймовірної) величини, в залежності від характеру їхньої дії і прояву. Звичайно як екзогенні параметри у макроекономічних моделях виступають державні витрати G , ставка оподаткування T і величина пропозиції грошей M , розміри яких регулюються державою.

До числа ендегенно обумовлених параметрів відносяться обсяги зайнятості і випуску, рівні інфляції і безробіття, рівень планових витрат тощо.

Побудова макроекономічних моделей припускає врахування трьох основних типів функціональних взаємозв'язків:

- поведінкових, що відбивають типові переваги економічних суб'єктів. Прикладом такого роду залежностей можуть служити функції споживання або інвестиційного попиту;

- технологічних, що відбивають технологічні й організаційно-технічні залежності. Прикладом може служити виробнича функція, що відбиває зв'язок реального випуску і чинників виробництва;

- дефініційних, що виражають поняття, сутність яких дається у визначенні. Сюди можна віднести визначення сукупного попиту, безробіття, кон'юнктурного розриву;

Такі узагальнені макроекономічні моделі, як модель кругових потоків, AD-AS, хрест Кейнса, криві Філіпса, Лоренца, Лаффера, модель Солоу тощо являють собою загальний інструментарій макроекономічного аналізу і не мають якоїсь національної специфіки. Оцінка будь-якої макроекономічної моделі повинна даватися не за критерієм її негайної “придатності” або “непридатності” для економіки конкретної країни, у тому числі й України, а за критерієм її корисності в процесі пізнання економічної динаміки і управління її показниками.

Об'єктивна складність полягає в тому, щоб забезпечити достатність передумов побудови моделі з погляду поставленої цілі й уникнути помилкових висновків для макроекономічної політики. У той же час модель може бути достатньо реалістичною, але занадто складною, тоді як простота моделі – одна з найважливіших вимог до неї з погляду можливостей її використання в процесі дослідження.

Проте і надмірна спрощеність моделі може призвести до нехтування в аналізі істотних чинників, внаслідок чого висновки виявляться недостовірними. Тому найбільш складним моментом побудови будь-якої моделі є визначення кола чинників, істотних для макроекономічного аналізу конкретної проблеми.

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Зростання кількості та обсягів діяльності корпорацій, холдингів, необхідність узагальнення фінансових показників діяльності групи підприємств на рівні материнської компанії, неузгодженість та недосконалість чинного нормативно-правового забезпечення консолідації фінансової звітності, невідповідність структури та змісту консолідованої звітності запитам і очікуванням різних груп її користувачів загалом визначає актуальність теми.

На основі критичного аналізу змісту основних нормативних актів щодо консолідованої фінансової звітності НП(С)БО 2 [1] та МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» [2], викладемо основні положення складання консолідованої фінансової звітності групи підприємств:

– підприємства, що увійшли до складу групи, зберігають свою юридичну незалежність; в той же час автономність підприємств, йде поруч із збільшенням внеску кожного учасника групи у спільну справу;

– материнське підприємство (далі МП), яке контролює одного чи кілька суб'єктів господарювання, набуває владні повноваження та визначає значущі (суттєві) для групи види діяльності, керує ними, проводить фінансову, інвестиційну, комерційну політику групи, здійснює контроль над її реалізацією та над діяльністю дочірніх підприємств. МП розпоряджається контрольованою часткою участі, тобто власним капіталом МП та контрольованою часткою участі дочірнього підприємства (далі ДП);

– ДП, яке перебуває під контролем материнського (холдингового) підприємства, свідомо йде на участь у складі групи, залишає за собою неконтрольовану частку участі. Дочірнє підприємство складає та подає індивідуальну фінансову звітність щодо власної діяльності та надає МП належну інформацію для підготовки МП консолідованої фінансової звітності групи.

Складання консолідованої звітності базується на певних принципах: 1) консолідовану фінансову звітність готує і подає материнське підприємство; 2) до консолідованої фінансової звітності включають показники фінансової звітності всіх дочірніх підприємств; 3) у разі, якщо дочірнє підприємство перестає бути контрольованим, материнське підприємство: а) не включає показників такого дочірнього підприємства до консолідованої фінансової звітності; б) визнає фінансові інвестиції в дочірнє підприємство за справедливою вартістю та відображає їх, а також будь-яку дебіторську заборгованість та зобов'язання у розрахунках з дочірнім підприємством згідно з відповідними НП(С)БО; в) припиняє визнавати інший сукупний дохід, пов'язаний з таким ДП; г) визнає доходи і витрати, пов'язані з втратою контролю; 4) фінансова звітність материнського підприємства та його дочірніх підприємств складається за той самий звітний період і на ту саму дату балансу із використанням єдиної облікової політики для подібних операцій [2].

Отже, консолідована фінансова звітність складається за всією сукупністю показників контрольованих компаній, повинна відображати майновий фінансовий стан і результати господарської діяльності усіх компаній, які входять у сферу консолідації як єдиного економічного цілого.

Література:

1. Наказ Міністерства фінансів України „Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 „Консолідована фінансова звітність” від 27.06.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13/print1362304905316381>.
2. .International financial reporting standard 10 «Consolidated financial statements» [Electronic resource]. – Mode of access: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2013/ifrs10.pdf>.

Карпенко Євгенія,

Чижик Тетяна

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»**

ПЕРВИННИЙ ОБЛІК ЗЕРНА У ТОВ «АГРОФІРМА МИКОЛАЇВКА»

В ринкових умовах господарювання, яким притаманний динамізм та жорстка конкуренція, на перший план виходять проблеми забезпечення менеджменту якісною релевантною інформацією для прийняття обґрунтованих рішень. Важливим джерелом її отримання є дані бухгалтерського обліку.

Основною продукцією рослинництва ТОВ «Агрофірма Миколаївка» є зерно. Тому правильна організація його первинного обліку має особливо важливе значення для товариства.

Зерно визнають як сільськогосподарську продукцію в момент відокремлення від біологічного активу, яка призначена для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання [1].

Первинний облік зернової продукції, отриманої від врожаю, можна здійснювати декількома методами: з використанням путівок на вивезення продукції з поля (ф. № 77 а), з використанням реєстрів відправлення зерна та іншої продукції (ф. № 77) або з використанням талонів (77 б та 77 в).

У ТОВ "Агрофірма Миколаївка" на даний час застосовується метод обліку зернової продукції за допомогою талонів та спеціальних реєстрів (рис. 1). Зібране зерно товариство зберігає на власних складах, де його сушать і сортують. Наприкінці очищення визначають розмір усушки і невикористаних відходів, що оформляють актом на сортування і сушіння продукції рослинництва (ф. 82).

На кожну партію зерна, що відправляється на сторону, виписують Товарно-транспортну накладну спеціалізованої форми № 1-сг (зерно) в чотирьох або п'яти примірниках.

Списання поточних біологічних активів рослинництва здійснюється на момент збирання врожаю та оформляється актом на списання поточних біологічних активів рослинництва, оцінених за справедливою вартістю (на початок збирання врожаю).

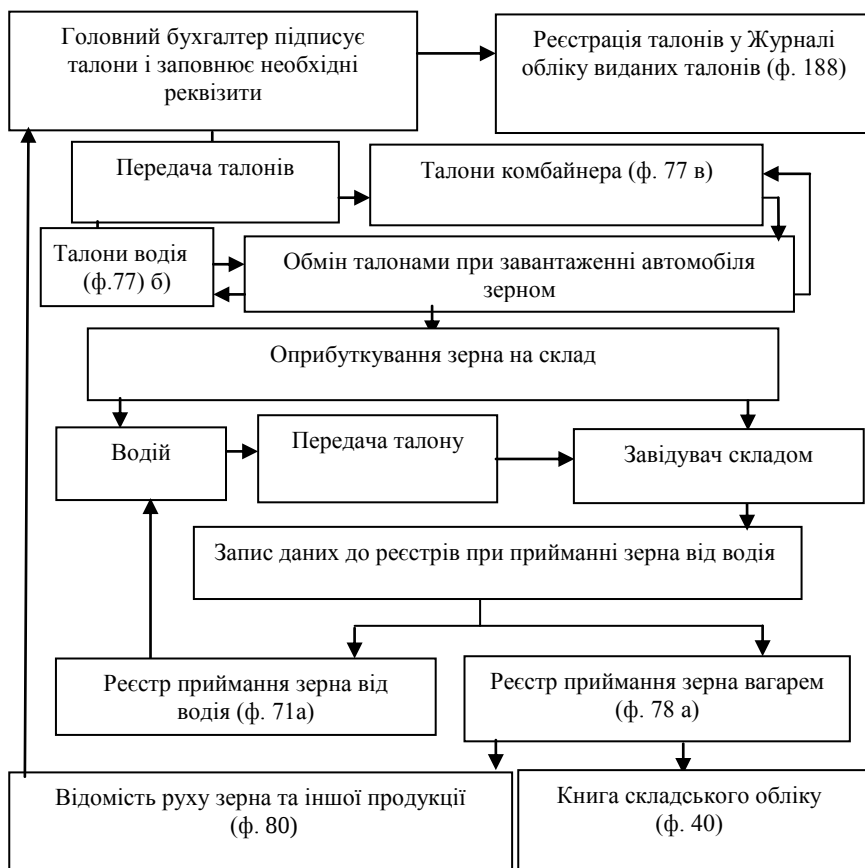

Рис. 1. Первинний облік надходження зерна у ТОВ «Агрофірма Миколаївка»

Вважаємо, що обраний товариством метод є прогресивним, так як зменшує кількість облікових записів, але він потребує чіткої організації роботи усіх учасників процесу збору зерна та вимагає існування на підприємстві дієвої системи внутрішнього контролю.

3 метою удосконалення документального оформлення надходження зерна з поля ми пропонуємо ТОВ «Агрофірма Миколаївка» замість реєстру приймання зерна від водія та талону комбайнера вести обліковий лист комбайнера, який складатиметься на підставі Реєстру приймання зерна вагарем. При такій системі

обліку ключовим підтвердним документом стає Реєстру приймання зерна вагарем (ф. 78 а), в який ми пропонуємо додати реквізит «код ЄДРПОУ» і прибрати реквізит «№ талонів комбайнера (бункериста)». Вважаємо, що запропоновані удосконалення сприятимуть спростять процедуру обміну документами між шоферами і комбайнерами та зменшать витрати на придбання необхідних бланків.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: наказ Міністерства фінансів України № 790 від 18.11.2005 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>

УДК 339

Клюхина Елена,

Лучина Ольга

Научный руководитель: **Лесина Татьяна**
Российская академия народного хозяйства и
государственной службы при
Президенте Российской Федерации,
Калужский филиал

БОЛЬШИЕ ДАННЫЕ – БОЛЬШИЕ ВОЗМОЖНОСТИ

Понятие Big Data очень актуально и особенно необходимо при работе с качественно большими объемами данных в сферах, где постоянно происходит увеличение скорости потока данных: в маркетинге, экономике, банковской деятельности, медицине и т.д.

Основными пользователями Big data являются банки, телеком, промышленность, нефтегаз, ритейл, энергетика и ЖКХ. В частности: Сбербанк, Газпромбанк, ВТБ24, «Альфа-Банк», компании «Тройка Диалог», «Райффайзенбанк». Из крупных ритейлеров этой технологией пользуются X5 Retail Group, «Глория Джинс», сеть гипермаркетов «Лента», «М.Видео», из нефтяных компаний — «Транснефть», «Роснефть» и «Сургутнефтегаз». Среди госструктур обработку Big data внедрили Федеральная налоговая служба, аналитический центр правительства России, Пенсионный фонд, правительство Москвы, Фонд обязательного медицинского

страхования, Федеральная служба безопасности, Следственный комитет и Служба внешней разведки.

Big data, как и любая система, имеет отличительные признаки:

- большой объем информации;
- разнообразие, т.е. разнородность и слабо структурированность данных;
- высокая скорость и оперативность обработки данных.

Наибольшее количество компаний используют Big Data в сфере клиентского сервиса, второе по популярности направление – операционная эффективность, в сфере управления рисками Big Data менее распространены.

Преимуществами использования технологии Big Data являются:

- повышение конкурентоспособности организации,
- улучшение качества финансовой и производственной активности и др.

Результаты опроса Economist Intelligence Unit survey подтверждают положительный эффект от внедрения Big Data: 46% компаний заявляют, что с помощью технологий Big Data они улучшили клиентский сервис более, чем на 10%, 33% компаний оптимизировали запасы и улучшили продуктивность основных активов, 32% компаний улучшили процессы планирования.

Big data имеет множество достоинств, но существуют барьеры, которые препятствуют полноценному развитию ее использования.

Главным барьером на пути внедрения технологии Big Data являются вопросы безопасности данных, т.е. обеспечение защиты данных и их конфиденциальности, ограниченный бюджет и нехватка квалифицированных кадров.

На сегодняшний день рынок Big Data является направлением достаточно молодым, но популярным, т.е. несмотря на то, что рынок пока еще только развивается и набирает обороты, он уже пользуется большим спросом у людей.

МЕТОДИ ОЦІНКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Необхідність подальшого дослідження та поглиблення теоретичних, методичних і прикладних аспектів організаційно-методичного забезпечення управління вартістю підприємства визначає актуальність дослідження.

В працях вчених і практиків за останні роки оцінці вартості бізнесу і стратегії економічного розвитку підприємств приділено значну увагу. Основи теорії оцінки вартості підприємств поклали наукові праці таких вітчизняних та закордонних вчених, як Ю.В.Козирь, Т.Коллер, Т.Коупленд, П.В. Круш, В.Н. Лівшиц, О.Г. Мендрул, О.Б.Мних, С.А. Мордашев, С.В.Поліщук, М.А.Федотова.

Більшості українських промислових підприємств властиві такі тенденції у відтворенні власного капіталу, як збитковість, дефіцит власних фінансових ресурсів, низький рівень ефективності використання оборотного капіталу, висока кредиторська заборгованість. Це потребує комплексного підходу щодо оцінки вартості підприємства, використання якого дозволить враховувати вплив на її величину найбільш вагомих чинників, а саме: потенціал фінансово-економічної стійкості підприємства, інфляцію, ризик і можливості економічного зростання підприємства [5].

Для здійснення господарської діяльності кожне підприємство повинно мати у своєму розпорядженні визначене майно, що належить йому на правах власності або володіння тобто активи підприємства, які є економічними ресурсами підприємства у формі сукупних майнових цінностей, що використовуються у господарській діяльності з метою одержання прибутку.

Оцінка підприємства здійснюється, як правило, на базі ринкової вартості - ймовірної суми грошей, за яку можливі купівля-продаж об'єкта оцінки на ринку [4].

У літературних джерелах, нормативних актах наводяться численні принципи, яких слід дотримуватися при здійсненні оцінки вартості підприємства. До основних з них слід віднести такі принципи: заміщення, корисності, очікування, зміни вартості, ефективного використання, розумної обережності оцінок, альтернативності оцінок.

В процесі оцінки вартості підприємств використовується значна кількість методів і способів такої оцінки. Окремі методи мають ряд модифікацій і різновидів, що створює додаткові складності при їх ідентифікації та використанні [2].

Вибір прогностичного горизонту, який враховується при оцінці вартості підприємства, значною мірою залежить від цілей оцінки. На практиці виходять з періоду корисної експлуатації об'єкта.

В загальному вигляді оцінка вартості підприємства включає наступні етапи: укладання договору на проведення оцінки вартості підприємства; збір вихідної інформації про об'єкт оцінки; вибір та обґрунтування методології оцінки; застосування методичних підходів, методів та оцінних процедур; проведення аудиторської перевірки та інвентаризації майна (якщо це передбачено законодавством чи обраним методологічним підходом); узгодження результатів оцінки, отриманих із застосуванням різних методичних підходів і методів оцінки; складання звіту про оцінку підприємства та висновку про вартість об'єкта оцінки на дату оцінки; затвердження результатів оцінки; рецензування звіту про оцінку.

В умовах ринкової економіки підприємства не тільки здійснюють виробничий процес, що спрямований на створення нової вартості, але й самі представляють певну вартість і є об'єктами купівлі-продажу, що обумовлює необхідність визначення ринкової вартості підприємства. При цьому, збільшення вартості бізнесу – один з найважливіших критеріїв сучасного ефективного управління.

Література:

1. Гавва В.Н. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навч. посіб. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 224 с.
2. Сгерев И.А. Стоимость бизнеса: Искусство управления: Учебное пособие. - М.: Дело, 2003. - 480 с.
3. Мендрул О.Г. Вартість підприємств: бази оцінки // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. - 2002. - №3. - С.44-48.

4. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. - К.: КНЕУ 2003

5. Кондіус І.С. Теоретичні засади прогнозування стійкого розвитку регіону / І.С.Кондіус // Структурно-інституційні зміни та інвестиційно-інноваційний розвиток регіону: Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції. Чернівці, 17 - 18 травня 2007 року. – Чернівці: Книги – XXI, 2007.– С. 407 – 410.

УДК 657

Ковачевич Милена

Університет національного и мирового хозяйства

СБЕРЕЖЕНИЯ И ИНВЕСТИЦИИ В БОЛГАРИИ: АНАЛИЗ КОИНТЕГРАЦИИ

Баланс между сбережениями и инвестициями является одним из ключевых факторов в достижении макроэкономического равновесия. Поэтому важно изучить связаны ли они в долгосрочном плане. В анализе использованы данные для сбережениях и инвестициях как процент от валового внутреннего продукта с 2000 по 2015 года. Данные включают в себя временные ряды с официальной статистики, опубликованной на сайте Международного Валютного Фонда.

Как правило, перед построением и оценкой моделей необходимо определить являются ли данные сбережениях и инвестициях стационарными или они нестационарны. Поэтому временные ряды сбережениях и инвестициях проверены двумя тестами на единичные корни – расширенный тест Dickey-Fuller и тест Phillips-Perron. Результаты показывают, что временные ряды сбережениях и инвестициях являются нестационарными, однако их первые разности уже стационарны, т.е. данные являются интегрированными порядка 1 ($I(1)$) (Таблица 1).

Таблица 1

Результаты расширенного теста Dickey-Fuller

<i>Сбережения Болгарии 2000-2015 гг.</i>		
<i>Критичные стойности (5%)</i>	<i>t-статистика</i>	<i>Вероятность</i>
$H_0: I(1)$ -1.97	0.5048	0.8125*
$H_1: I(0)$ -1.97	-3.4897	0.0020**

Продолжение таблицы 1

Инвестиции Болгарии 2000-2015 гг.			
$H_0: I(1)$	-1.97	-0.3829	0.5276*
$H_1: I(0)$	-1.97	-2.3945	0.0209**

* Если вероятность меньше 0.05, то временные ряды стационарны.

**Если вероятность меньше 0.05, то временные ряды являются интегрированными порядка 1.

Данные являются интегрированными того же самого порядка, что означает что анализ коинтеграции может быть осуществлен. Для этого используется программное обеспечение Eviews 5 и тест Йохансена. Брой лагов в модели выбран с помощью информационного критерия Акайке. Результаты анализа коинтеграции показаны в Таблице 2.

Таблица 2

Результаты анализа коинтеграции сбережения-инвестиции Болгарии

Гипотеза о броях коинтеграционных уравнений	Trace статистика	Критические стойности при 0.05	Вероятность	Наличие долговременной связи	Брой коинтеграционных векторов
1*	39.58	15.49	0.0000	Да	1
Больше 1	2.96	3.84	0.0852	Да, но есть только 1 уравнение	

* Указывает отказ от нулевой гипотезы, т.е. подтверждается наличие долговременной связи сбережения-инвестиции с риском ошибки 5%.

Результаты анализа коинтеграции показывают наличие по крайней мере одного коинтеграционного уравнения (вектора), т.е. как Trace-статистика, так и Eigenvalue-статистика (которая не указана здесь), подтверждают наличие долговременной связи временных рядов сбережениях и инвестициях, что означает и наличие коинтеграции между данными. В долгосрочном плане сбережения и инвестиции Болгарии связаны и это может быть основой для анализа причинности Грейнджера, например.

Литература:

1. Engle, R., Granger, C., "Co-Integration and Error Correction: Representation, Estimation, and Testing", *Econometrica* 55, 1987. pp. 251–276.
2. Веб-страница Международного Валютного Фонда. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.imf.org/en/data>

УДК 657

Корнейчик Марина

Научный руководитель: **Лягуская Наталья**

Полесский государственный университет

РАЗВИТИЕ БУХГАЛТЕРСКОГО АУТСОРСИНГА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

С каждым годом бухгалтерский аутсорсинг набирает силы. Популярность данной услуги объяснима тем, что аутсорсинг позволяет наладить функционирование сложной бухгалтерской системы, путем значительного снижения затрат на ведение бухгалтерского учета, а также оказания поддержки по его ведению.

Бухгалтер на аутсорсинге – это в первую очередь экономия средств. Заключая договор с бухгалтерской фирмой, сокращается фонд оплаты труда, а значит и уплата в ФСЗН и Белгосстрах, поскольку наемная компания самостоятельно уплачивают налоги со своих доходов.

Во-вторых – уменьшение рабочих мест, а это значит и уменьшение необходимых средств для работы, то есть не будут потрачены средства предприятия.

В-третьих, аутсорсинг – это гарантия высокого качества и строгой конфиденциальности: составляется договор, в котором четко прописываются основные обязанности сторон, сроки выполнения работ, а также ответственность за несоблюдение принятых на себя обязательств.

Однако, несмотря на перечисленные достоинства данной формы организации ведения учета, одним из главных недостатков является отсутствие ежедневного контроля над деятельностью организации или специалистов, которые предоставляют бухгалтерские услуги, а также выполнение какой-то посторонней работы намного сложнее включить в обязанности [1].

Специализированные бухгалтерские компании предлагает аутсорсинг бухгалтерских услуг как наиболее удобный и выгодный способ ведения бухгалтерского учета на предприятии. Однако, бухгалтерский аутсорсинг – это не просто бухгалтерские консультации, составление баланса или сдача отчетности, но и полное или частичное ведение бухгалтерского учета субъекта хозяйствования по всем участкам.

Так, если клиент выбирает полный аутсорсинг, то должность бухгалтера на предприятии не требуется, так как специализированная компания выполняет все функции бухгалтерского отдела предприятия, начиная от оформления первичных документов и заканчивая сдачей отчетов. Задача руководителя предприятия сводится – это организация процесса своевременного сбора и передачи необходимых документов данной компании.

Частичный аутсорсинг подразумевает передачу аутсорсинговой компании части функций. Например, оформление первичных документов берет на себя заказчик, а специализированная компания занимается непосредственно операциями по ведению бухгалтерского учета, отражением по счетам, контролем и налогообложением. Существуют и другие варианты работы. Один из них – это установление системы онлайн в бухгалтерии, доступ к которой будет как на предприятии, так и у специализированной компании. Второй вариант, когда аутсорсинговые компании предлагают своим клиентам консультации финансового директора, планирование налогообложения, оптимизацию налогов, поддержку и разработку схем работы предприятия.

Следует отметить, что бухгалтерский аутсорсинг предусматривает финансовую ответственность фирмы, ведущей бухгалтерский учет данного предприятия, за все допущенные ошибки при его ведении.

Большинство белорусских предпринимателей обращаются в специализированную компанию с целью, чтобы сэкономить на заработной плате. Организации западных стран больше отдают предпочтение бухгалтерскому аутсорсингу в целях не минимизации расходов, а минимизации рисков.

Стоимость аутсорсинговых услуг зависит от размера предприятия, численности персонала, количества обрабатываемых

документов в месяц, расположения рынков сбыта и других параметров [2].

В Республике Беларусь аутсорсинг бухгалтерии — относительно новый вид услуг, в отличие от США и стран Европы, где он уже получил широкое распространение. Большинство зарубежных компаний малого и среднего бизнеса вообще не содержат штатных бухгалтеров, предпочитая аутсорсинг, и при этом имеют возможность сосредоточиться на ведении бизнеса. Так, в США около 90% компаний передают бухгалтерию сторонней организации, в европейских странах — 85%, Израиль — 96%, который и является лидером аутсорсинговых услуг на одну компанию. К сожалению, в Республике Беларусь такой статистики на сегодняшний день нет.

Непопулярность аутсорсинговых услуг в нашей стране объясняется тем, что, во-первых, стереотип мышления собственника и руководителя — «бухгалтер должен сидеть рядом, на расстоянии вытянутой руки». Во-вторых, это боязнь того, что бухгалтерская компания не сохранит в секрете финансовую информацию клиента, и, в-третьих, опасение, что сторонний бухгалтер не в состоянии учесть специфику конкретного вида деятельности.

Несмотря на то, что в Республике Беларусь рынок бухгалтерского аутсорсинга появился недавно, с каждым годом количество бухгалтерских компаний растет и сегодня их насчитывается около 241 со штатом более 10 человек.

На основании выше изложенного отметим, что в Беларуси аутсорсинг бухгалтерских услуг развивается и будет расти, что приведет к конкуренции среди предприятий и как следствие к повышению качества услуг в этой сфере. С его помощью с собственников и руководства предприятия снимется масса вопросов, связанных с законодательством, что позволит больше сосредоточиться на развитии своей деятельности и бизнеса.

Литература:

1. Бухгалтерский аутсорсинг в Беларуси [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://peomag.by> – Дата доступа: 20.02.2016.
2. Бухгалтерское сопровождение и стоимость услуг в компании ООО «Аутсорсинговая экономическая компания» г. Минск [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.aek.by/genarticle/buhs> – Дата доступа: 22.02.2016.

УДК 657

Коцюба Лілія

Науковий керівник: Іщенко Яна

Вінницький національний аграрний університет

ОБЛІК ВИТРАТ НА ЗБУТ

Витрати на збут продукції належать до витрат, що входять до повної собівартості продукції, яка передбачена для збуту (реалізації). Питома вага витрат на збут у структурі повної собівартості реалізованої продукції коливається від 1 % до 5 % . Витрати на збут продукції підприємство зобов'язане постійно планувати, вчасно облікувати і аналізувати, належно контролювати, в іншому випадку значна їх частина буде непродуктивною та негативно впливатиме на фінансові результати діяльності підприємства-виробника.

Дослідженням проблем обліку витрат, в т.ч. витрат на збут займалися Н.В. Гавришко, В.А. Дерій, Я.П. Іщенко та інші.

Жорстка конкурентна боротьба, динамічний розвиток технологій вимагає від підприємств формування такої виробничої стратегії, яка б дозволила досягти вищого від конкурентів рівня діяльності. Однією із переваг діяльності є скорочення витрат [4].

Відповідно до П(С)БО 16 «Витрати», витрати - це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу, за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками [6].

Витрати на збут – це, за нашим переконанням, нормативні та понаднормативні продуктивні витрати, пов'язані з повним циклом забезпечення усіх процедур і вимог до збуту продукції.

Так, Н.В. Гавришко під збутом розуміє процес фізичного переміщення продукції від виробника до споживача. На думку авторки, групування витрат на збут слід здійснювати за наступними статтями витрат: 1) витрати на складування продукції та зберігання товарно-матеріальних запасів; 2) витрати на пакування продукції; 3) витрати на транспортування; 4) витрати на управління збутовою діяльністю. До внутрішньої звітності із збуту вона пропонує включити: звіт про показники збутової діяльності; сегментний звіт про фінансові результати; звіт про заборгованість за реалізовану

продукцію; контрольний звіт про відхилення від кошторису збутових витрат [1].

На рахунку 93 “Витрати на збут” виробничі підприємства обліковують та накопичують витрати, пов’язані зі збутом готової продукції, робіт і послуг, а торговельні підприємства – витрати, пов’язані з реалізацією товарів, тобто витрати обігу.

Склад витрат на збут регламентується п. 19 П(С)БО 16 «Витрати», куди входить 12 позицій, починаючи від витрат пакувальних матеріалів для затарювання готової продукції на її складах і закінчуючи іншими витратами, що пов’язані зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг [2].

Це дає підстави сформулювати відповідний перелік субрахунків до синтетичного рахунку 93 «Витрати на збут», який, на наш погляд, може виглядати наступним чином:

931 – Витрати пакувальних матеріалів і ремонт тари;

932 – Оплата праці та комісійні винагороди працівникам сфери збуту;

933 – Витрати на передпродажну підготовку товарів, рекламу і дослідження ринку (маркетинг);

934 – Витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом;

935 – Витрати на утримання необоротних активів у сфері збуту;

936 – Витрати на транспортування і страхування продукції;

937 – Витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування;

938 – Витрати на внутрішньогосподарське транспортування продукції;

939 – Інші витрати у сфері збуту [3].

Щомісяця або в кінці року заключним записом за рік сальдо витрат на збут (витрат обігу) списують з кредиту рахунку 93 на дебет субрахунку 791 “Результат основної діяльності”.

Для узагальненого обліку витрат на збут використовують журнал-ордер №5 при журнально-ордерній формі обліку. А при спрощеній формі обліку – розділ II Відомості 5-М [5].

Джерелами інформації для аналізу витрат на збут є договори з покупцями, товарно-транспортні і податкові накладні, приймальні квитанції, накладні (внутрішньогосподарського призначення), звіти про продаж продукції, звіти про складські витрати, журнали, журнали-ордери, відомості аналітичного обліку зі збуту (реалізації)

готової продукції (товарів, товарно-матеріальних цінностей, робіт та послуг), Головна книга тощо.

Отже, з метою зведення до мінімуму непродуктивних витрат облік витрат на збут необхідно вести у кількох розрізах. Для обліку витрат на збут у складі синтетичного рахунку 93 «Витрати на збут», на наш погляд, доцільно відкривати субрахунки, які б відповідали статтям витрат визначених в п. 19 П(С)БО 16 «Витрати». Такий підхід сприятиме формуванню достатньо розгорнутої аналітичної інформації щодо витрат на збут продукції, як основи для проведення оперативного, тактичного (поточного) і стратегічного аналізу ефективності маркетингової діяльності підприємства.

Література:

1. Гавришко Н.В. Облік і аналіз маркетингової та збутової діяльності: управлінський аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит / Н.В. Гавришко. – К., 2001. – 19 с.
2. Германенко Л.М. Витрати як економічна категорія та об'єкт обліку /Л.М. Германенко// Глобальні та національні проблеми економіки. – 2014. –№2. – С. 1380–1384.
3. Дерій А.В. Витрати на збут у системі обліку й аналізу невиробничих витрат /А.В. Дерій// Облік і фінанси. – 2013. - №4. – С.20 – 23.
4. Іщенко Я.П. Облікове забезпечення управління витратами у сільському господарстві: Монографія. - Вінниця: Вид-во ПП «ТД «Едельвейс і К», 2011 – 276 с.
5. Лубенченко О. Облік витрат на збут відповідно до вимог законодавства / О. Лубенченко, М. Савчук // Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління». – 2015. - №32. – С. 295 – 301.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (зі змінами та доповненнями) від 31 грудня 1999 р. № 318.

**Коцюба Лілія,
Михальчишина Лариса**
Вінницький національний аграрний університет

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Контроль має істотне значення у виявленні і мобілізації наявних резервів, сприяє підвищенню ефективності й якості роботи, посиленню режиму економії, виявленню причин і умов, за яких утворюються втрати.

Традиційний зміст організації системи внутрішнього контролю витрат полягає у створенні теоретичних основ структури системи, а саме її елементів і принципів їх поєднання. Результатом взаємодії зазначених елементів є процес внутрішнього контролю, спрямованого на перевірку достовірності даних бухгалтерського обліку та виявлення фактів порушень встановлених правил [2].

Під час проведення контролю рекомендується застосовувати різноманітні методи, які є сукупністю фінансових, економічних, організаційних, оперативно-технічних і фактичних способів і прийомів з перевірки виробничої собівартості підприємств. Для документального оформлення результатів проведення контролю за обліком витрат необхідно використовувати спеціально розроблені робочі документи, зокрема тести внутрішнього контролю облікового процесу витрат, аналітичні тести перевірки правильності відображення витрат у статтях калькуляції виробничої собівартості.

Здійснюючи внутрішній контроль або внутрішній аудит виробничих витрат підприємства, слід приділяти увагу порядку формування та обліку собівартості послуг.

Основні принципи внутрішнього контролю можуть застосовуватися повністю або частково залежно від специфіки бізнесу суб'єкта господарювання [3].

Взаємодія елементів системи на основі її принципів у динаміці породжує певні процедури, що відбуваються в системі внутрішнього контролю, а саме [1]: оцінка ризику – це процедура, зміст якої полягає в кількісному описі ризиків, шляхом визначення

їх імовірності та розміру можливих збитків; контроль ризиків – це процедура, значення якої передбачає контроль причин появи, умов розвитку та наслідків наявних ризиків у контексті фактів господарських операцій та управлінського обліку; розроблення альтернатив управлінських рішень – це процедура, яка базується на використанні методів генерування інформації, що дає змогу створити альтернативи управлінських рішень для управління витратами; безпека контролю – це процедура, дія якої спрямована на захист принципів роботи системи внутрішнього контролю витрат від впливу загроз корпоративного шахрайства.

Здійснюючи контролю за формуванням витрат на виробництво, необхідно пересвідчитися в правильності організації їх обліку. Для цього необхідно перевірити: методику обліку витрат на підприємстві та відповідність її обліковій політиці, прийнятій на підприємстві; принципову особливість включення витрат до собівартості тільки того періоду, у якому їх здійснено, незалежно від часу їхньої оплати; прямі й непрямі витрати, що відносяться на собівартість продукції; витрати, за якими неможливо точно встановити, до якого калькуляційного періоду вони мали відноситися [3].

За результатами проведення контролю доцільно скласти звіт керівництву, у якому має бути викладено загальні висновки та розроблено відповідно до них рекомендації щодо організації належного обліку окремих елементів собівартості послуг, збереження активів підприємства; заходи щодо зниження собівартості послуг, ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів; можливі шляхи вдосконалення технології виробництва.

Отже, необхідність внутрішнього контролю обумовлюється потребою в забезпеченні стабільного й ефективного функціонування підприємства в умовах конкурентного середовища.

Література:

1. Ромашко О.М. Проведення контрольних заходів щодо витрат як фактор забезпечення економічної безпеки підприємства / О.М. Ромашко // Вчені записки університету "КРОК". Серія : Економіка. - 2013. - Вип. 34. - С. 283-291.
2. Юрченко О.А. Методика внутрішнього контролю витрат іншої операційної діяльності / О.А. Юрченко // Економічний часопис-XXI. - 2013. - № 1-2(2). - С. 52-55.

З. Сиротюк Г.В. Методичні аспекти проведення аудиту витрат виробництва / Г.В. Сиротюк, К.С. Сиротюк // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2013. - № 2(2). - С. 251-259.

УДК 519.86

Кравчак Віталій

Науковий керівник: Нужна Оксана

Луцький національний технічний університет

АУКЦІОННА РЕАЛІЗАЦІЯ НЕОБРОБЛЕНОЇ ДЕРЕВИНИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Лісові ресурси – один з видів природних ресурсів, який є невичерпним, проте потребує тривалого часу для свого відновлення. Україна належить до лісодефіцитних держав, що пояснюється відсутністю значних запасів лісів, які стали б основою для розвитку лісопромислової галузі.

Зі стрімким зменшенням обсягів лісових ресурсів на території України їх цінова та збутова політика зазнала кардинальних змін в багатьох регіонах. З метою вдосконалення організації роботи з реалізації необробленої деревини в Україні, створення прозорого механізму ціноутворення, розвитку конкурентних засад у її торгівлі, було запроваджено аукціонні торги.

Аукціонні торги – спосіб продажу необробленої деревини, згідно з яким покупцем визнається учасник аукціону, який запропонував найвищу ціну за необроблену деревину відповідно до умов, визначених Положенням про організацію та проведення аукціонів з продажу необробленої деревини [1].

На початковому етапі впровадження такий вид реалізації був спрямований на досягнення рівноваги (рівності) між попитом та пропозицією на лісовому ринку, задля зменшення надмірної вирубки лісів, та отриманням найвищого прибутку від реалізації. Проте вже через певний проміжок часу виявилось, що Наказ №42 [2] є недосконалим, оскільки результату, якого від нього чекали, так і не виявилось. Натомість, через вузьке коло покупців, що приймали постійну участь в аукціонах, відбувалось свідоме

заниження цін та розподіл реалізованої продукції шляхом попередньої домовленості покупців.

Ці питання змусили як владу, так і науковців спрямувати свої зусилля на пошук ефективного їх розв'язання. Так, кандидат сільськогосподарських наук Кравець П.В. запропонував механізм реалізації деревини, який буде поширюватись на всіх постійних лісокористувачів у лісах державної і комунальної форми власності, незалежно від відомчої підпорядкованості, що забезпечить спрощення процедур доступу та участі в торгах, дозволить формування довгострокової мотивації до взаємовигідної співпраці двох галузей – лісової та деревообробної. Для лісової – це реалізація деревини за ринковими цінами та наперед визначене і гарантоване споживання значного обсягу деревини, а для деревообробної – першочергове задоволення їхніх потреб із створенням надійного і постійного джерела надходження сировини [3, с. 223].

Кандидат економічних наук, доцент Холявка В.З. запропонував впровадження зарубіжного досвіду застосування аукціонної торгівлі продукцією лісового господарства, що дасть змогу зробити висновок про необхідність постійного аналізу та контролю як за процедурою аукціонів, так і за його учасниками [4, с. 273].

Отже, дослідивши всі вище запропоновані варіанти вирішення поставленої проблеми, ми вважаємо, що вони є досить актуальними, проте для створення якісної та ефективної системи реалізації необробленої деревини цього недостатньо. На нашу думку, необхідно не лише збільшити кількість покупців на ринку лісової продукції, а й розширити ринок. Так, ми пропонуємо створити відкриті міжнародні Інтернет-аукціони, які забезпечать максимальну конкуренцію між покупцями, максимальний прибуток від реалізації та відсутність будь-якого впливу на їх проведення.

Література:

1. Наказ «Про затвердження Положення про організацію та проведення аукціонів з продажу необробленої деревини» від 19.02.2007 р. №42 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0164-07>.
2. Пояснювальна записка до проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Положення про організацію і проведення аукціонів із продажу неопрацьованої деревини» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/uk/regulatory?nid=7082&add=en>.

3. Кравець П.В. Удосконалення механізму реалізації необробленої деревини в Україні / П.В. Кравець // Економіка природокористування і охорони довкілля: Збірник наукових праць. – Київ, 2010. – С. 220-225. – Режим доступу: http://elibrary.nubip.edu.ua/8343/3/Kravets_St.pdf.

4. Холявка В.З. Застосування аукціонної торгівлі продукцією лісового господарства у світі екологізації цінової політики України: теоретичні засади / В.З. Холявка, С.Я. Дацько // Економіка, планування та управління в галузях: Науковий вісник НЛТУ України. – Львів, 2011. – Вип. 21.12. – С. 269-274. – Режим доступу: http://nvunfu.esy.es/Archive/2011/21_12/269_Cho.pdf.

УДК 331.101

Красота Марина

Научный руководитель: **Мельник Алеся**

Могилевский государственный университет продовольствия

НАПРАВЛЕНИЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ

Одной из основных задач социально-экономического развития Республики Беларусь в сфере обеспечения занятости является повышение эффективности использования трудового потенциала.

Реальная эффективность любых экономических мероприятий определяется их воздействием на отношение людей к труду. Изменить это отношение в законодательном порядке нельзя, так как это длительный эволюционный процесс, но его можно ускорить, если трезво оценивать конкретную ситуацию и учитывать причины, ее породившие.

Однако, руководители зачастую не учитывают социальные последствия принимаемых решений, а сами решения часто носят не комплексный, а сугубо экономический или технический характер.

Любой руководитель всегда осознает, что необходимо побуждать людей работать на организацию, но при этом зачастую считает, что для этого достаточно простого материального вознаграждения. Иногда такая политика бывает успешной, хотя, по существу, она не верна.

Необходимо кроме экономических методов воздействия на эффективность использования трудовых ресурсов использовать и

социально-психологические, т.е. требуется осуществлять влияние на трудовой коллектив предприятия в форме побудительных мотивов к эффективному труду, общественного воздействия, коллективных и индивидуальных поощрительных мер.

В Республике Беларусь номинальная начисленная среднемесячная заработная плата в 2015 году составила 6 718 697 рублей. В 2014 году данный показатель составил 6 052 367 рублей. Таким образом, номинальная среднемесячная заработная плата выросла на 10,9%. Однако, с учетом уровня инфляции за 2015 год равного 12% реальная среднемесячная заработная плата сократилась на 0,9%. Это означает уменьшение покупательской способности получаемого работниками вознаграждения по результатам труда.

Установлено, что если работник получает вознаграждение по результатам труда меньшее, нежели получал ранее за такой же объем выполненной работы, то значительно сокращается удовлетворенность работника и как следствие, происходит снижение производительности труда. Поэтому при ослаблении экономических мотивов, особая роль отводится социально-психологической мотивации.

В сложившихся условиях хозяйствования считаем необходимым руководствоваться правилами, соблюдение которых позволит повысить эффективность мотивационных мероприятий в организации:

1 Похвала эффективнее порицания и неконструктивной критики.

2 Поощрение должно быть осязаемым и желательно незамедлительным (минимизация разрыва между результатом труда и поощрением).

3 Непредсказуемые и нерегулярные поощрения мотивируют лучше, чем ожидаемые и прогнозируемые.

4 Нужно предоставлять работникам возможность чувствовать себя победителями.

5 Следует поощрять работников за достижение промежуточных целей.

6 Желательно предоставлять работникам возможности ощущения своей самостоятельности и контроля за ситуацией.

7 Не следует ущемлять самоуважение работников.

8 Лучше награждать небольшими и частыми поощрениями

наибольшее количество работников.

Таким образом, перспективным направлением повышения эффективности использования трудового потенциала является развитие системы мотивации работников.

УДК 339

Кривенко Надія

ННЦ «Інститут аграрної економіки»

ВПЛИВ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇН

Найвищого рівня розвитку міжнародна економічна інтеграція досягла у Європейському Союзі. Разом з тим позитивні результати характерні і для таких інтеграційних угруповань як НАФТА та МЕРКОСУР. Країни стикаються також і з низкою проблем, але наявність переваг та перспектив сприяють розширенню та зростанню кількості інтеграційних угруповань. Проте, залишається актуальним питання впливу міжнародної інтеграції на економічний розвиток країн.

Це досліджували вчені-міжнародники ще у середині ХХ ст., зокрема Дж.Вінер, Б.Балаша та ін. При чому, Н.Н.Лівенцев та В.Н.Харламова зазначають, що концепція Дж. Вінера (Viner, J. The Customs Union Issue. Carnegie Endowment for International Peace. N.-Y, 1950) про підвищення та зниження добробуту країн-членів зони вільної торгівлі чи митного союзу є основою традиційного аналізу інтеграції. У моделі часткової рівноваги він виділяв два ефекти: “створення торгівлі” (заміна виробництва країни дешевшим імпортом з країн-членів угруповання); “спотворення” або “відхилення торгівлі” (заміна дорожчим імпортом з країн-членів угруповання дешевого імпорту з третіх країн). Другий ефект погіршує глобальну ефективність, тому негативно впливає на добробут країни, а перший, навпаки, - позитивно, оскільки призводить до поглиблення спеціалізації [1, с. 25].

Дослідження здійснюються не лише щодо зміни обсягів та напрямів торгівлі, але й впливу міжнародної інтеграції на конкурентоспроможність продукції, обсяги її виробництва, а також отримання переваг та недоліків різними суб'єктами ринку.

Теоретичний аналіз соціально-економічних наслідків інтеграції, як зазначає Ю.А.Борко, містить наступні два основні питання: як інтеграція вплине на зростання виробництва і, як наслідок – національного доходу; як вона діятиме на розподіл суспільного блага, яке знову створюється. Вчений вважає, що обидва питання однаково необхідні та важливі для вивчення поставленої проблеми.

Какутіч П.Ю. зазначає “Міжнародна інтеграція впливає на цілісність соціально-економічної системи... Так зміна виробничих відносин, що нав’язується в рамках співпраці, реалізації суспільних проектів, запровадження нових правил чи розпорядків в рамках масштабних інвестиційних проектів тощо призводить до поступової зміни засобів виробництва, продуктивних сил, системи в цілому.” [3].

Створення інтеграційних угруповань передбачає збільшення надходження іноземних інвестицій, залучення нових технологій, зростання експорту продукції тощо. Але існують і ризики щодо конкурентоспроможності внутрішнього товаровиробника, зменшення надходжень до державного бюджету, імпорту неякісної продукції тощо.

Таким чином, паралельно з перевагами, які дозволяє отримати міжнародна економічна інтеграція існують також ризики. Разом з тим, більшість країн інтегруються, а попередити або зменшити ризики намагаються за рахунок впровадження відповідних нормативно-правових актів, використання результатів наукових досліджень тощо.

Література:

1. Международная экономическая интеграция: учеб. пособие/ под. ред. проф. Н.Н. Ливенцева. – М.: Экономистъ, 2006. – 430 с.
2. Борко Ю.А. Западная Европа: социальные последствия капиталистической интеграции. – М.: Изд-во “Наука”, 1975. – 302 с.
3. Какутіч П.Ю. Вплив міжнародної інтеграції соціально-економічних систем на розвиток продуктивних сил України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/11300/1/2.pdf>

Кулик Анна

Науковий керівник: Павелко Ольга

**Національний університет водного господарства
та природокористування**

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ РОЗРАХУНКІВ

Ведення господарської діяльності потребує систематичного здійснення розрахунків. Відтак, потребує уточнення сутність даного поняття. Деякі автори (Л.А. Новосьолова [2, с. 226], О.І. Кобилянська [3, с. 83] та ін.) вважають, що під розрахунками можна розуміти тільки безготівкові розрахунки, а готівкові практично зливаються із товарними відносинами. Ващенко Ю.В. відзначає множинність розуміння цього терміну і вбачає його неоднозначність у тому, що: "по-перше, під розрахунками розуміють будь-який спосіб припинення зобов'язань (як грошових, так і негрошових) між сторонами, в тому числі виконання зобов'язання в натурі та зарахування однорідних зустрічних вимог (широке значення терміну "розрахунки"). По-друге, під поняттям "розрахунки" розуміють саме грошові зобов'язання сторін, платежі (вузьке значення терміну "розрахунки").

На думку П.Й. Атамаса [4, с. 31], розрахунки – система відносин між об'єктами, що виникають внаслідок кругообігу господарських коштів. Тому їх можна розглядати більшою мірою як категорію політ економічну, а не як бухгалтерську, адже самі розрахунки як категорія відносин в бухгалтерському обліку не відображається. І.С. Гуревич, даючи визначення грошового обігу, використовує терміни «платежі» і «розрахунки» як поняття-синоніми [5, с. 128]. Такий підхід – неправильний, бо платіж є частиною системи розрахунків, а не навпаки. На думку Н.М. Ковалко, відмінність розрахунків і платежів полягає у тому, що в платежах не відображається загальне співвідношення вимог і зобов'язань, тобто стан розрахунків. Грошові платежі і їх організація є прерогативою банківської системи, однак тлумачення терміна «розрахунки» не наведено у законодавчих актах, що регулюють грошовий обіг і банківську діяльність. Законодавстві України термін «розрахунки» вживається у різних значеннях. У п.14 Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні № 22 у

розглядається лише таке поняття як «безготівкові розрахунки», під яким маються на увазі перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, унесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів. Неоднозначність застосування поняття «розрахунки» в законодавстві України зумовлена, зокрема, тим, що і в сучасній юридичній науці визначення розрахунків досить часто обмежується виключно грошовою сферою. У такому значенні поняття "розрахунки" нерідко обмежують сферою безготівкових розрахунків, що здійснюються через фінансово-кредитні установи.

Розрахунки – це ширше поняття, і варто погодитися з думкою тих авторів, які вважають, що розрахунки включають систему організації і регулювання платежів. Починаючи з 2000 р. система бухгалтерського обліку в Україні регулюється нормами Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-14 та П(С)БО. Проте, варто зазначити, що в жодному зі стандартів немає визначення терміну «розрахунки», водночас як у Плані рахунків активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій спеціалізованих рахунків, що стосуються розрахунків підприємств і організацій, налічується аж 35 субрахунків, у назві яких є поняття «розрахунки». Вони розташовані у двох класах: 3 – «Кошти, розрахунки та інші активи», 6 – «Поточні зобов'язання».

Отже, розрахунки є одним із основних об'єктів бухгалтерського обліку, а тому у основних нормативних документах, що регламентують бухгалтерський облік, має міститися не тільки тлумачення поняття «розрахунки», а й вимоги до відображення інформації про них.

Література:

1. Великий енциклопедичний юридичний словник / [Відп. ред. академік НАН України Шемшученко Ю. С.]. – К.: Юридична думка. – 2007.
2. Новоселова Л.А. Денежные расчеты в предпринимательской деятельности / Новоселова Л.А. – М.: ЮрИнфоР, 1996 г. – 326 с.
3. Кобилянська О. І. Фінансовий облік: [навчальний посібник, 2-ге вид., доп.] / О. І. Кобилянська. – К.: Знання, 2007. – 471 с.
4. Атамас П. Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки [Навч. посіб.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 392 с.
5. Гуревич И.С. Правовые проблемы расчетных и кредитных правоотношений: Дисс. ... д-ра юрид. наук. – Л., 1972. – 442 с.

Кульбацкая Анна

Научный руководитель: **Сергиенко Наталья**
Финансовый университет при Правительстве РФ

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ФИНАНСОВЫЙ КОНТРОЛЬ И ПОВЫШЕНИЕ ЕГО ЭФФЕКТИВНОСТИ

В условиях нестабильности экономической среды особо важная роль в осуществлении финансово-правовой политики отводится государственному финансовому контролю, как важнейшему рычагу финансового механизма. Целью проведения финансового контроля является реализация финансовой стратегии и тактики, а так же оптимальное распределение и использование финансовых ресурсов, как отдельных регионов, так и страны в целом.

В Российской Федерации полномочиями по осуществлению финансового контроля наделено множество федеральных и региональных органов власти, которые в свою очередь подразделяются на две основные категории – это органы финансового контроля исполнительной власти и органы финансового контроля законодательной власти.

В настоящее время органы финансово контроля все чаще сталкиваются с рядом определенных проблем, как правило, порожаемых мировым финансов кризисом. Вследствие этого встает вопрос о необходимости повышения эффективности деятельности контрольных органов путем реформирования законодательной базы.

В соответствии с Федеральным законом Российской Федерации от 7 февраля 2011 года №6 – ФЗ «Об общих принципах организации деятельности контрольно-счетных органов субъектов Российской Федерации и муниципальных образований» предусмотрена обязанность контрольно-счетных органов по предоставлению населению информации о результатах своей деятельности. Данное нововведение обусловлено тем, что общественное мнение является одним из сильнейших катализаторов эффективности использования финансовых ресурсов.

Также предпосылкой повышения эффективности

финансового контроля в бюджетной сфере является усиление взаимодействия между органами внешнего финансового контроля всех уровней, способствуя более рациональному обмену информацией, принятию оптимальных решений и тесному сотрудничеству между органами прокуратуры, налоговыми органами и иными контрольными и правоохранительными органами.

В современных реалиях процедуры по совершенствованию нормативной базы взаимодействия органов финансового контроля должны, прежде всего, быть направлены на четкое разграничение полномочий и унификацию стандартов финансового контроля.

Кроме того, в ходе финансового контроля значительное внимание необходимо уделять аудиту эффективности бюджетных расходов на реализацию государственных программ, так как именно в этой области наблюдается ряд немаловажных проблем.

Объективной предпосылкой для нецелевого использования бюджетных средств является правовая неточность финансового контроля, а также отсутствие реальной методологической и законодательной базы.

Как известно, основы государственного и муниципального финансового контроля не могли считаться определенными в полной мере до внесения изменений в 2013 году БК РФ. Это обусловлено наличием неточностей в выделении форм (видов) контроля, их закрепления за соответствующими контрольными органами, методов проведения контрольных мероприятий, отсутствии исчерпывающего перечня объектов контроля, неопределенности в квалификации нарушений бюджетного законодательства и ответственности за их совершение.

В настоящее время, несмотря на значительные достижения в области реформирования законодательства, в дальнейшем необходимо усиливать контроль над точностью и рациональностью использования денежных средств федерального бюджета и бюджетов государственных внебюджетных фондов

Проведение представленных мероприятий должно способствовать повышению эффективности осуществления финансового контроля в бюджетной сфере, а так же будет препятствовать увеличению числа злоупотреблений и нарушений в финансовой деятельности.

ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ОПЕРАТИВНОЇ ОРЕНДИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В ОРЕНДАТОРА

Відповідно до ПКУ, під орендною операцією слід розуміти господарську операцію, що «передбачає надання основних засобів у користування іншим фізичним чи юридичним особам (орендарям) за плату та на визначений строк» [1].

Передачу об'єктів основних засобів орендаром (орендодавцем) орендарям (орендоодержувачам) оформляють актами. З цією метою доцільно використовувати бланки типової форми № ОЗ 1 «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» [2].

Передані за договором оперативної оренди об'єкти продовжують обліковуватись на балансі орендаратора з виділенням їх в окрему облікову групу, наприклад, «Основні засоби в оперативній оренді». В бухгалтерському обліку зарахування їх до складу зазначеної групи відображають як внутрішнє переміщення (вибуття із підзвіту матеріально відповідальної особи орендаратора і зарахування до складу основних засобів в оперативній оренді). Тобто, складають проведення за дебетом і кредитом рахунку 10 «Основні засоби».

Орендаратор, протягом усього терміну дії договору оперативної оренди, отримує доходи та має відповідні витрати.

Кожного місяця орендаратор, незалежно від факту отримання коштів, відображає (нараховує) в бухгалтерському обліку доходи від оперативної оренди. Тобто, складається проведення за дебетом рахунку 37 «Розрахунки з різними дебіторами», субрахунок 377 «Розрахунки з іншими дебіторами» у кореспонденції з кредитом рахунку 71 «Інший операційний дохід», субрахунок 713 «Дохід від операційної оренди активів». Одночасно, на підставі оформленої податкової накладної, відображають податкові зобов'язання з податку на додану вартість за операціями з оперативної оренди і зараховують отримані доходи до складу фінансових результатів операційної діяльності. Тобто, складають проведення за дебетом

рахунку 71 «Інший операційний дохід», субрахунок 713 «Дохід від операційної оренди активів» у кореспонденції з кредитом рахунків, відповідно, 64 «Розрахунки за податками й платежами», субрахунок 641 «Розрахунки за податками» та 79 «Фінансові результати», субрахунок 791 «Результат операційної діяльності».

На суми отриманих від орендаря коштів у бухгалтерському обліку орендатора дебетують рахунок 31 «Рахунки в банках», субрахунок 311 «Поточні рахунки в національній валюті» і кредитують рахунок 37 «Розрахунки з різними дебіторами», субрахунок 377 «Розрахунки з іншими дебіторами».

Витрати, пов'язані із експлуатацією об'єктів оперативної оренди, зазвичай, несе орендар. Проте, окремі видатки, як мінімум амортизаційні відрахування, здійснює орендатор. Їх доцільно обліковувати на рахунку 23 «Виробництво». Для цього відкривають окремий субрахунок, наприклад, 239 «Послуги з оперативної оренди». Тобто, нараховані суми амортизації в обліку відображатимуться за дебетом рахунку 23 «Виробництво», субрахунок 239 «Послуги з оперативної оренди» та кредитом рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних активів», субрахунок 131 «Знос основних засобів». Аналогічно, з кредиту різних рахунків списують й інші, передбачені договором оперативної оренди витрати щодо утримання та експлуатації, переданих в оренду основних засобів.

Загальну суму витрат за послугами з оперативної оренди списують на дебет рахунку 90 «Собівартість реалізації» (субрахунок 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг») з кредиту рахунку 23 «Виробництво» (субрахунок 239 «Послуги з оперативної оренди»). Крім цього, собівартість реалізованих послуг відносять на рахунок обліку фінансових результатів. Тобто складають проведення за дебетом рахунку 79 «Фінансові результати», субрахунок 791 «Результат операційної діяльності» у кореспонденції з кредитом рахунку 90 «Собівартість реалізації», субрахунок 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг».

Аналітичний облік доходів та витрат необхідно здійснювати за кожним об'єктом основних засобів, переданих в оперативну оренду.

Література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.

УДК 219.86

Лижнюк Ангеліна

Науковий керівник: **Нужна Оксана**

Луцький національний технічний університет

МАКРОЕКОНОМІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ

Моделювання є специфічним методом дослідження економічних наук, таких як макроекономіка, мікроекономіка, економетрика, економічний аналіз та інших.

Модель – спрощене відображення економічного явища чи об'єкта або спрощений опис реальності.

У своїй діяльності економісти використовують різноманітні моделі.

Модель можна подати у вигляді рівняння, схеми, графіка, діаграми.

Моделі відображають проблеми відповідних дисциплін:

1) макроекономіки:

- валовий внутрішній продукт (ВВП);
- економічний цикл;
- зайнятість (безробіття);
- інфляцію;
- макроекономічну політику держави;
- економічне зростання;
- макроекономічні процеси відкритої економіки;

2) мікроекономіки:

- моделі поведінки споживача;
- моделі поведінки фірми;
- їх взаємодію на ринку.

Макроекономічні моделі містять у собі екзогенні (зовнішні) та ендогенні (внутрішні) змінні.

Екзогенні змінні задаються до побудови моделі як первісна інформація для розв'язання поставленого завдання.

Ендогенні змінні є розв'язком побудованої моделі.

Для моделювання економічних процесів використовують також агреговані величини (параметри) – сукупність специфічних економічних одиниць як одного цілого.

Економічні дослідження в СРСР у 20-ті роки проводились під впливом непу (нової економічної політики).

Російський учений М. Кондратьєв (1892-1938) висуває теорію великих циклів кон'юнктури ("довгих хвиль") періодичністю 40-60 років. Визначним досягненням радянських учених стало розробка першого у світі балансу народного господарства СРСР за 1923/24 рік.

Модель економічного зростання радянського ученого Г. Фельдмана (1884-1958), створена у 1928 р, розкрила взаємозв'язок темпів зростання національного доходу, зміни фондівддачі і продуктивності праці. Праці Г. Фельдмана були оцінені на Заході лише після Другої світової війни і опубліковані у США 1964 р.

У 30-50 роки відроджується економіко-математичний напрям моделювання. У 1938-1939 рр. лєнінградський математик Л. Канторович (1912-1986) сформулював задачі лінійного програмування і запропонував методи їх розв'язання.

Моделі радянської економіки створювались на основі економіко-математичних досліджень. Вони охоплювали багаторівневі системи, були досить складними і переважно формальними. Сучасні моделі вирізняються різноманітністю та потужним використанням математичного апарату.

Тому, моделювання забезпечує цілісність підходу до вивчення предмета або явища, що, у свою чергу, дає можливість вибудувати систему цілісного управлінського впливу.

У відомих межах проектування систем управління завжди здійснювалося фахівцями управління на основі власного досвіду і професійної інтуїції. Однак, зростання масштабів перетворень і ускладнення суб'єктів керування гостро порушують питання про корінну зміну методології і методики проектування систем керування, що виділяється в самостійну галузь знань. Сьогодні проектувальник систем управління повинен досконало володіти засобами і методами проектування.

Моделювання - це один з ефективних інструментів земельної політики. Ефективність моделей з управління земельними ресурсами, як правило, визначається за величиною приросту валової доданої вартості, чистого доходу чи земельної ренти.

Отже, найбільш складним моментом побудови будь-якої моделі є визначення кола чинників, істотних для макроекономічного аналізу конкретної проблеми.

УДК 657

Лисенко Марина

Науковий керівник: **Виноградова Марина**
Полтавський університет економіки і торгівлі

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ І ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ – ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Відповідно до вітчизняної нормативної бази, забезпечення створюється при виникненні внаслідок майбутніх подій зобов'язання, погашення якого ймовірно призведе до зменшення ресурсів, що втілюють економічні вигоди, та його оцінка може бути розрахунково визначена. Забороняється створювати забезпечення для покриття майбутніх збитків від діяльності підприємства. Суми створених забезпечень визнаються витратами (за винятком суми забезпечення, що включається до первісної вартості основних засобів відповідно до П(С)БО 7 "Основні засоби").

Таким чином, забезпечення — це зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу. Хоча, при існуванні певних сумнівів щодо віднесення забезпечень до зобов'язань, прийнято обґрунтовувати це тим, що на момент створення забезпечень, зобов'язань, як таких, не виникає.

Основними нормативно-правовими актами, які визначають принципи та методи ведення обліку забезпечень в Україні є П(С)БО 11 «Зобов'язання», на міжнародному рівні – це МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи».

Порядок визнання і обліку окремих видів забезпечень передбачено й іншими міжнародними стандартами. Так, відповідно до п. 5 МСБО 37, деякі типи забезпечень розглядаються також у: МСБО 11 "Будівельні контракти"; МСБО 12 "Податки на прибуток"; МСБО 17 "Оренда"; МСБО 19 "Виплати працівникам"; МСФЗ 4 "Страхові контракти". У П(С)БО 11 посилання на інші стандарти щодо окремих видів забезпечень відсутні, а безпосередня

згадка про них міститься тільки у П(С)БО 26 «Виплати працівникам».

Порівнюючи національні бухгалтерські стандарти з міжнародними, можна зробити висновок що вітчизняна нормативно-інформаційна забезпеченість обліку обраної теми значно відстає від міжнародного досвіду. А саме, відсутність в П(С)БО 11 таких важливих термінів, понять та їх тлумачення, як: подія, що зобов'язує; юридичне зобов'язання; конструктивне (фактичне, традиційне) зобов'язання; теперішня заборгованість; достовірна оцінка зобов'язання; найкраща оцінка видатків; необхідних для погашення теперішньої заборгованості на дату балансу тощо.

Аналізуючи визнання забезпечень відповідно до національних та міжнародних стандартів, було виявлено певну відмінність у формулюваннях критеріїв визнання забезпечень. Так, у МСБО 37 увага акцентована на можливості достовірної оцінки забезпечень, тоді як у П(С)БО 11 мова йдеться про можливість її "розрахункового" визначення. Вважаємо, що відповідна інтерпретація в П(С)БО 11 не є вдалою, оскільки сама по собі можливість такого розрахунку не підкреслює ключового змісту критерію достовірності та якості інформації про даний об'єкт обліку у звітності.

Тому підтримуємо думку про доцільність вилучення з формулювання словосполучення "оцінка" якого "розрахунково визначена" та введення поняття "достовірно визначена". Це зможе підвищити ступінь гарантування якісного формування інформації про забезпечення.

Враховуючи все визначене можна зробити висновок, що вітчизняним підприємствам необхідно переймати міжнародний досвід щодо трактування сутності забезпечень та їх визнання, а також особливу увагу звертати на ризики, пов'язані з оцінкою забезпечень, адже такий ризик визначає певну непостійність результату, що, в подальшому, не надає змогу приймати виважені та ефективні управлінські рішення.

УДК 519.86

Лінник Наталія

Науковий керівник: Жураковська Ірина
Луцький національний технічний університет

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗВІТНОСТІ ЗА МСФЗ

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) поступово набувають поширення в усьому світі. МСФЗ це стандарти для того, щоб спрямовувати і регулювати бухгалтерський облік так, щоб на базі отриманих таким чином даних надати користувачам достовірну, повну і неупереджену інформацію в належним чином оформлених фінансових звітах. МСФЗ – ефективний інструмент підвищення прозорості та зрозумілості інформації, яка розкриває діяльність суб'єктів господарювання, створює достовірну базу для визначення доходів і витрат, оцінювання активів і зобов'язань. Переваги складання фінансової звітності за міжнародними стандартами є і вони незаперечні для більшості користувачів фінансової звітності [1].

Проте МСФЗ використовуються не лише для складання звітності. Нами опрацьовано основні ключові напрямки дослідження міжнародних стандартів обліку і звітності на підставі наукових публікацій, розміщених на сайті Національної бібліотеки України імені Вернадського. Результати наведено в табл. 1

Таблиця 1

**Актуальні напрямки досліджень звітності за МСФЗ
з 2013 по 2016 рр.**

Напрямок дослідження	Кількість досліджень по роках			
	2013	2014	2015	2016
Аналіз загальних питань МСФЗ	16	30	11	2
Формування звітів за МСФЗ	10	21	4	-
Проведення аудиту згідно МСФЗ	-	7	3	-
Трансформація звітності відповідно до МСФЗ	2	4	2	-
Тематичні напрямки розкриття у звітності різних об'єктів згідно МСФЗ (наприклад основні засоби. Інвестиції і т.д.)	2	5	4	1

Як видно з таблиці, найбільш досліджуваним і затребуваним практикою є напрям вивчення процесу формування звітності у відповідності до вимог МСФЗ. Слід підкреслити динамічність процесу розроблення міжнародних стандартів з обліку та звітності. Так випущені раніше окремі стандарти уточнюються або замінюються новоствореними з урахуванням досвіду застосування та вимог сьогодення.[2] Що вимагатиме нових розробок стосовно відображення цих операцій у звітності за результатами бухгалтерського обліку в Україні.

Як зазначає С.Ф.Голов, МСФЗ — це гнучка, динамічна система, яка відіграє позитивну роль у вдосконаленні національного бухгалтерського обліку та фінансової звітності й інтеграції України у світове співтовариство[3]. Принципи, закладені в порядок формування звітності згідно з МСФЗ, роблять її адекватнішою і здатною відобразити істинний майновий стан підприємства.

Література:

1. Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: Навч. посіб. — К.: НУХТ, 2012. — 335 с.
2. Міжнародні стандарти фінансової звітності / Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=92408
3. Голов С.С. Міжнародні стандарти фінансової звітності: вдосконалення та застосування / С.С. Голов // Бухгалтерських облік і аудит. — 2007. — № 11. — С. 7–13.
4. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник / Ф. Ф. Бутинець — Житомир : ЖІТІ, 2006. — 215 с.
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 № 996-XIV [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

Ліпатова Наталія

Науковий керівник: **Бабіч Ірина**
Луцький національний технічний університет

ПРИЧИНИ ВИКОРИСТАННЯ ДАВАЛЬНИЦЬКИХ СХЕМ ПЕРЕРОБНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ

У зв'язку з економічним становищем у країні, промисловість зупинилась у розвитку, оскільки багато підприємств були розташовані на східній території України. Ця ситуація обумовлена низкою негативних наслідків – знецінення національної валюти, закриття потужних заводів, скорочення робочих місць і зменшення сировини для виготовлення різних видів продукції.

Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є формування та здійснення ділових зв'язків з іноземними партнерами, які з одного боку – через економічну кризу останніх років змушені шукати шляхи зниження витрат на виробництво продукції у країнах з дешевою робочою силою. За таких умов велике значення для розвитку промисловості мають давальницькі операції у зовнішньоекономічній діяльності.

Дослідженням причин використання давальницьких операцій та їх впливу на розвиток переробних підприємств займалися як вітчизняні так і закордонні. Серед українських вчених слід зазначити роботи Ф.Ф. Бутинця, В.Е. Житнього, а закордонних - Б.П. Аносова, І.Л. Кіпера, Ю.Д. Васюти, Д.В. Тимшиної, В.Г. Новічкова.

На перший погляд операції по переробці давальницької сировини є досить простим виробничим процесом - замовник дає виконавцеві давальницьку сировину, останній робить послуги по її переробці та одержує за цю послугу платню, зазначену у договорі. Разом з цим за цією простотою схемою ховається складний економічний процес виробничих відносин, що базується на принципах ринкової економіки з елементами внутрівиробничих протиріч, внутрішньої і зовнішньої конкуренцією [1].

Для визначення основних причин використання давальницьких операцій було проведено узагальнення досвіду дослідження у цій сфері, а також використано анкетний метод дослідження серед працівників підприємств переробної

промисловості. Згідно проведених опитування працівників переробної галузі та дослідження наукових робіт вітчизняних та закордонних вчених [2], [3].

Серед основних причин використання давальницької схеми переробними підприємствами можна виділити наступні:

- відсутність власних оборотних засобів;
- наявність невикористовуваних потужностей;
- відсутність (нездатність або неможливість знайти) ринки збуту;
- можливість виходу на іноземний ринок збуту;
- забезпечення валютних надходжень;
- відсутність якісної сировини.

Отже ми бачимо, що в основному причини використання давальницьких операцій та їх вплив на переробні підприємства є економічними, але разом цим слід звернути увагу на причини технічного, соціального організаційного і т.п. характеру.

Зі сторони соціального характеру, можна виділити таку причину як наявність кваліфікованих робітників на підприємствах, які тимчасово незайняті внаслідок не завантаженості підприємства, отримують невелику платню, та разом з цим втрачаючи кваліфікацію. Використання давальницьких схем на підприємстві повністю або частково згладжує таку ситуацію, а також може призвести до появи нових робочих місць, або підвищення оплати існуючим робітникам та підвищення їх кваліфікації.

Отже переробка давальницької сировини є позитивним явищем для розвитку переробних підприємств і в свою чергу підвищує рівень економіки країни.

Література:

1. Житный В.Е. Совершенствование анализа операций с давальческим сырьем во внешнеэкономических отношениях. // Диссертация на соискание научной степени кандидата экономических наук: 08.06.04. – Луганск, 2005.
2. Бутинець Ф.Ф., Жиглей І.В. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Навч. посібник для студ. Спец. 7.050106 „Облік і аудит”. – Житомир: ЖІТІ, 1999. – 620 с.
3. Терновський В.О. Обліково-аналітичне забезпечення управління операціями з давальницькою сировиною в аграрному секторі АПК // Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: 08.00.09. – Київ, 2012.

УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Ефективність господарської діяльності залежить, безперечно, від правильного управління господарськими ресурсами, зокрема, основними засобами. На відміну від оборотних активів, довгострокове використання, різний термін експлуатації, умови використання, вплив кліматичних умов, розвитку науково-технічного прогресу на моральне та фізичне зношування тощо визначають особливості управлінського процесу, формування та реалізацію фінансової політики підприємства. Суттєвий вплив на побудову системи управління основними засобами має вид економічної діяльності підприємства. Так, будівельна галузь потребує міцного парку високопродуктивних мобільних будівничих машин і механізмів, термін строку експлуатації яких нетривалий у зв'язку з пересувним характером їх роботи. Крім того, суттєва залежність від кліматичних умов спричиняє втрату робочого часу, а отже, і простій машин та обладнання. Ці особливості свідчать про те, що будівнича галузь – одна з найскладніших з управління основними засобами.

Управління основними засобами є підсистемою управління необоротними активами, яка, в свою чергу, є складовою підсистеми управління активами підприємства. Отже, при розробці політики управління зазначеними активами необхідно враховувати принципи управління фінансами підприємства, інтегрованість із загальною системою управління підприємством, варіативність підходів до розробки окремих управлінських рішень та орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства. В літературі, нажаль, принципам управління основними засобами не приділяється належна увага. На підставі проведених нами досліджень визначені наступні принципи управління: урахування найближчих перспектив розвитку операційної діяльності та форм її диверсифікації; забезпечення відповідності обсягу та структури сформованих основних засобів обсягу та структурі виробництва і

збуту продукції; забезпечення оптимального складу основних засобів із позицій ефективності господарської діяльності; забезпечення прогресисті окремих видів основних засобів з позицій їх відповідної вимогам технологічного прогресу. Метою управління основними засобами є забезпечення своєчасного їх відновлення і високої ефективності використання. Для її досягнення необхідне вирішення певного комплексу завдань щодо визначення достатнього обсягу та необхідного складу основних засобів, можливих форм їх оновлення, джерел фінансування, ефективного використання діючих та придбаних основних засобів.

Проведене дослідження обсягу, стану, руху основних засобів будівельного підприємства ТДВ «Житлобуд-2», яке є найбільш активним серед харківських підприємств галузі, показало, що при зношеності машин та обладнання і транспортних засобів 59% та 73% на початок 2016 р. оновлено лише 12,0% та 0,5% відповідно. Слабка інвестиційна політика щодо основних засобів, життєвий вік яких складає більше 50%, не може забезпечити належну якість виготовленої продукції будівництва – а, відтак, наявний ризик втрати підприємством конкурентних переваг на даному сегменті ринку. Отже, керівництву товариства необхідно звернути увагу на розробку заходів щодо оновлення основних засобів та пошуку джерел фінансування їх оновлення. Серед них - це визначення необхідного обсягу та можливих форм оновлення, зокрема машин та обладнання, транспортних засобів, а також вартості оновлення окремих видів об'єктів у розрізі різноманітних його форм; визначення наявних джерел фінансування, їх обсягу, а також пошук додаткових джерел фінансування оновлення окремих груп та видів основних засобів, вибір альтернативних варіантів. Зазначимо, що на початок 2015 р. ТДВ «Житлобуд-2» не має власних фінансових ресурсів за рахунок збитків звітного року, отже стовідсотково залучає позикові кошти на довгостроковій основі. На початок 2016 р. ситуація практично не змінилася. Це, в свою чергу, вимагає комплексного підходу до вирішення питань щодо внутрішнього фінансування - формування і використання частини прибутку та фінансування звільненим капіталом через амортизацію та зміну структури майна. Реалізація запропонованих заходів дозволить ТДВ «Житлобуд-2» поліпшити стан основних засобів, якість виготовленої будівельної продукції, збільшити обсяги будівництва,

отримати додатковий прибуток - внутрішнє джерело фінансування оновленням активів в поточному та довгостроковому періодах.

УДК 519.86

Мазнюк Ірина

Науковий керівник: **Нужна Оксана**

Луцький національний технічний університет

МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ В МАРКЕТИНГУ

Проблеми маркетингу, маркетингових досліджень, їхнього взаємозв'язку в Україні, як і в інших постсоціалістичних країнах, мають свої особливості. На відміну від західних країн, в яких бізнес, підприємництво послідовно пройшли два основних підходи до формування і дії ринкових механізмів, як от: “ринок продавця” (основна характеристика - пріоритетне становище виробника товарів, який диктує свої умови споживачам) і “ринок покупця” (передбачає випуск тих товарів, що згодні одержувати потенційний споживач).

В умовах ринкової економіки маркетинг є одним з основних напрямів сучасного підприємництва і займає особливе місце в повсякденній роботі підприємств, фірм, компаній і т.д. У цій галузі економічної діяльності тісно пов'язані між собою багато економічні та соціальні аспекти життя суспільства і держави. Тому при математичному моделюванні прикладних задач маркетингу необхідно враховувати всі особливості економіко-математичного моделювання соціально-економічних систем і процесів. Маркетинг, будучи ринковою концепцією управління, націлений на всебічне вивчення ринку, пристосування виробництва до його вимог, вплив на ринок і споживачів в інтересах своєї фірми, компанії.

Саме ці завдання, а також аналітичні, виробничі, розподільно-збутові й управлінські функції маркетингу визначають основні методи дослідження маркетингу, а саме:

1. Математичне програмування – застосовується при вирішенні таких проблем маркетингу, як розробка найбільш вигідного асортименту при обмежених ресурсах, розрахунок оптимального розміру товарних запасів, планування маршрутів руху збутових агентів, та ін

2. Теорії ймовірностей – мова може йти про наступне: робити чи ні будь-який товар, розширювати чи реорганізовувати виробництво, виходити на ринок чи ні і т.д.

3. Теорії масового обговорення – дають можливість вивчити складаються закономірності, пов'язані з наявністю потоку заявок на обслуговування, і дотримати необхідну черговість їх виконання з урахуванням пріоритету обслуговування.

4. Теорія зв'язку - дозволяє управляти товарними запасами (надходженнями і відвантаженнями), процесами виробництва і збуту (ув'язка виробничих потужностей з можливостями збуту).

5. Балансові методи і моделі – дозволяють визначати збалансованість товарної пропозиції і попиту. Перераховані методи економіко-математичного моделювання не вичерпують, звичайно, всього арсеналу засобів, що застосовуються при моделюванні прикладних задач маркетингу, але вони мають досить широке поширення.

Статичні та динамічні балансові моделі широко застосовуються для математичного моделювання економічних систем і процесів, в тому числі і в задачах маркетингу. В основі цих моделей лежить балансовий метод, тобто взаємне зіставлення наявних матеріальних, трудових і фінансових ресурсів і потреб в них.

Отже, необхідність маркетингового дослідження зумовлена потребою зниження ризику прийняття неправильного рішення за рахунок кращого знання і розуміння стану та динаміки факторів оточуючого середовища. Разом із тим, перед маркетингом постають певні труднощі під час використання основних методів прогнозування попиту.

Сьогодні стає все більш яскраво вираженим певне запізнення в розвитку теорії і методології основ стратегічної взаємодії в ринковій системі порівняно з часом виникнення відповідних проблем. Відбувається швидке знецінення досвіду й ускладнення управлінських проблем, що пов'язано з виникненням принципово нових задач, обумовлених взаємозалежністю ринків. У цих умовах математична модель не в змозі передбачити вплив зміни, який спочатку не було у ній враховано. Математична модель поки що не може пристосуватися до глибоких змін середовища.

Практика показує, що сьогодні більшість українських підприємств не в змозі самотійно розв'язати всі проблеми,

пов'язані з організацією підрозділу, що виконує маркетингові дослідження. Тому для створення на виробництві структури, яка досліджуватиме ринок, доцільним є залучення незалежних консультантів (спеціаліста або фірми), що володіють спеціальним інструментарієм і знають специфіку підприємств галузі.

УДК 657

**Макарович Вікторія,
Мельник Олександр**

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Система бухгалтерського обліку об'єднує облікові та аналітичні операції в один процес. При цьому удосконалюється як загальна методологія, так і нормативні аспекти обліку і аналізу для раціонального використання в єдиній обліково-аналітичній системі. Неперервність цього процесу та використання його результатів при відображенні основних засобів необхідні для прийняття оптимальних управлінських рішень. У зв'язку з цим сьогодні гостро стоїть проблема розробки концепції управління основними засобами на основі моделювання обліково-аналітичного забезпечення.

Питання обліково-аналітичного забезпечення основних засобів піднімалися у наукових працях С.П. Барановської, В.О. Волощук, В.О. Ганусич, М.М. Матієшин, А.А. Пилипенко, М.С. Пушкар та інших. Дослідження питань обліково-аналітичного забезпечення вимагає перегляду точок зору вчених-економістів як до сутності самого поняття «обліково-аналітичне забезпечення» в органічному поєднанні з поняттям «обліково-аналітичне забезпечення основних засобів».

В наукових колах розглядаються поняття «обліково-аналітичне забезпечення», «обліково-аналітична система», «інформаційна система». Слід погодитись із Л. О. Волощук [1, с. 329], яка зазначає, що такі терміни за суттю мають одні й ті ж ключові завдання у системі управління, проте різні тлумачення, структуру та структуроутворюючі складові. Відсутність єдиної

точки зору у науковців і практиків на понятійно- категоріальний апарат обліку й аналізу уповільнює вирішення проблеми щодо більш повного задоволення потреб менеджменту у формуванні обліково-аналітичної інформації для прийняття тактичних і стратегічних управлінських рішень.

М.С. Пушкар [3] зазначає, що у результаті об'єднання сукупності об'єктів відбувається отримання синергетичного ефекту (або емерджентності), оскільки такі об'єкти набувають властивостей, відмінних від властивостей кожного з них окремо. Саме обліково-аналітичне забезпечення характеризується емерджентністю за рахунок взаємодії та поєднання обліку й аналізу для досягнення єдиної мети – формування обґрунтованої, якісної та достовірної обліково-аналітичної інформації.

Погоджуємося з точкою зору М.М. Матієшин, що обліково-аналітичне забезпечення слід розглядати як комплексну систему формування, збору, аналітико-синтетичної обробки, накопичення та передачі обґрунтованої і релевантної обліково-аналітичної інформації, сформованої з використанням методів бухгалтерського обліку й економічного аналізу для прийняття управлінських рішень, здатних сприяти успішному розвитку підприємств [2, с.17].

Водночас така система поєднує інформаційні технології та механізми реалізації забезпечувальних заходів, що підвищує інформаційну місткість даних про певну ділянку діяльності підприємства і більш повно задовольняє потреби користувачів.

Таким чином, облік та аналіз одночасно з іншими важливими компонентами, а саме такими, як планування, контроль, регулювання тощо, які в управлінському процесі розглядаються як окремі функції управління, формують загальну інформаційну систему управління підприємством. При цьому, будучи важливою складовою інформаційного простору підприємств, система обліково-аналітичного забезпечення об'єднує облікові й аналітичні операції в цілісний процес, результатом якого є обліково-аналітична інформація як основа для прийняття управлінських рішень.

Якщо обліково-аналітичне забезпечення управління діяльністю підприємств розглядати як єдине ціле, то окремою частиною такого цілого є обліково-аналітичне забезпечення основних засобів, яке являє собою систему збору й передачі обґрунтованої інформації про наявність і стан основних засобів, яка

формується в результаті поєднання і взаємодії всіх видів обліку й економічного аналізу, що уможливорює прийняття тактичних і стратегічних управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності вищеназваного процесу.

Література:

1. Волощук Л. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства / Л. О. Волощук // Праці Одеського політехнічного університету. – 2011. – Вип. 2 (36). – С. 329-334.
2. Матієшин М.М. Обліково-аналітичне забезпечення процесу експлуатації основних засобів будівельних підприємств : дис. канд. екон. наук : 08.00.09 / М.М. Матієшин. Івано-Франківськ., 2015. – 347с.
3. Пушкар М. С. Розробка систем обліку: навч. посіб. / М. С. Пушкар. – Тернопіль : Ін-т обліку і аудиту, ТАНГ : Карт-бланш, 2003. – 198 с.

УДК 657

Маліновська Софія

Науковий керівник: Писаренко Тетяна

Луцький національний технічний університет

ПРОВЕДЕННЯ ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ ВАЛОВОГО ЗБОРУ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ НА ПРИКЛАДІ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Сучасний аграрно-промисловий комплекс є важливим сектором економіки України. У ньому зосереджена майже третина основних виробничих фондів, працює четверта частина населення, зайнятого у народному господарстві, виробляється понад 20 % валового суспільного продукту та третина національного доходу, формується 70 % роздрібного товарообігу [1].

Методика проведення аналізу результатів господарської діяльності підприємств висвітлена в працях різних вчених-економістів: Авраменка Т.П., Горбатки М.І., Ковальчука М.І., Магдійчука П.О., Ментей О.С., Наконечної Г.Ф., Погрібняк Д.С., Поповича П.Я., Савицької Г.В..

Для того, щоб оцінити ефективність діяльності, загальний фінансовий стан, виявити резерви, кожне сільськогосподарське підприємство повинне проводити аналіз діяльності.

У своїй науковій праці Погрібняк Д.С. зазначив, що аналіз діяльності сільськогосподарського підприємства - це наука, яка досліджує такі об'єкти, як валова продукція, собівартість продукції, доходи і витрати, земельний фонд, трудові і матеріальні ресурси та інше[3].

На основі даних одного з фермерських господарств Волинської області, наведених у формі 50-сг «Основні економічні показники роботи сільськогосподарського підприємства», проведемо факторний аналіз валового збору озимої пшениці.

На показник валового збору впливають такі фактори: площа посіву і урожайність.

В статистиці розміри посівних площ вивчають по групах однорідних культур, в основу виокремлення яких покладені різні ознаки. Одна з таких груп - це зернові культури [2].

Ментей О.С. у своїй статті подав таке визначення поняттю «урожайність» - це середній обсяг продукції з одиниці посівної площі [2].

Проведення факторного аналізу валового збору озимої пшениці варто розпочати з наведення вихідних даних для подальшого розрахунку (табл. 1).

Таблиця 1

Вихідні дані для проведення факторного аналізу валового збору озимої пшениці на основі даних звітності фермерського господарства за 2013-2014 роки

Показники	2013	2014	Відхилення	
			абсолютне (+/-)	відносне (%)
1	2	3	4	5
Валовий збір, ц	37538	60598	23060	61,43
Площа посівів, га	735	800	65	8,84
Урожайність, ц/га	51,07	75,75	24,68	48,34

Для визначення впливу двох факторів на валовий збір, а саме площі посівів і урожайності, ми використовуємо три способи елімінування. А саме:

- 1) спосіб ланцюгових підстановок,
- 2) спосіб абсолютних різниць,
- 3) спосіб відносних різниць.

Зміна валового збору визначається шляхом множення площі посіву на урожайність (1).

$$BЗ = П * У, \quad (1)$$

де ВЗ - валовий збір, ц;

П - площа посіву, га;

У - урожайність, ц/га.

Враховуючи, що дана формула відноситься до мультиплікативних моделей, для неї можна застосовувати будь-який спосіб елімінування.

Тому ми обираємо спосіб абсолютних різниць:

– визначаємо величину результуючого показника за планом:

$$BЗ_{2013} = П_{2013} * У_{2013} = 51,07 * 735 = 37538 \text{ (ц)};$$

– визначаємо міру впливу площі на валовий збір:

$$\Delta BЗ (П) = (П_{2014} - П_{2013}) * У_{2013} = (800 - 735) * 51,07 = 3318 \text{ (ц)};$$

– визначаємо вплив урожайності на валовий збір:

$$\Delta BЗ (У) = (У_{2014} - У_{2013}) * П_{2014} = (75,75 - 51,07) * 800 = 19744 \text{ (ц)};$$

– здійснюємо перевірку:

$$BЗ_{2014} - BЗ_{2013} = \Delta BЗ (П) + \Delta BЗ (У)$$

$$60598 - 37538 = 3318 + 19744$$

$$23060 \text{ (ц)} = 23060 \text{ (ц)}.$$

На основі поданих нами вихідних даних звітності фермерського господарства за 2013 - 2014 роки, ми провели факторний аналіз такого показника як валовий збір озимої пшениці.

Проведені розрахунки показали, що валовий збір озимої пшениці збільшився у 2014 порівняно з 2013 роком на 23060 ц за рахунок впливу двох факторів, таких як площа посіву та урожайність

За рахунок збільшення площі посіву озимої пшениці у 2014 році на 65га (або 8,84%), валовий збір пшениці збільшився на 3318 ц.

За рахунок збільшення урожайності озимої пшениці на 24,68 ц/га (або на 48,34%), валовий збір цього виду пшениці зріс на 19744 ц.

Отже, виробнича діяльність сільськогосподарського підприємства включає в себе виробництво сільськогосподарської

продукції, яка включає в себе продукцію рослинництва. Вона дозволяє оцінити показники господарської діяльності галузі: обсяг валової продукції, продуктивність, інші.

Література:

1. Авраменко Т.П. Роль економічного аналізу в галузях сільського господарства / Т.П. Авраменко. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/1138/1/Avramenko.pdf>, 2011.
2. Ментей О.С. Статистичний аналіз виробництва зерна / О.С.Ментей. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi.../cgiirbis_64.exe?...2.../](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi.../cgiirbis_64.exe?...2...), 2014.
3. Паланюк (Семенюк) Н.А. Економічний аналіз / Н.А. Паланюк (Семенюк), В.Г. Петренко. - К.: Київ «Аграрна освіта», 2010.

УДК 657

Мацюк Анастасія

Науковий керівник: **Ночовна Юлія**

Полтавський університет економіки і торгівлі

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИВНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Об'єктивні умови жорсткої конкуренції, що пов'язані з активним впровадженням ринкових механізмів в управління підприємницькою діяльністю суб'єктів малого бізнесу, вимагають підтримання високої власної конкурентної позиції на внутрішньому і зовнішньому ринках. За цих обставин значно зростає попит на якісну фінансову інформацію, здатну впливати на прийняття рішень. У цьому процесі виняткова роль належить фінансовій звітності як основного джерела публічної інформації про фінансовий стан суб'єкта малого підприємництва та результати його діяльності за звітний період.

Зміни, що відбуваються на сучасному етапі в бухгалтерському обліку України, обумовлюються в тому числі і зміною вимог, що висуваються до фінансової звітності та визначаються інформаційними потребами внутрішніх і зовнішніх користувачів. Складне переплетіння інтересів різних груп користувачів до звітної інформації передбачає необхідність її

використання за різними напрямками, а саме в процесі оцінки, аналізу та прогнозування умов і результатів діяльності суб'єкта малого підприємництва. Отже користувачам необхідна фінансова звітність, здатна бути корисною і впливати на процес управління, а значить відповідати особливим вимогам і критеріям.

Проте результати проведеного дослідження процесу формування та інтерпретації показників фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва, затвердженої національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, підтверджують її невідповідність сучасним інформаційним запитам та свідчать про неякісне задоволення потреб системи управління. Вирішення цієї проблеми значною мірою залежить від рівня її теоретико-методологічного вивчення та узагальнення вітчизняного і міжнародного досвіду, що є основою розробки практичних рекомендацій для підвищення якості звітної інформації та ефективності її використання в процесі управління.

Розв'язанню теоретичних і методологічних питань формування, аналізу та прогнозування фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва присвячена значна кількість досліджень вітчизняних вчених, в тому числі: Ю.А. Вериги, С.В. Голова, М.Я. Дем'яненко, Г.Г. Кірейцева, М.М. Орищенко, В.О. Подольської, Н.В. Прохар, В.К. Савчука, В.В. Сопка, В.Д. Слободяна, В.О. Шевчука, П.Я. Хомина, Л.В. Чижевської та інших.

Крім того проблемам удосконалення форм фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва присвячено кандидатські дисертації Сухой О.Р. «Методика і організація бухгалтерського обліку і аудиту на малих підприємствах» (2002р.) та Токаревої Т.О. «Методика і організація обліку та аналізу фінансових результатів діяльності на малих підприємствах» (2006р.).

Значні досягнення названих вчених стали основою подальшого дослідження проблем та формулювання пропозицій щодо удосконалення фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва. Разом з тим, на сьогодні залишається ряд проблем загальнотеоретичного, організаційного, методичного та прикладного характеру, які потребують нагального вирішення. Серед них, проблеми удосконалення якісних характеристик та принципів формування фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва, неадекватність форм фінансової звітності різних

підприємств сфери малого бізнесу за розміром, обсягом і видами діяльності, проблеми удосконалення змісту та структури Балансу і Звіту про фінансові результати з метою підвищення їх аналітичних можливостей та оперативності складання, відсутність єдиної комплексної методики аналізу фінансового стану та фінансових результатів діяльності малих підприємств, проблеми адаптації методики прогнозування ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та можливого банкрутства суб'єкта малого підприємництва до оновлених форм звітності.

Цим обумовлюється об'єктивна необхідність подальшого поглиблення теоретичних досліджень і методологічних розробок, спрямованих на удосконалення практики складання і використання в управлінні фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва, забезпечення адекватності її вимогам користувачів.

УДК 519.86

Мацюк Вікторія

Науковий керівник: **Бродська Ірина**

Луцький національний технічний університет

ВИЗНАЧЕННЯ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА У ЗАКОНОДАВСТВІ

Останнім часом для українських підприємств усе більшої актуальності набуває трансформація фінансової звітності відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності.

Витрати є одним із елементів фінансової звітності, що характеризують фінансові результати діяльності. Вони є об'єктом дослідження в фінансовому та управлінському обліках, що зумовлює їх важливість для господарського обліку в цілому.

Методичним та прикладним питанням проблеми гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності України за міжнародними стандартами приділяли увагу такі вітчизняні вчені, як Ф.Бутинець, С.Голов та ін. Але низка питань щодо наближення національних стандартів до міжнародного законодавства залишається невирішеною.

Міжнародні стандарти фінансової звітності і Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку – інструмент підвищення

прозорості і зрозумілості інформації, яка розкриває діяльність суб'єктів господарювання, створює достовірну базу для визнання витрат, оцінки активів і зобов'язань.

У таблиці наведено порівняльну характеристику визначення, класифікації та оцінки витрат операційної діяльності відповідно до вимог МСФЗ, П(С)БО, МСБО (див. табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика визначення, класифікації та оцінки витрат операції діяльності за МСФЗ, МСБО, П(С)БО

МСФЗ, МСБО	П(С)БО
Стандарт, який регламентує облік витрат	
Єдиного спеціалізованого стандарту немає	П(С)БО 16«Витрати», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
Класифікація та групування витрат	
МСБО розмежують у звітності статті витрат, які виникають у процесі звичайної діяльності та витрати, які не пов'язані з звичайною діяльністю	Витрати класифікують залежно від виду діяльності, від якого вони виникли, за економічними елементами і статтями витрат
Визнання витрат	
За МСБО витрати визнаються на основі зіставлення між понесеними витратами і прибутками за конкретними статтями доходів.	Витрати визнають витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійсненні.
Склад витрат операційної діяльності	
1) собівартість реалізації; 2) витрати на збут; 3) адміністративні витрати; 4) інші витрати	1) операційні витрати, що включаються до собівартості реалізованої продукції: собівартість 2) витрати, пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються до собівартості реалізованої продукції: (адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати).

Продовження табл. 1

Оцінка витрат	
У МСФЗ відсутні спеціально викладені в окремому стандарті правила відносно оцінки витрат.	Витрати звітного періоду визнаються за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені (ПСБО 16, п. 6).

Отже, міжнародна практика свідчить, що звітність, сформована відповідно до МСФЗ, відрізняється високою інформативністю для користувача. Використання МСФЗ дає змогу компаніям, зокрема українським, які мають інтереси на міжнародному ринку, надати потенційним інвесторам, кредиторам інформацію про свою діяльність. Особливо це стосується інформації щодо фінансових результатів, зокрема, витрат.

Література:

1. П(С)БО 16 «Витрати»: Затверджене Наказом МФУ від 31.12.1999 р., № 318. Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів від 11.12.2006 р., № 1176.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» 07.02.2013 № 73.

3. Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельного – економічного інституту КНТЕУ. – Вінниця: Видавничо – редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2015. – Вип. 22. – 955 с.

УДК 331

**Мельник Алеся,
Красота Марина**

Могилевский государственный университет продовольствия

ВАЖНОСТЬ ИНТЕГРАЦИИ АНАЛИЗА ТРУДОВЫХ РЕСУРСОВ С МЕНЕДЖМЕНТОМ ПЕРСОНАЛА

Трудовые ресурсы занимают важное место в стратегии повышения эффективности деятельности организации. Персонал организации является её ценнейшим ресурсом. Конкурентоспособность продукции, рентабельность производства, уровень доходов собственников капитала и персонала – в решающей степени зависит от степени реализации трудового

потенциала персонала. Чтобы его мобилизовать, необходимо совершенствовать систему управления человеческими ресурсами, которая включает в себя прием работников, их адаптацию, подготовку, переподготовку, обучение, аттестацию кадров, ротацию кадров, их мобильность и т.д.

Для осуществления эффективного менеджмента персонала необходима достоверная информация о состоянии объекта управления, которую можно получить посредством проведения анализа трудовых ресурсов.

Анализ трудовых показателей – это один из основных разделов анализа работы организаций. Используя результаты анализа, можно выявить произошедшие изменения, слабые участки в производственном цикле, предлагать и внедрять мероприятия по повышению эффективности использования трудовых ресурсов на этих участках.

Кроме того применение инструментов анализа, наравне с другими методами (анкетирование, наблюдение и т.д.) целесообразно применять при осуществлении оценки персонала.

Например, для выявления слабых подразделений по различным критериям можно проводить сравнительную оценку с аналогичными подразделениями с использованием производственно-статистического анализа и методов сравнения.

Таким образом, умелое управление ресурсами рабочей силы на базе данных анализа даст отличные результаты по повышению эффективности работы организации.

УДК 657

Михалевич Світлана

Ковельський промислово-економічний коледж
Луцького національного технічного університету

ЕКОНОМІЧНА СУТЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ЯК ВАЖЛИВОГО ОБ'ЄКТА ОБЛІКУ

Виробничі запаси є важливим аспектом обліку, так як становлять вагому частину у собівартості продукції і значно впливають на фінансовий результат підприємства. А тому

актуальним є встановлення суті виробничих запасів для належної організації обліку і контролю за ефективністю їх використання.

Аналіз діючих законодавчих актів та літературних джерел свідчать про неоднозначність встановлення економічної суті досліджуваної категорії.

Так, Мурашко О.В. виробничими запасами пропонує вважати всі активи, які знаходяться у процесі виробництва. Марушак Л.І. також визначає виробничі запаси активами підприємства, при цьому дає перелік їх складових.

Чук О.В. виробничі запаси розглядає як вхідні (неспожиті) витрати, що капіталізуються в запасах. А Приймачок О.М. розглядає виробничі запаси як складову частину предметів праці, які приймають участь у виготовленні продукції...

У попередніх роботах ми розглядали виробничі запаси як це предмети праці, які знаходяться на підприємстві у вигляді складських запасів основних та допоміжних матеріалів, а також палива, запасних частин, зворотних відходів, тари та інших матеріалів, які призначені для використання як у виробничому процесі так і для будь-яких інших потреб підприємства за умови їх повного споживання у одному операційному циклі.

Розглянувши різні підходи вчених щодо встановлення суті досліджуваної категорії зазначимо, що основними критеріями віднесення запасів до складу «виробничі» є повне споживання їх у одному операційному циклі та перенесення свої вартості на собівартість новоствореного продукту. А при визначенні складових елементів виробничих запасів вважаємо за доцільне враховувати як специфіку галузі (до якого відноситься конкретне підприємство) так і особливості функціонування конкретного підприємства.

Михальчук Ірина

Науковий керівник: **Михалевич Світлана**
Ковельський промислово-економічний коледж
Луцького національного технічного університету

СУТЬ ОЦІНКИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ЇЇ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ЇХ ВАРТІСНОЇ ВЕЛИЧИНИ

Організація діяльність будь-якого підприємства передбачає наявність основних засобів, які є головним елементом матеріально-технічної бази. Вони виступають важливим об'єктом функціонування підприємства, що характеризує його інвестиційну привабливість, економічний потенціал та майновий стан.

Саме тому важливе значення має бухгалтерський облік основних засобів, визначальну роль в якому відіграє їх оцінка.

Основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва чи поставки товарів, надання послуг, здачі в оренду іншим особам чи для виконання адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний термін корисного використання (експлуатації) яких більше одного року.

Отже, основні засоби використовуються довготривалий час, поступово переносячи свою вартість на вартість новоствореного продукту. А тому, важливим є питання оцінки основних засобів, які полягають у виборі вартості, за якою слід їх вимірювати.

Оцінка основних засобів – це грошове вираження вартості основних засобів, за якою вони відображаються в бухгалтерському обліку. Так, одним з критеріїв визнання основних засобів є достовірність їх оцінка. Навіть за наявності імовірності отримання майбутніх вигод від активу його не відображають в балансі, якщо неможна здійснити його достовірну оцінку.

Крім того, оцінка основних засобів є одним з ключових моментів облікового відображення наявності та руху необоротного матеріального майна підприємства. Оцінка може бути встановлена: на дату придбання (первісна вартість), на поточний момент (відновлювальна вартість) і на майбутнє.

Дослідженням процесу оцінювання основних засобів присвячена велика кількість праць, як вітчизняних науковців, а

саме: Е. С. Дружиловської, І. М. Іващенко, В. В. Свіцельської, П. А. Ярковського та інших.

В бухгалтерському обліку застосовують наступні види оцінок основних засобів: первісна вартість, відновлювальна вартість, залишкова вартість, а також балансова вартість, справедлива вартість тощо.

Згідно норм П(С)БО 7 «Основні засоби» підприємства можуть використовувати два види оцінки вартості основних засобів: за первісною або за справедливою вартістю.

Традиційним і найбільш розробленим способом оцінки є відображення основних засобів за первісною вартістю, яка складається з фактичних витрат на їх виробництво і придбання.

Первісною вартістю основних засобів є вартість, за якою об'єкти зараховуються на баланс підприємств, тобто історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів. Первісна вартість основних засобів залежить від способу їх надходження.

Справедлива вартість – це сума, за якою може здійснюватись обмін активу або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежним сторонами. У більшості випадків – це ринкова вартість.

Справедлива вартість набула особливого значення у ринкових умовах господарювання.

Отже, відображення фінансового стану і фінансового результату, які базуються на справедливій вартості, перестають залежати виключно від діяльності компанії, як наприклад, при оцінці за собівартістю, і включають зміни самого ринку.

Однак втрачається історичність обліку, в нього входить суб'єктивізм: потенційно можливі оцінки показують потенційні, але не реалізовані результати (прибутки і збитки).

Таким чином, оцінка основних засобів за справедливою вартістю зустрічається як на етапі придбання, так і в ході експлуатації основного засобу. Однак процес її розрахунку є досить складним, що пояснює обмеженість її використання.

Як підсумок зазначимо, що від вибору методу оцінки основних засобів залежить їх первісна вартість, що, в подальшому, впливає на фінансовий результат підприємства.

ПОРЯДОК ПЕРЕХОДУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА МСФЗ

Законодавчою основою застосування МСФЗ є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», згідно статті 1 якого, МСФЗ – це прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, якими визначено порядок складання фінансової звітності.

Впровадження основних принципів, методів і оцінок діяльності підприємства за МСФЗ у практику українських підприємств забезпечується Програмою реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів, яка була затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 року.

В обов'язковому порядку з 01.01.2012 р., відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №1223, застосовувати фінансову звітність відповідно до МСФЗ повинно таке коло суб'єктів господарювання:

- публічні акціонерні товариства, банки, страховики (з 2012 р.);
- підприємства, які надають фінансові послуги, крім страхування та пенсійного забезпечення, а також здійснюють недержавне пенсійне забезпечення (з 2013 р.);
- підприємства, які провадять допоміжну діяльність у сферах фінансових послуг і страхування (з 2014 р.).

Всі інші суб'єкти господарювання мають право добровільно перейти на застосування МСФЗ.

В умовах інтеграції України до ЄС виникає стрімке підвищення інтересу західних інвесторів стосовно капіталовкладень в економіку нашої держави.

На сьогодні вітчизняні компанії стикаються з необхідністю представляти фінансові результати своєї діяльності згідно з МСФЗ. Застосування даних стандартів надають можливість іноземним

інвесторам адекватно оцінювати свої вигоди від інвестицій в компанію. Адже застосування МСФЗ на підприємстві забезпечує прозорість фінансової звітності, показує правдивість картини фінансового стану та результатів діяльності компаній.

Застосування міжнародних стандартів в Україні завжди було дискусійним питанням, але попри дискусії законодавчо-нормативне регулювання вітчизняної облікової системи поступово рухалося до їх впровадження.

Визначається чотири способи впровадження МСФЗ в окремі країни: повне прийняття, офіційне застосування, адаптація та спосіб схвалення.

Україна до цього часу дотримувалася адаптаційної політики замість повного прийняття. Було розроблено вітчизняні П(С)БО, які не суперечать міжнародним стандартам. Впровадження МСФЗ відбувається поступово.

Першим етапом є створення законодавчих та організаційних передумов впровадження МСФЗ. Згідно останніх змін до Закону України, фінансову звітність, складену за національними стандартами, потрібно переводити у фінансову звітність за МСФЗ. Цей процес означає перехід з однієї системи стандартів, принципів та методів обліку в зовсім іншу систему, впровадження якої потребує зміни облікової політики згідно з МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності».

Другим етапом впровадження МСФЗ є адаптація національної нормативно-правової бази бухгалтерського обліку. На даному етапі можуть виникнути проблеми, пов'язані з низькою якістю облікової інформації та неузгодженістю методик обліку фінансових інструментів. Використання МСФЗ для малих підприємств є більш економним через менший обсяг необхідної інформації за рахунок того, що керівництво самостійно оцінює, які методи відображення господарських операцій повніше представлять інформацію про підприємство, використовуючи пояснення, що доповнюють та розкривають таку інформацію.

Третім етапом є державне регулювання, яке здійснюється в умовах існуючої правової системи. Регулювання вітчизняних П(С)БО відрізняється від регулювання МСФЗ. Чинні П(С)БО, хоча і розроблені на основі МСФЗ, проте все ж мають відмінності у розкритті, оцінці і визнанні активів, зобов'язань, доходів і витрат, які потрібно врахувати під час трансформації.

Четвертим етапом вирішення проблем впровадження МСФЗ має стати розширення міжнародного співробітництва та застосування світового досвіду.

При переході на МСФЗ дуже важливо також враховувати, що різниці, які виникають у результаті застосування вимог МСФЗ до операцій і подій при складанні балансу на дату переходу на МСФЗ, відображаються у складі нерозподіленого прибутку (збитку) або інших складових власного капіталу.

Крім того, підприємство розкриває інформацію про вплив переходу на МСФЗ на його фінансовий стан, фінансовий результат (сукупні доходи) та грошові потоки, як того вимагає МСФЗ 1. Така інформація розкривається в примітках до фінансової звітності.

Таким чином, Україна за рівнем наближення національних стандартів до МСФЗ значно відстає від передових країн світу. Інструментами вирішення проблем мають стати: розробка норм, методик та рекомендацій із застосування МСФЗ; забезпечення співпраці між вітчизняними спеціалістами; підвищення кваліфікації бухгалтерів.

Впровадження МСФЗ може стати інструментом підвищення прозорості й ефективності системи управління підприємством, й тим самим надасть можливість залучення іноземних інвестицій і позик до України, а також виходу на зарубіжні ринки.

УДК 657

Навитанюк Ольга

Науковий керівник : **Іщенко Яна**

Вінницький національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНІ СПОСОБИ ФІНАНСУВАННЯ ТА ОБЛІК ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Розвиток виробництва є невіддільним від проблеми ефективного використання основних засобів та їх відтворення. Оскільки від раціонального вирішення цієї проблеми на підприємстві безпосередньо залежить фінансовий стан та конкурентоспроможність продукції на ринку .

Останнім часом це одне з основних питань подальшого економічного розвитку України. Це пов'язано з тим, що стан

основних засобів на вітчизняних підприємствах різних форм власності на сьогодні вкрай незадовільний, оновлення матеріально-технічної бази здійснюється повільними темпами.

Основна причина такого становища – недостатність фінансового забезпечення відтворення основних засобів, що і зумовлює необхідність акцентувати увагу на питаннях, пов'язаних з формуванням джерел фінансування відтворення основних засобів. Оскільки від цього залежить не тільки ефективність діяльності суб'єктів господарювання, а й розвиток економіки країни в цілому [1].

Відтворення основних засобів - це процес безперервного їх поновлення у зв'язку з фізичним зносом або так званим «моральним» старінням, спричиненим науково-технічним прогресом, до настання повного фізичного спрацювання. Воно притаманне, перш за все, знаряддям праці й транспортним засобам. В економічній літературі розрізняють просте та розширене відтворення.

Фінансове забезпечення відтворювального процесу – це покриття витрат за рахунок фінансових ресурсів, які акумулювали суб'єкти господарювання і держава. Воно може здійснюватись за рахунок зовнішніх та внутрішніх джерел .

До внутрішніх джерел фінансування підприємств здебільшого відносять такі: чистий прибуток; амортизаційні відрахування; забезпечення наступних витрат і платежів спрямованих на капітальні інвестиції, які відображаються в примітках до фінансової звітності підприємств.

Одним з важливих власних джерел фінансування відтворення є амортизаційні відрахування. Амортизаційні відрахування – періодичні відрахування частини вартості основних засобів з метою відшкодування їх зношування. Це джерело фінансування не оподатковується та зменшує величину оподаткованого прибутку підприємств, не потрібні додаткові витрати, пов'язані з мобілізацією цих коштів.

Розмір амортизаційних відрахувань залежить від норм амортизації та балансової вартості основних фондів. Методи нарахування амортизації дозволяють регулювати інвестиційні процеси, знижувати податкове навантаження на підприємства.

Слід зазначити, що згідно з законодавством України підприємства всіх форм власності мають право проводити щорічну

індексацію балансової вартості груп основних засобів. Цей процес визначає дійсну вартість відтворення в залежності від рівня цін і впливає на величину амортизаційних відрахувань [2].

Дискусійними залишаються питання віднесення до внутрішніх джерел фінансування грошових надходжень від інвестиційної діяльності, зокрема, процентів, дивідендів, фінансових інвестицій тощо.

Прихильники віднесення зазначених надходжень до зовнішніх фінансових джерел обґрунтовують свою позицію тим, що дезінвестиції та фінансові доходи не є результатом операційної діяльності, а отже, не можуть розглядатися як внутрішнє фінансування. На нашу думку, віднесення згаданих надходжень до внутрішніх є виправданим, оскільки за їх рахунок можна покрити потребу підприємства в капіталі, не вдаючись до зовнішніх фінансових джерел, які мобілізуються на ринку капіталів.

Умови відтворення вимагають від підприємства проведення активної інвестиційної політики в області власного капітального розвитку. Капітальний розвиток - це реконструкція, технічне переозброєння, створення нових основних фондів.

Капітальні вкладення – це витрати на створення нових, реконструкцію і технічне переозброєння діючих основних засобів. За допомогою капітальних вкладень здійснюється відтворення основних засобів. Джерела фінансування капітальних вкладень розділяють на такі групи: власні фінансові ресурси, централізовані фінансові ресурси, залучені та позичені фінансові ресурси. Одним з джерел фінансування капітальних вкладень є централізовані фінансові ресурси - кошти державного та місцевого бюджетів, державних позабюджетних фондів, благодійних фондів.

Довгострокові кредити банків, емісія облігацій, цільовий державний кредит, податковий інвестиційний кредит та лізинг відносяться до зовнішніх джерел. Довгострокові кредити не є ефективним джерелом фінансування відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств. Причини цього – високі процентні ставки за кредитами, низька кредитоспроможність сільськогосподарських підприємств.

Одним з поширених зовнішніх джерел фінансування відтворення є лізинг. Лізинг - це система перспективного фінансування, в якій задіяні орендні відносини, елементи кредитного фінансування під заставу та розрахунки по борговим

зобов'язанням. Розрізняють 3 види лізингу: фінансовий, оперативний та зворотній [3].

Отже, власні кошти складають основну частину джерел фінансування відтворення основних засобів сільського господарства. Для їх зростання необхідна активна державна підтримка сільськогосподарських підприємств спрямована як на підвищення фінансових результатів, так і на формування оптимальної амортизаційної політики.

Зовнішні джерела фінансування займають друге місце, у ряді джерел фінансування відтворення основних засобів Незважаючи на високу частку фінансування за рахунок кредитів банків та інших позик, цей напрямок потребує подальшого розвитку. Необхідні зміни амортизаційної політики в Україні, спрямовані на сприяння формуванню джерел фінансування відтворення основних засобів підприємств та подальшого їх удосконалення.

Господарські операції з придбання та створення основних засобів, як правило, пов'язані з довгостроковими витратами і вимагають, характерного лише для них, відображення в обліку та звітності. Усі витрати підприємств на придбання чи створення основних засобів, що включаються до їх первісної вартості, характеризуються як капітальні інвестиції.

Для обліку витрат на відтворення основних засобів Планом рахунків передбачено рахунок 15 «Капітальні інвестиції». Виділення окремого рахунка для обліку капітальних витрат на етапі придбання (створення) об'єктів основних засобів є позитивним. Він призначений для формування первісної або справедливої вартість до моменту введення їх в експлуатацію [4].

Література:

1. Дмитрик О.О. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів / Дмитрик О.О.//Теорія і практика обліку. – 2015. Вип. 1 (5). – С.1-12.
2. Лісовий А.В. Бухгалтерський облік – основи та методика ведення /Лісовий А.В., Проскура К.П.//Науковий вісник України. – 2014. – №24.6. – С.140-150.
3. Савченко Л. А. Правові основи здійснення фінансування процесів господарської діяльності : монографія / Л. А. Савченко, Л. М. Касьяненко. – Київ:, 2013. – 110 с.
4. Іщенко Я., Заремба Н. Оцінка та переоцінка основних засобів /Я. Іщенко, Н. Заремба// Матеріали міжнародної наукової студентсько-аспірантської конференції «Світова економічна криза: причини, наслідки та перспективи подолання» 14-15 травня 2010 р. м.Львів. – С.192-193.

**Навитанюк Ольга,
Михальчишина Лариса**
Вінницький національний аграрний університет

КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ: ЗАВДАННЯ, ДЖЕРЕЛА, ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ

Важливу ділянку економічної роботи підприємства становлять розрахункові і кредитні операції, від своєчасності і правильності проведення яких залежить виконання планів реалізації продукції і прибутку, прискорення оборотності коштів, і спрямування їх на покриття виробничих затрат.

Ревізія розрахунків із підзвітними особами включає контроль операцій за витрачанням коштів на операційні і господарські потреби, службове відрядження працівників. При цьому потрібно керуватись нормативними документами, дотримання яких у процесі ревізії перевіряється за даними аналітичного і синтетичного обліку за рахунком 372 “Розрахунки з підзвітними особами”, головної книги і балансу [1].

Завданням контролю даного питання є встановлення правильності видачі готівки під звіт, цільового використання коштів, та своєчасності повернення невикористаних підзвітних сум.

Окрім цього, перевіріці підлягає правильність оформлення авансових звітів і прикладених до них документів та своєчасність подання їх у бухгалтерію підприємства, стан обліку розрахунків з підзвітними особами. Зокрема, з’ясовують, чи затверджене керівником підприємства коло посадових осіб, які користуються правом одержання грошей у підзвіт на вказані витрати, чи дотримується підзвітними особами розрахункова дисципліна, зокрема, подання авансового звіту про витрачені кошти на операційні і господарські витрати – не пізніше наступного дня після одержання авансу, а на витрати на відрядження – не пізніше 5 днів після повернення з відрядження.

Перевіряється також, чи не було випадків видачі в підзвіт грошей без подання звіту про раніше отримані кошти. Перевіряючи авансові звіти, ревізор з’ясовує дійсну потребу у коштах на операційні і господарські витрати, порівнює її з фактично виданими грошима підзвітним особам [2].

Застосовуючи документальні методичні прийоми контролю, досліджуються документи, додані до звітів. При цьому встановлюється відповідність їх вимогам Положення про документальне забезпечення бухгалтерських записів у обліку, затверджене Міністерством фінансів України 24.05.95 р. № 88 в частині їх оформлення, достовірності даних, що в них відображені[1].

При контролі даного питання слід користуватись такими джерелами: журнали-ордери 1-с.-г., 3А-с.-г., 5А-с.-г., 6-с.-г, розпорядження по підприємству про направлення у відрядження, авансові звіти та додані до них документи, журнали реєстрації, звіти касира, виписка банку з поточного рахунку, Головна книга та бухгалтерська звітність.

При перевірці складається розрахунок залишків простроченої заборгованості підзвітних осіб за датами її виникнення, визначається за кожний день загальна сума такої заборгованості для встановлення суми до сплати в бюджет за ревізований період[3].

Зауважимо, що дотримання певних правил здійснення таких розрахунків, що передбачають послідовність і точність заповнення первинних документів, отримання і видачу готівки підзвітною особою, заповнення облікових реєстрів, контроль за проведенням розрахунків, відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку і в звітності дозволяє значно підвищити надійність проведення операцій на цій ділянці обліку й знизити втрати.

Як показує практика, помилки, що виникають при проведенні розрахунків за участю підзвітних осіб, не рідкість.

Література:

1. Лісовий А.В. Контрольно-ревізійні заходи на підприємстві /А.В. Лісовий., К.П. Проскура // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – №24.6. – С.140-150.
2. Савченко Л.А. Правові основи здійснення контролю розрахунків: монографія / Л.А. Савченко.– Київ: Вісник, 2014. – 110 с.
3. Колеснікова О. М. Особливості обліку розрахунків з підзвітними особами в контексті нормативно-правових змін / О. М. Колеснікова, Н. І. Лесик // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. - 2013. - Вип. 10(3). - С. 333-338.

**Немировська Оксана,
Сторожук Тетяна**
Університет ДФС України

ВПЛИВ ЗАКОНОДАВСТВА НА СИСТЕМУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Бухгалтерська справа сильно залежить від того, наскільки суворо і послідовно прийняті законодавчо-нормативні документи застосовуються на практиці. Країни, які дотримуються традицій загального права (напр. Великобританія) частіше будують свої системи бухгалтерського обліку і звітності виходячи з загальних принципів, а не прив'язуючи їх до детально розроблених вимог. Американський досвід свідчить, що в суспільстві з високим рівнем правосвідомості бухгалтери та аудитори прагнуть мати чіткі, однозначно тлумачені правила бухгалтерського обліку і звітності. За міжнародними стандартами бухгалтери мають приймати рішення, керуючись принципами, які спрямовані на одне: надавати об'єктивну картину стану підприємства та результатів його діяльності за визначений період. При реформуванні національної системи бухгалтерського обліку актуальним є: визначення шляхів розвитку бухгалтерського обліку в контексті інтернаціоналізації економіки; уточнення принципів та методів бухгалтерського обліку; уточнення ролі плану рахунків і облікової політики; гармонізацію облікових методик на основі міжнародних нормативних актів. Бухгалтерське законодавство потребує науково обґрунтованої систематизації та узгодження з податковим, господарським і фінансовим законодавством, що дозволить усунути наявні протиріччя і недоліки [1].

Система бухгалтерського обліку для підприємств регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; П(С)БО, планом рахунків; наказами, листами Міністерства фінансів України; внутрішніми документами підприємства. Івахненко С.В. [2] зазначає, що в розвинутих країнах на великих підприємствах та в транснаціональних корпораціях обов'язково діє система внутрішніх стандартів і правил обліку, які містяться в таких документах: ОР – процедури обліку господарських операцій; АД – опис плану рахунків компанії;

ІЕ - інструкція, яка визначає для кожного рахунка операції, які на ньому відображаються; BS - формат і опис балансового звіту; P&L - формат і опис звіту про прибутки та збитки. Існує підхід, відповідно до якого всі країни залежно від типу законодавства і ступеня його впливу поділяються на [2]: країни кодифікованого права; країни із законодавством загально правової орієнтації. У першому випадку закони є серією приписів типу «ви повинні» («усе, що не дозволено, те заборонено»). У більшості країн такого підходу облікові стандарти прирівняні до державних законів, а головним завданням обліку є розрахунки податків і контроль за їх сплатою. Друга група країн обмежена законодавством загального права, і представляє собою серію обмежень типу «ви не повинні» («усе, що не заборонено, те дозволено»). Закони вказують на межі, в рамках яких фізичні та юридичні особи мають свободу дій. Облікові стандарти визначаються професійними організаціями та є більш гнучкими.

В Україні, як відзначають В. Моссаковський і Т. Кононенко [3] «... настав період, коли слід проаналізувати сучасний стан обліку, уточнити організаційні та методологічні аспекти функціонування існуючої облікової системи в Україні та в інших країнах, визначити досягнення та розробити шляхи поліпшення та напрями». При реформуванні національної системи бухгалтерського обліку актуальним є розвиток бухгалтерської науки через: здійснення міждисциплінарних досліджень; використання системного підходу для уточнення суспільного значення обліку; уточнення принципів та методів бухгалтерського обліку; визначення ролі регуляторних інститутів та нормативного забезпечення обліку; запровадження інституту професійного судження. Отже, одним із найсуттєвіших факторів, що впливають на розвиток бухгалтерського обліку є його правове регулювання та ступінь узгодженості нормативно-правових актів.

Література:

1. Гейер Е.С. Класифікація систем і моделей бухгалтерського обліку / Е.С. Гейер // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. – Спецвипуск 29 (ч. 2): Удосконалення обліку, аналізу, аудиту і звітності в сучасних умовах глобалізаційних процесів у світовій економіці. – Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2010. – С. 29-33.
2. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навч. посіб., 4-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2009. – 343 с.

УДК 657

Николашина Алена

Научный руководитель: Лесина Татьяна

**Финансовый университет при Правительстве Российской
Федерации, Калужский филиал**

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ CRM – СИСТЕМ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ

Для эффективного и продуктивного функционирования любой организации используются специализированные программные обеспечения, позволяющие упростить работу и значительно сократить время на регистрацию и выполнение хозяйственных процессов. В настоящее время процесс автоматизации бизнеса набирает все большие обороты.

Каждая компания имеет определенную совокупность клиентов, требующих быстрого ответа и своевременного выполнения заказа. Работа с клиентами представляет собой сложную систему, которая состоит из различного рода необходимых функций, требующих своевременного исполнения, таких как сбор, хранение, обработка, фиксация и дальнейшая работа с обращениями клиентов.

Автоматизация и стандартизация клиентской базы в организации достигается с помощью внедрения CRM-системы. Решения в области CRM-системы дают возможность автоматизировать внутренний документооборот, работу отдела продаж, складской учет, управление проектами, контроль деятельности персонала, и другие бизнес-процессы компании.

Проанализировав сущность концепции CRM, можно сделать вывод, что любой вариант контроля и учета клиентской базы является CRM-системой. Однако в современном мире работа любого хозяйственного субъекта связана с автоматизацией процессов, протекающих в процессе жизнедеятельности организации. Именно поэтому CRM-систему стоит рассматривать как специализированное программное обеспечение.

Главная цель концепции CRM – определить наиболее «доходных» клиентов, научиться эффективно работать с ними, предотвратить их уход к конкуренту и увеличить доход компании.

Внедрение CRM-системы является необходимым условием эффективного функционирования любой компании, работа которой напрямую связана с клиентами. CRM-система позволяет:

1. Привлечь потенциальных клиентов, оптимизировав работу с входящими звонками, запросами и заказами.

2. Обеспечить контроль над сотрудниками путем стандартизации процесса работы с клиентами, тем самым, гарантируя сохранность информации о клиентах.

3. Хранить всю информацию о клиентах в стандартизованном виде в одной общей базе, позволяющей анализировать и планировать последующую работу с клиентами.

4. Применять готовые решения, позволяющие грамотно отражать процессы работы с клиентами, протекающие в организации.

Эффективность применения CRM-систем напрямую связана с особенностями организации работы, масштабом и структурой компании. Идеальным вариантом оценки эффективности использования CRM-системы является расчет показателя ROI (Return On Investment - Возврат на Вложенную Сумму), который позволяет четко определить эффективность внедрения CRM-технологий в систему конкретной компании. Формула расчета данного показателя выглядит следующим образом:

$$ROI = \frac{P_{crm} - P}{Z} \times 100\%,$$

где P_{crm} - прибыль, полученная предприятием при внедрении CRM;

P - прибыль, полученная без внедрения CRM;

Z - затраты на реализацию проекта.

Такой метод не гарантирует точных результатов, однако поможет принять верное решение.

Если же при проведении анализа эффективности внедрения CRM -системы выяснится, что данный проект является выгодным решением для организации, то выделяется целый ряд преимуществ, которые наблюдаются в структурных подразделениях, таких как: отдел продаж, отдел маркетинга, служба поддержки клиентов.

Панасюк Анна

Науковий керівник: **Світлана Михалевич**
Ковельський промислово-економічний коледж
Луцького національного технічного університету

СУТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ТЕХНІЧНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Запаси відносяться до складу оборотних активів, тому що можуть бути перетворені на грошові кошти протягом року або одного операційного циклу.

Оборотні засоби є фінансово-економічною категорією, яка впливає з існування товарно-грошових відносин, дії закону вартості та організації діяльності підприємства.

В умовах ринкової економіки особливої актуальності набуває питання класифікації виробничих запасів у зв'язку з потребою отримання точної і достовірної інформації про їх наявність та рух на підприємстві.

Основоположна класифікація запасів закладена в законодавстві України, а саме у Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Загальноприйнятою є класифікація виробничих запасів за їх роллю у процесі виробництва, тобто економічна класифікація.

Проте для правильного планування потреби у матеріалах, раціональної організації їх обліку і контролю за використанням у виробництві крім економічної класифікації використовують класифікацію за технічними ознаками.

Залежно від технічних ознак запаси класифікують на групи та підгрупи за найменуванням, типом, сортом, розміром та іншими ознаками. Така класифікація запасів відображається у розроблювальних на підприємствах номенклатурах систематизованого переліку запасів. Облік виробничих запасів організовують за назвою (видами) сировини і матеріалів, а в межах кожного виду – за розділами, типами, групами, сортами і окремими найменуваннями, тобто за окремими номенклатурними номерами, одиницями виміру кількості та якості та історичною собівартістю.

Це сприяє чіткій організації обліку за рухом виробничих запасів для контролю за ефективністю їх використання.

УДК 657

Пачковська Катерина

Науковий керівник: Михалевич Світлана

**Ковельський промислово-економічний коледж
Луцького національного технічного університету**

СУТЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Для здійснення виробничо-господарської діяльності підприємства використовують виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства. Для належної організації обліку запасів важливим є встановлення їх суті.

У нормативних документах України не має чіткого визначення терміну «виробничі запаси». Так, П(С) БО 9 «Запаси» містить визначення запасів, які трактуються як активи, що утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» містить визначення активів. За цим законодавчим документом активи - це ресурси, контрольовані підприємством внаслідок минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому внаслідок будь-якого використання такого запасу.

Іваниєнко В.В. і Шомштейн А.А. розглядають виробничі запаси як сукупність певних видів сировини і матеріалів. Швець Б. виробничі запаси визначає частиною оборотних активів і чинником виробничого процесу, а Бойко В.М. - засобами виробництва, які ще не використані у виробничому процесі.

Борисов А.Б. під виробничими запасами розуміє частину оборотних засобів підприємства, які ще не використані, проте надійшли на робочі місця, а Кружкова Р.В. та Даснічева В.А. запасами вважають цінності, що є на складах підприємства.

Відмінність у трактуванні терміну «виробничі запаси» свідчить про те, що розкриття суті будь-якої економічної категорії залежить від вибраного підходу до її визначення.

**Петров Алексей,
Шешукова Татьяна**
Пермский государственный национальный
исследовательский университет

**ОСОБЕННОСТИ И ПРОБЛЕМЫ
АУТСОРСИНГА БУХГАЛТЕРСКИХ УСЛУГ В
НЕФТЯНОЙ КОМПАНИИ «ЛУКОЙЛ»**

Аутсорсинг позволяет собственникам бизнеса сосредоточить усилия компании на основном направлении деятельности организации, а также более оперативно и эффективно управлять отдельными бизнес-процессами [1].

Для любого преобразования и нововведения характерны, как положительные, так и отрицательные стороны его применения. Аутсорсинг не является исключением, в таб. 1 рассмотрены наиболее общие преимущества и зоны рисков при переходе на аутсорсинг [2].

Таблица 1

Преимущества и риски аутсорсинга

Преимущества аутсорсинга	Риски
Концентрация на основном виде деятельности	Потеря контроля над переданными функциями
Снижение себестоимости передаваемых функций, вследствие отсутствия необходимости в организации и содержания подразделений, осуществляющих ведение бухгалтерского учета.	Несвоевременное предоставление, некорректное оформление первичных документов по факту совершения хозяйственных операций.
Возможности работы структурных подразделений предприятия на отдаленных территориях	Заранее предумышленное неисполнение или некорректное исполнение переданных функций
Использование ранее недоступных технологий, программного обеспечения	Устаревшие технологии и программное обеспечение у исполнителя

В качестве примера для оценки эффективности применения стратегии аутсорсинга, рассмотрим ООО «ЛУКОЙЛ-УРЦ Пермь».

При взаимодействии клиента с заказчиком выполнение передаваемых функций по учету условно можно разделить в соответствии с объектами учета:

- учет имущества;
- учет расчетов с персоналом;
- учет затрат и доходов;
- учет готовой продукции и товаров.

На предприятии для максимально усиления контроля отражения операций, существует несколько этапов проверки этих операций. Вначале первичные документы поступают в отдел, занимающийся их первичной проверкой и непосредственным отражением в учете. Далее ведущие специалисты, бухгалтера отделов организованных в соответствии с объектами учета, проводят глубокий и тщательный анализ отраженных операций.

В результате исследования приходим к выводу, что систематизация учета по предприятиям с одинаковым видом деятельности, с общими правилами и особенностями ведения учета является рациональной и целесообразной, так как возникает возможность повышения производительности труда одного работника, путем передачи ему выполнения одной или нескольких однотипных функций по нескольким предприятиям одного вида деятельности [3].

Несомненным плюсом представленной системы аутсорсинга в Нефтяной Компании «ЛУКОЙЛ» является снижение риска возникновения ошибок в учете за счет того, что учет ведется в соответствии со спецификой деятельности каждого предприятия входящего в эту группу компаний.

Литература:

- 1.Аникин Б.А. Аутсорсинг и аутстаффинг, высокие технологии менеджмента / Аникин Б.А.// М.: Инфра-М, 2009.-С.319.
- 2.Клементс С., Доннеллан М., Аутсорсинг бизнес-процессов. Советы финансового директора/ Клементс С., Доннеллан М.//М: Вершина, 2006. - С.416.
- 3.Шешукова Т.Г. Войтенко М.Л. особенности организации системы управленческого учета на предприятиях нефтепродуктообеспечения /Шешукова Т.Г., Войтенко М.Л.// Вестник пермского университета. Серия: Экономика. 2008-№8- С. 73-81.

ACCOUNTING ASPECTS OF INTERNATIONAL TRANSFER PRICING IN THE CONTEXT OF GLOBAL CORPORATE MANAGEMENT

In modern conditions the role of globally operating corporations, which view the entire world as a single source of supply of resources and as a single global space to deploy their various investment, production, trade and other activities, is constantly growing. Increasing the degree of their economic integration and the amount of their intra-corporate exchange, as well as the increasing complexity of international operations, make international transfer pricing one of the most important and topical issues that is faced by these corporations.

The main goal pursued by the mechanism of international transfer pricing is to optimize performance and maximize overall profits for the corporation as a whole on a global basis. Achieving this ultimate goal requires fulfilling the following basic objectives:

- minimize the amount of taxes paid on profits worldwide;
- minimize the amount of customs paid globally;
- avoid restrictions imposed by the countries, in which the different foreign subsidiaries of the corporation operate, to regulate and control their activities (for example restrictions on repatriation of profits, foreign exchange control, control over the amount of intracorporate exchange, etc.)

- overcome the adverse effects of changes in exchange rates.

External and internal limiting factors act on the application of international transfer pricing. The external limiting factors to the corporation are the regulatory measures introduced by the different countries, aiming at limiting and countering the attempts at manipulation by corporations to reduce the taxes paid on profits, customs duties and others through the mechanism of transfer pricing. Actually, the internal limiting factors are the intra-corporate management problems that the use of transfer prices inevitably brings and the need to ensure that the benefits of the transfer pricing strategies exceed the disadvantages caused by them to the company.

The accounting problems that may arise in connection with international transfer pricing in globally operating corporations are in two main aspects:

- problems in terms of accounting and information provision of the internal management processes that occur in the different subsidiaries and within the corporation as a whole;
- problems in providing the necessary accounting information for the purpose of compiling the financial statements and satisfying the information needs of the interested external users.

The accounting information system of globally operating corporations should be able to meet the information needs of their distinctive uniform system of making decisions aimed at coordinating goals, successfully implementing the global strategy, and optimizing resources and results globally. Transfer pricing has a significant impact both on the overall activities of the corporation and the activities of each of its foreign subsidiaries. It largely affects the internal processes of planning, control and analysis of the activity that are going on within the corporation.

The use of transfer prices in globally oriented corporations brings a number of peculiarities and difficulties in the processes of control and analysis of the performed activities. Some of the major problems in this respect are related to the creation of an effective system of measures to assess the activities of each subsidiary and of its manager, while taking into account and eliminating from assessment the effect that transfer pricing has on the results achieved. All this clearly shows that it is crucial the accounting information system of globally operating corporations to create and provide adequate information needed to make sound management decisions concerning the policy of international transfer pricing that is implemented, to control the implementation of these decisions and subsequently to assess and analyze the results.

The central management of the corporation should be provided with adequate accounting information in sufficient detail that enables to analyze the impact of the applied strategies of international transfer pricing. It is particularly important to invest special efforts to optimize information provision so as to ensure, on the one hand, carrying out a thorough evaluation and analysis of the objectives achieved as a result of the overall activities of the corporation worldwide (including the objectives related to the strategies of transfer pricing) and, on the other

hand, of the effectiveness of the activities of the various foreign subsidiaries and their managers.

УДК 657.1

Писаренко Тетяна

Луцький національний технічний університет

ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК І ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

З появою нових видів інформації та нових груп її споживачів, рамки і функції бухгалтерського обліку розширилися. В результаті таких процесів в Україні формується декілька самостійних підсистем єдиної системи бухгалтерського обліку, однією з яких є податковий облік.

Податковий облік – це підсистема бухгалтерського обліку, яка виконує функції нарахування та сплати податків відповідним державним органам. Завданням податкового обліку є контроль за повнотою і своєчасністю нарахування і сплати податків, зборів та обов'язкових платежів.

Розкриваючи сутність податкового обліку потрібно сказати, що він тісно пов'язаний з фінансовим обліком. Взаємозв'язок податкового та фінансового обліку полягає в наступному: фіксують ті ж факти господарського життя; ґрунтуються на тих же первинних документах, хоча є специфічні податкові документи; ведеться тими ж фахівцями; основна частина інформації призначена для зовнішніх користувачів.

Але, разом з тим, існує різниця між результатами, отриманими в податковому і фінансовому обліку.

Специфікою податкового обліку є наявність особливих первинних документів, реєстрів аналітичного і зведеного обліку. Прикладом може служити податкова накладна з ПДВ.

Національні стандарти обліку не ліквідували розбіжностей між податковим та фінансовим обліками. Податковий облік залишається досить важливою ланкою облікової системи, навіть найголовнішою, оскільки саме за порушення податкового законодавства передбачені відчутні штрафні санкції.

Відмінності податкового та фінансового обліків, без сумніву,

є проблемою. Але це не тільки українська проблема, а й загальнонаціональна, оскільки в інших країнах також існують відмінності.

Все це ускладнює роботу бухгалтерів і змушує їх ретельно продумувати облікову політику в частині організації податкового обліку та займатися податковим плануванням.

Податкове планування на рівні підприємства – це вибір між різними варіантами здійснення фінансово-господарської діяльності та розміщення активів з метою досягнення максимально низького рівня податкових зобов'язань, які при цьому виникають.

Податкове планування при його правильній організації дає підприємству можливість: дотримуватися податкового законодавства шляхом правильності розрахунку податків, зборів та інших податкових платежів; звести до мінімуму податкові зобов'язання; максимально збільшити прибуток; розробити структуру взаємовигідних угод з постачальниками і замовниками; ефективно управляти грошовими потоками; уникати штрафних санкцій.

Податкове планування доцільно завжди: і коли підприємство процвітає, і коли воно балансує на межі рентабельності або, що набагато гірше, на грані банкрутства. При грамотному підході поліпшення фінансового стану підприємства не буде пов'язане з податковими порушеннями.

Кожен господарюючий суб'єкт займається податковим плануванням, вирішуючи питання оптимізації податкових платежів. Найбільш типовим підтвердженням цього факту є прийняття рішення керівництва невеликого підприємства щодо застосування спрощеної або загальної системи оподаткування.

Приймаючи рішення про організацію податкового планування необхідно чітко розуміти, що таке планування не може залежати від рівня податкового навантаження на підприємство.

Функції податкового планування можуть бути делеговані окремій посадовій особі, окремому структурному відділу, аудиторській фірмі. У будь-якому випадку підприємство повинно врахувати свої фінансові можливості. Якщо відділ податкового планування на підприємстві не створюється, до реалізації окремих схем мінімізації податкових платежів доцільно залучати, окрім керівника підприємства, юриста, бухгалтера і фахівця з податкового планування.

Таким чином, податкове планування є важливою ділянкою обліково-аналітичного процесу підприємства, а обґрунтована система податкового планування підприємства здатна достатньою мірою мінімізувати ризики, що виникають у зв'язку з оподаткуванням господарської діяльності.

УДК 657

Пільгуй Софія

ДВНЗ «Університет банківської справи»

КОНЦЕНТРАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО КАПІТАЛУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В сучасних умовах глобалізації та розвитку конкурентного середовища, питання концентрації банківського капіталу країни є одним із найактуальнішим, адже є підґрунтям до забезпечення стабільності, прибутковості та конкурентоспроможності.

Аналіз літературних джерел вказує на значну кількість теоретичних досліджень поняття «концентрація банківського капіталу», натомість факторному аналізу та дослідженню сучасного стану банківської системи приділено недостатньо уваги.

Для визначення ступеня концентрації банківського капіталу використовується індекс Херфіндала–Хіршмана (Herfindahl–Hirschman Index – ННІ), що визначається як сума квадратів часток банків банківської системи та коефіцієнт концентрації сукупності ринкових часток трьох (CR3), п'яти (CR5) і десяти (CR10) провідних банків.

Провівши розрахунки вище зазначених показників, можна зробити висновок, що простежується вплив рівня концентрації банківського капіталу на фінансову стійкість банківської системи (рис. 1.). Також, можна виявити наступні тенденції: рівень концентрації наразі виявляє позитивну динаміку і відповідно до прогнозних значень буде зростати, однак все одно залишається недостатнім, що робить банківську систему вразливою до внутрішніх і зовнішніх загроз; рівень концентрації трьох найбільших банків в 2005-2015 рр. збільшився більш ніж в 3,5разів, а першої п'ятірки та десятки банків –

майже в 3 рази. Водночас, помітно збільшується вплив банків І групи, що виражається у збільшенні їх частки капіталу у загальному капіталі банківської системи України - майже 75% у 2015 р. проти 42% у 2005р.

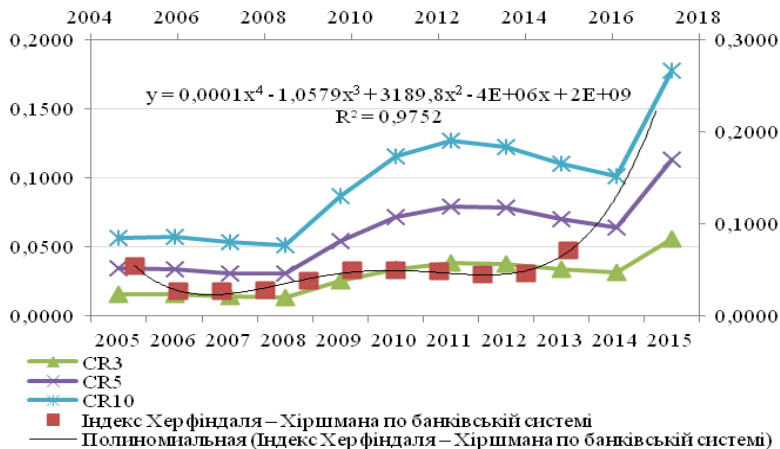

Рис. 1. Показники концентрації капіталу банківської системи України, 2005-2015рр. *розраховано автором за даними [1]

Достатній рівень концентрації капіталу сприяє підвищенню стійкості банківської системи загалом, і з огляду на це, актуальним є питання оптимізації її структури. За допомогою факторного аналізу та методів моделювання і імітації було доведено, що рівень концентрації капіталу банківської системи України перш за все було підвищено за рахунок виведення з системи неплатоспроможних банків, а отже, НБУ й надалі слід проводити роботи для очищення банківської системи шляхом викриття неефективних, тіньових банківських структур, а також моніторити, сприяти та контролювати процеси злиття та поглинання. Таким чином, досліджувану тему можна вважати однією з передумов економічних перетворень в банківській системі України і потребує подальшого вивчення.

Література:

1. Дані фінансової звітності банків України // Офіційне інтернет-представництво НБУ. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=64097

Поліщук Ірина
Науковий керівник: **Нужна Оксана**
Луцький національний технічний університет

МОДЕЛЮВАННЯ В СОЦІОЛОГІЇ

Соціологія, як наука, має свій дослідницький апарат, і моделювання, яке найчастіше пов'язують із використанням певного математичного забезпечення, не дивлячись на гуманітарну спрямованість науки, посідає в ньому далеко не останнє місце. Проте, моделі не завжди вимагають досконалого знання математики та залучення фахівців в цій галузі, та й взагалі моделі можуть не носити «математичний» характер. Хоча від цього їх значимість у науці не зменшується.

Моделювання в соціології - це метод дослідження соціальних явищ і процесів на їхніх моделях, тобто опосередковане вивчення соціальних об'єктів, у процесі якого вони відтворюються в допоміжній системі (моделі), що заміщає в пізнавальному процесі оригінал і дозволяє одержувати нове знання про предмет дослідження.

Основні вимоги, пов'язані зі створенням моделей, адекватних складним явищам і процесам соціальної дійсності, можна відбити в наступних принципах:

- єдність ґносеологічного й аксіологічного підходів при реалізації моделей і інтерпретації результатів;
- цілісне, багатоаспектне відображення соціальних об'єктів у системі моделей, що використовуються;
- відповідність (адекватність) моделей, формалізованих тією чи іншою мірою, змістовним моделям, що відбивають своєрідність предмета дослідження.

Накопичено значний досвід застосування різних моделей у соціології. Найбільше поширення одержали моделі, призначені для опису, аналізу й узагальнення масивів емпіричних даних, і моделі, засновані на ідеях головним чином різних теоретико-ймовірнісних і статистичних методів.

Ключовими для сучасного етапу проникнення методу моделювання в соціологію стають: проблема створення системних

концептуальних моделей соціальних явищ і процесів і проблема розробки формалізованих тією чи іншою мірою моделей, орієнтованих насамперед на вибір засобів формального опису, релевантних соціальних систем. Серед різних моделей, призначених для рішення останньої проблеми й для проблем, розроблюваних у рамках методології системного моделювання, до найбільш багатообіцяючих, на думку багатьох дослідників, відносяться імітаційні моделі.

Різноманіття соціальних систем, різний ступінь їхньої вивченості, а також широкий спектр завдань, розв'язуваних за допомогою методу моделювання, є причинами існування безлічі соціальних моделей. Все це різноманіття моделей у відповідності зі способом відтворення дійсності й застосовуваних засобів побудови моделі можна розділити на три класи:

- матеріальні моделі, які через специфічність соціальних об'єктів повинні реалізовуватися у формі моделей, заснованих на участі в них людей (як правило, це ігрові моделі);
- ідеальні моделі (неформалізовані й формалізовані);
- змішані моделі, що сполучають елементи перших двох (так звані людино-машинні моделі).

Одночасно з розвитком зазначених моделей усе більш широко починають використовуватися моделі, орієнтовані на вивчення й пояснення механізмів соціальних явищ і процесів.

У міру вдосконалювання й більш активного використання моделей, а також у зв'язку зі зростаючими труднощами безпосереднього одержання нового знання моделювання стають одним з найважливіших методів соціологічного дослідження. Подальший розвиток моделювання в соціології припускає: створення більше зроблених моделей для опису, перетворення й структурування соціальної інформації; побудова моделей більше адекватних досліджуваним явищам і процесам і здатних стати основою для побудови теоретичних схем відповідних об'єктів; здійснення переходу від моделей окремих явищ і процесів до сконструйованих з них комплексам моделей, що дозволить вивчати різні сфери життєдіяльності суспільства в нерозривному зв'язку з рішенням завдань керування.

Одночасна своєрідність моделей, застосовуваних у соціології, багато в чому обумовлено специфікою цілей, завдань і способів

соціологічного дослідження. Моделі, виступаючи засобом вивчення соціальної системи, при цьому часто використовуються й для розв'язання управлінських завдань, тобто є основою для перетворення системи в інтересах людини.

УДК 657

**Прохар Наталія,
Фоменко Дмитро**

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

ПРИБУТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА: ПРОБЛЕМИ РОЗПОДІЛУ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

В умовах економічної кризи в Україні надзвичайно важливим завданням управлінської ланки сільськогосподарських підприємств має бути оптимальність формування прибутку та забезпечення його найбільш раціонального розподілу з метою формування фінансових ресурсів підприємства та соціального захисту працівників.

Розподіл прибутку в сільськогосподарському виробництві передбачає поділ між сторонами, що забезпечують процес його створення. На першому етапі здійснюється розподіл між державою та підприємством у вигляді сплати податків і зборів до бюджету, на другому - прибуток після оподаткування розподіляється відповідно до статуту і рішення власників. Проведене дослідження свідчить, що в Україні розподіл прибутку в значній мірі регулюється державою [2].

У 60-х роках минулого століття отриманий прибуток сільськогосподарських підприємств розподілявся за напрямками: неподільний фонд в основних засобах і пайові внески; фонд на капіталовкладення і капітальний ремонт; фонд власних оборотних коштів; фуражний фонд; фонд інших матеріальних запасів; фонд майбутніх витрат; фонд на покриття витрат незвершеного виробництва; фонд авансування колгоспників; спеціальні фонди.

У 90-х роках перед підприємствами постала альтернатива нормативного розподілу прибутку чи доходу. Перша модель базувалася на проведенні за рахунок прибутку розрахунків з бюджетом і вищестоящими органами, виплаті процентів за кредит.

Залишковий прибуток використовувався для формування фондів. Друга модель була заснована на нормативному розподілі доходу, одержаного після компенсації з виручки тільки матеріальних і прирівняних до них витрат. З доходу проводилися розрахунки з бюджетом, банком за процентами по кредиту, після чого утворювався госпрозрахунковий дохід колективу [1].

З прийняттям положень (стандартів) бухгалтерського обліку традиційне розуміння розподілу прибутку дещо звузилося, оскільки створення фондів накопичення та споживання нині показується у Звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) опосередковано, а розподіл чистого прибутку відображається у Звіті про власний капітал [2].

Підсумовуючи викладене, можна окреслити наступні проблеми розподілу прибутку сільськогосподарського підприємства: недотримання принципів фіскальної достатності, соціальної справедливості й економічності оподаткування через постійне необґрунтоване підняття ставок плати за землю та єдиного податку по IV групі, що зменшує прибуток, який залишається в розпорядженні підприємства; необов'язковість створення сільськогосподарськими підприємствами резервного капіталу, що звужує можливості покриття збитків; можливість формування підприємствами додаткового капіталу, що обмежує права власників та послаблює зацікавленість інвесторів.

Вирішенню окреслених проблем, на думку авторів, будуть сприяти: запропоновані зміни до чинних нормативно-правових актів; закріплення у статутних документах та внутрішніх регламентах підприємств чіткого порядку розподілу прибутку; виділення у складі нерозподіленого прибутку власне нерозподіленого прибутку та його асигнованої частини, що може обліковуватися на субрахунок 444 «Прибуток асигнований» і спрямовуватися на створення забезпечень, закупівлю насіння, посадкового матеріалу, паливно-мастильних матеріалів тощо.

Література:

1. Палий В.Ф. Хозрасчетный доход и самофинансирование: Вопросы учета и анализа / В.Ф. Палий. – М.: Финансы и статистика, 1990. – 191 с.
2. Прохар Н.В. Особливості розподілу прибутку в агроформуваннях / Н.В. Прохар // Стан, проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю у контексті сучасних концепцій управління: матеріали VI Міжнар. наук.-практ.

УДК 519.86

Радчук Вікторія
Науковий керівник: **Нужна Оксана**
Луцький національний технічний університет

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ

Економіко-математичне моделювання – це комплекс економічних і математичних дисциплін. Науковою характеристикою, цих моделей можна вважати такі головні положення діалектики, економіки, теорії складних систем, закони математики. В дослідженнях економічних процесів, економісти розпочинають із моделювання. Вони відображають реальні процеси за допомогою математичних рівнянь або нерівностей, у яких складають співвідношення між показниками.

Метою створення та вивчення економіко-математичних моделей є проблема проведення експериментів з економічними процесами, адже це дуже складно, а часто і просто неможливо. При відсутності попереднього аналізу економічної ситуації такі експерименти можуть призвести до негативних наслідків (як економічних, так і соціальних).

Модель – це уявна або матеріальна система, що відображаючи або відтворюючи об'єкт моделювання у визначених відносинах, здатна змінювати його в такий спосіб, щоб вивчення цієї системи дозволило одержати нову інформацію про досліджуваний об'єкт або процес. Про дослідження економіко-математичних моделей писали вітчизняні та зарубіжні вчені, а саме: Б.С. Бачевський, В.В. Вітлінський, В.К. Галіцина, А.Б. Камінський, О.І. Лаврушина, Ю.Г. Лисенко, І.Г. Лук'яненко, Є.В. Мних, А.В. Матвійчук, А.П. Ротштейн, О.Д. Шарапов, Г.І. Великоіваненко та багато інших.

Існують такі види економіко-математичних моделей, як Моделі міжгалузевого балансу (статичні і динамічні), у яких широко використовуються системи лінійних рівнянь. Ідеї методу

міжгалузевого балансу використовуються для побудови систем матричних моделей підприємств.

В економічній науці також застосовуються лінійно-програмні моделі для вирішення задач раціоналізації перевезення вантажів, вибору позитивних рішень в сільськогосподарському виробництві, ефективного розвитку галузі та окремого підприємства. Якщо завдання в силу складності об'єкта не може бути вирішеним за допомогою лінійного програмування, використовують методи нелінійного (опуклого) програмування.

Економіко-математичні розрахунки можуть використовувати і економіко-статистичні моделі. Наприклад при розгляді виробничих функцій, які призначені для вираження випуску продукції через витрати різних факторів виробництва. Наприкінці 20-х років XX ст. Кобб і Дуглас (1928) сформулювали тип неокласичної виробничої функції, яка характеризує залежність об'єму виробництва від затраченої праці і вкладеного капіталу:

$$Q = A \times L^{\alpha} \times K^{\beta} \quad (1)$$

де A – технологічний коефіцієнт;

$\alpha \geq 0$ – коефіцієнт еластичності по праці;

$\beta \geq 0$ – коефіцієнт еластичності по капіталу;

L – витрати праці;

K – капітал.

Для аналізу складних економічних процесів застосовуються також моделі загальної економічної рівноваги, в яких, з одного боку, моделюється процес виробництва в галузях народного господарства, а з іншого – процес споживання різних груп споживачів.

Модель Вальраса, описує ринкову економіку, оскільки в ній закладено, що кожен учасник економічних відносин цілком вільний у виборі своїх дій (рішень), керуючись лише прагненням до власного збагачення.

Модель Еванса, яка розглядає ринок одного товару. Час вважається неперервним, а ціна відображає цю взаємодію.

Отже, розвиток економіко-математичного моделювання має довгу історію. Поєднання двох різних наукових дисциплін – економіки і математики – протягом багатьох століть проходило по власних законах, що відображали природу цих дисциплін, і одночасно стикаючись один з одним. В даний час накопичений

великий досвід застосування економіко-математичних моделей для аналізу економічних процесів, прогнозування і планування. На майбутні періоди є перспектива розробки нових економіко-математичних моделей, а також оновлення вже відомих. Ці моделі мають поєднувати в собі як штучний інтелект, так і методи статичного аналізу.

УДК 519.86

Рижих Андрій

Науковий керівник: **Нужна Оксана**

Луцький національний технічний університет

МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ В ЕКОНОМІЧНОМУ АНАЛІЗІ

У нових умовах формування ринкових відносин, функціонування підприємств із різними формами власності необхідно шукати нові шляхи підвищення ефективності суспільного виробництва, а також уміло використовувати економічні методи керування підприємством.

Моделювання є важливим засобом розв'язання багатьох економічних завдань і, зокрема, проведення аналітичного дослідження.

Модель - це умовний об'єкт дослідження, тобто матеріальне чи образне відображення реального об'єкта, процесу його функціонування в конкретному середовищі. При цьому слід враховувати той факт, що вихідні результати моделі до певної міри спрощено відображають сутність глибинних процесів економічного розвитку внаслідок застосування специфічних принципів, притаманних характеру моделювання.

Отже, метод моделювання - це конструювання моделі на основі попереднього вивчення об'єкта, визначення його найбільш суттєвих характеристик, експериментальний і теоретичний аналіз створеної моделі, а також необхідне коригування на підставі одержаної інформації.

Моделювання є важливим інструментом наукової абстракції, що допомагає виокремити, уособити та проаналізувати суттєві для

даного об'єкта характеристики (властивості, взаємозв'язки, структурні та функціональні параметри).

Прикладами економічних моделей є моделі споживчого вибору, моделі фірми, моделі економічного зростання, моделі рівноваги на товарних, факторних і фінансових ринках.

Моделювання господарської діяльності підприємства як об'єкта дослідження передбачає розробку певних економіко-математичних моделей для найбільш повного і достовірного відображення процесу функціонування як суб'єкта господарювання в цілому, так і окремих його структурних підрозділів.

Загальний порядок (послідовність) розробки імітаційної моделі включає виконання таких робіт:

- 1) визначення змісту господарського завдання;
- 2) збирання і систематизація необхідної інформації;
- 3) побудова імітаційної моделі;
- 4) перевірка функціонування моделі;
- 5) уточнення моделі;
- 6) використання моделі для розв'язання завдання.

Математичні моделі, що використовуються в економіці, можна поділити на класи за рядом ознак.

Залежно від особливостей об'єкта моделювання та застосованого математичного інструментарію виокремлюють такі моделі: макро- та мікроекономічні, теоретичні та прикладні, статичні та динамічні, детерміновані та стохастичні, оптимізаційні та моделі рівноваги, інші види моделей.

Процес побудови моделі складається з таких етапів:

- 1) формулюються предмет і мета дослідження;
- 2) у досліджуваній економічній системі виокремлюються структурні чи функціональні елементи, що відповідають поставленій меті, визначаються найважливіші якісні характеристики цих елементів;
- 3) словесно, якісно описуються взаємозв'язки між елементами моделі;
- 4) вводяться символічні позначення для відповідних характеристик економічного об'єкта та формалізуються, наскільки можливо, взаємозв'язки між ними, тим самим формалізується (описується мовою математики) математична модель;
- 5) виконуються розрахунки за математичною моделлю та аналізуються отримані результати.

Можна зробити висновок, що сучасні методи економічного аналізу дають можливість вивчати основні закономірності розвитку народного господарства країни, а також окремих його галузей та підприємств.

Роль методики аналізу полягає в оцінюванні діяльності господарюючих суб'єктів, виявленні та обчисленні величини невикористаних резервів.

Таким чином, проведення аналізу має сприяти поліпшенню управління підприємством, зміцненню його ринкових засад і подальшому зростанню ефективності його діяльності, прийняттю найбільш виправданих рішень в ринкових умовах.

УДК 657.6:061.1

**Карпенко Євгенія,
Різнюк Мирослава**

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»

ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Одним із методів контролю за використанням бюджетних коштів та виконанням покладених на бюджетну установу функцій, який сьогодні активно впроваджується державою, є проведення внутрішнього аудиту. Зокрема про його важливість йдеться в численних нормативно-правових актах [1, 2, 3].

Внутрішнім аудитом у бюджетних установах є діяльність підрозділу внутрішнього аудиту в бюджетній установі, спрямована на удосконалення системи управління, запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності бюджетної установи та підвідомчих їй бюджетних установ, поліпшення внутрішнього контролю.

Організація внутрішнього аудиту (далі ОВА) передбачає розподіл трудових ресурсів, планування внутрішнього аудиту та складання за його результатами програми [2] (табл. 1).

Таблиця 1

Організація внутрішнього аудиту у бюджетних установах

Напрямок ОВА	Вимоги, закріплені в Стандартах внутрішнього аудиту [2]
Розподіл трудових ресурсів	Керівник підрозділу внутрішнього аудиту визначає склад аудиторської групи, обмеженням в термінах і трудових ресурсах, розподіляє завдання та обсяги роботи між членами аудиторської групи.
Планування внутрішнього аудиту	Вивчають питання, пов'язані з об'єктом внутрішнього аудиту: завдання і цілі установи, визначені у стратегічних та річних планах; бюджетні програми; адміністративні послуги; контрольно-наглядові функції; використання установою інформаційних технологій; середовище контролю; інші аспекти діяльності установи.
Складання програми аудиту	Програма визначає: напрям, цілі та підставу для проведення внутрішнього аудиту; об'єкт внутрішнього аудиту; період, що охоплюється; термін проведення; початкові обмеження щодо проведення внутрішнього аудиту; питання, що підлягають дослідженню з урахуванням оцінки ризиків; обсяг аудиторських прийомів та процедур за кожним фактором ризику; послідовність і терміни виконання робіт; склад аудиторської групи; планові трудові витрати.

Порівнюючи вимоги щодо організації внутрішнього контролю бюджетних установ та рекомендації, наведені у Міжнародних стандартах аудиту щодо організації зовнішнього аудиту слід відмітити те, що організація внутрішнього аудиту бюджетних установ більш регламентована.

У МСА багато питань щодо організації аудиту стосується власного професійного судження аудитора, тобто Міжнародні стандарти аудиту надають більшу свободу дій.

Тому можемо говорити про високий рівень організації внутрішнього аудиту у бюджетних установах, що безумовно є позитивним.

Відповідальними за організацію внутрішнього контролю є керівники розпорядників бюджетних коштів, які з цією метою розробляють «Порядок проведення внутрішнього аудиту».

Література:

1. Порядок утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 р. № 1001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1001-2011-%D0%BF>
2. Стандарти внутрішнього аудиту: Наказ Міністерства фінансів України від 04.10.2011р. N 1247 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1219-11>
3. Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2017 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.05.2005 р. № 158-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua>

УДК 657

Сапіга Юлія

Науковий керівник: Бродська Ірина

Луцький національний технічний університет

ПРОБЛЕМИ ТІНІЗАЦІЇ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Актуальність даної теми пов'язана із проблемами систем оплати праці в Україні та забезпечення гідного рівня життя населення. Облік праці і заробітної плати займає одне з центральних місць у всій системі функціонування підприємства. Заробітна плата є основним джерелом доходів працівників суб'єктів господарювання.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про оплату праці» заробітна плата є винагородою, обчисленою, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу [1].

Дослідженням проблеми організації трудових відносин, виплати заробітної плати в «конвертах» займалися такі вчені-науковці, як: Бурковська А. В., Юшко В. Ю., Забловський А. О., Мичковська Н., В. С. Василенко, О. С. Ветлужська, О. А. Гордеюк, та багато ін.

Незважаючи на значний обсяг досліджень із даної проблематики, існує потреба подальшого аналізу і дослідження

гострих питань стосовно заробітної плати в Україні.

Протягом останніх років існуючі в Україні економічні проблеми призвели до значного рівня безробіття, поширення нелегальної трудової діяльності, значного розшарування населення за рівнем доходів. На розвиток економіки та розв'язання соціальних проблем впливають, в першу чергу, зайнятість населення і рівень оплати праці. Проте реалії такі, що значний сегмент економіки змістився в «тіньовий» сектор. Чимало роботодавців з особистих міркувань, через різні схеми уникають легального використання робочої сили, утримують працюючих без укладання з ними передбачених законодавством договорів, приховують від обліку та оподаткування розміри своїх реальних доходів та фактичної заробітної плати найманих працівників («заробітна плата у конвертах»), не здійснюють оплату внесків до соціальних фондів («подвійна бухгалтерія»), що пояснюється високим податковим навантаженням.

Причинами високого рівня тінізації оплати праці є:

1) значний розрив між вартістю трудових ресурсів для роботодавця та фактичною сумою, яку працюючий отримує за свою працю;

2) толерантне ставлення працюючих до практики виплати неофіційних заробітних плат та, відповідно, позбавлення їх гарантій щодо пенсійного та соціального забезпечення;

3) невідповідність сплачених податків та внесків якості державних послуг, що спричинює значні додаткові витрати з боку населення з метою отримання цих послуг на належному рівні;

4) несправедливість системи розподілу пенсій, пов'язаної з наявністю великої кількості спеціальних, професійних, особливих та пільгових професійних режимів;

5) наявність механізмів, які забезпечують легке та дешево вилучення коштів підприємств у позалегальний сектор економіки з метою виплати тіньових заробітних плат;

6) фактична безкарність порушень у сфері оплати праці.

Однією з гострих проблем сьогодні лишається небажання працівників відмовитися від виплат в конвертах. Це пов'язано з низьким рівнем життя населення, високим податковим тиском на доходи, що і сприяє виникненню тіньової заробітної плати.

Для подолання заробітної плати «в конвертах» необхідно зменшити податкове навантаження на оплату праці, сформувати

таку законодавчу базу, яка задовольняла державу і роботодавця: з одного боку доходи роботодавця поповнювали державний бюджет, а з іншого держава допомагала розвиватися підприємцям, зменшивши податкове навантаження.

Тому ми можемо вважати, що найпростішими засобами боротьби з цим негативним явищем є: встановлення мінімальної зарплати для кваліфікованих фахівців, щоб роботодавець не міг відбутися виплатою мінімально допустимого окладу, заохочення працівників повідомляти про тіньові зарплати та раціональна організація обліку.

Література:

1. Закон України Про оплату праці від 24.03.1995 № 108/95-ВР.

УДК 657

Семенюк Анна

Науковий керівник: Михалевич Світлана

**Ковельський промислово-економічний коледж Луцького
національного технічного університету**

КЛАСИФІКАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ НАЛЕЖНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ

Виробництво будь-якої продукції (робіт, послуг) відбувається за допомогою певних засобів праці, які виступають необхідним елементом виробництва, обігу та надання послуг. На підприємствах сукупність засобів праці, які використовуються при виробництві, набуває економічної форми основних засобів. Саме вони є однією з найважливіших частин і засобів виробництва.

Важливим етапом при вивченні основних засобів є здійснення їх класифікації.

Дослідженням проблематики класифікації основних засобів займалися такі вітчизняні вчені як: Валуєв Б.І., Безруких П.С., Радостовець В.К., Лень В.С., Омельченко О.Ю., Гаценко О.П., Зюкова М.М., Бондар М.І., Макеєва О.В. та ін..

У роботі Валуєва Б.І. наведена найбільш повна класифікація основних засобів, яка складається з угруповань за 12 ознаками. Також в роботі зазначено, що немає підстав групувати основні

засоби за цільовим призначенням їх використання та відношенням до центрів експлуатації, бо у даному випадку вони вже розглядаються як елемент витрат «Амортизація» за видами діяльності.

Бондарем М.І. була зазначена важливість групування основних засобів за ознакою функціонального призначення, за якою вони поділяються на виробничі та невиробничі. Виробничі засоби безпосередньо беруть участь у виробничому процесі або сприяють його здійсненню, а невиробничі - не беруть участі у процесі виробництва та передбачені для обслуговування потреб житлово-комунального господарства, охорони здоров'я, освіти, культури.

За натурально-речовими ознаками основні засоби поділяють на: землю, будови, споруди, передавальне обладнання, машини й устаткування, інші машини й устаткування, робочі та продуктові тварини, багаторічні насадження та інші.

За використанням основні засоби поділяють на діючі (які використовуються у господарстві), недіючі (які не використовуються в даний період часу через тимчасову консервацію підприємства або окремих цехів) і запасні (різне устаткування, що перебуває в резерві і призначене для заміни об'єктів основних засобів, що вибули або ремонтуються).

За належністю основні засоби поділяють на власні й орендовані. До власних відносяться такі засоби, що належать підприємству, а до орендованих необхідно відносити ті, що не належать підприємству, але на підставі договору оренди використовуються в його господарській діяльності.

За галузевим призначенням основні засоби розподіляються на: промислові, сільськогосподарські, будівничі, транспортні та інші.

Залежно від ролі у виробничому процесі основні засоби є активні і пасивні. Активні засоби – це засоби, які безпосередньо використовуються у виробництві, а пасивні – це засоби, які створюють умови для виробничого процесу.

Макеева О.В. пропонує класифікувати основні засоби за способом оцінки. На її думку це дасть необхідну інформацію стосовно всіх груп основних засобів, до яких належить об'єкт, який зазнав переоцінки. Саме це дозволить уникнути вибіркової переоцінки об'єктів.

Омельченком О.Ю. запропоновано поділяти основні засоби за значимістю (суттєві та несуттєві) та за станом зношуваності (нові, придатні, застарілі, що підлягають заміні). Такий поділ основних засобів дозволить акціонерам та іншим користувачам постійно мати інформацію про їх стан, необхідність оновлення і проведення переоцінки майна.

Як свідчить аналіз літературних джерел існуючі класифікаційні ознаки основних засобів містять певні недоліки і не вирішені проблеми, що свідчить про те, що дане питання є не до кінця вивченим і дослідженим, а тому підлягає більш детальному розгляду.

УДК 657:004

Семенюк Наталія

Науковий керівник: **Голячук Наталія**

Луцький національний технічний університет

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Економічна ситуація в Україні вимагає від суб'єктів господарської діяльності своєчасного, оперативного і обґрунтованого прийняття управлінських рішень. Для ефективності цих рішень вони повинні базуватися на достовірній, належним чином обробленій та підготовленій за даними бухгалтерського обліку інформації. В цих умовах зростає роль комп'ютеризації господарської діяльності підприємства, а розробка потужної комп'ютерної системи бухгалтерського обліку для підприємств є одним з факторів їх розвитку.

Ефективне ведення бухгалтерського обліку важко уявити без застосування інформаційних технологій. Комп'ютерна техніка значно змінює організацію бухгалтерського обліку, з допоміжного засобу перетворюючись на визначальний її фактор. Ці зміни зумовлені тим, що змінюються способи обробки даних, при яких забезпечується оперативність отримання управлінським персоналом необхідної облікової інформації. Саме в умовах комп'ютеризації спрощуються облікові роботи, знижується їх трудомісткість, що, в свою чергу, підвищує оперативність

отримання необхідної облікової інформації, розширює і поглиблює її зміст [1, ст. 244-246].

Як складова комп'ютерної інформаційної системи підприємства комп'ютерна система бухгалтерського обліку виконує функцію інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень, є частиною загальної системи економічного управління підприємством. При цьому в процесі інтеграції комп'ютерні технології не усунуть бухгалтерського обліку, а навпроти перетворюють його в ще більш діючий фактор контролю та засіб аналізу ефективності використання активів підприємства [2, с. 96].

На сьогоднішній день найбільш відомі бухгалтерські програми це «1С Підприємство», «Парус», «Акцент», «Галактика», «Діасфорт», «Інфін», «Інфософт», «Омега» та інші.

Успішне використання великою кількістю підприємств нашої держави цих програм, свідчить про здатність цих систем забезпечити своєчасність і достовірність облікової інформації для прийняття управлінських рішень підприємствами та установами. Саме ці характеристики систем обліку є найважливішими для отримання непрямого економічного ефекту. На жаль, використання бухгалтерських систем в автономному режимі обмежує можливості підвищення ефективності управління.

Застосування комп'ютерних технологій у бухгалтерському обліку значно підвищує продуктивність праці бухгалтерів. Організація бухгалтерського обліку в умовах його комп'ютеризації залежить у першу чергу від реалізованого на відповідних технічних засобах програмного забезпечення [3, с. 81-82].

Отже, можна зробити висновок, що наведений перелік категорій програм корисний для уявлення про основні класи бухгалтерського програмного забезпечення та допомагає порівняти їхні можливості і вибрати оптимальну програмну систему для бухгалтерії, а це свідчить, що ефективність бухгалтерського обліку вища при застосуванні сучасних інформаційних систем і технологій.

Література:

1. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту. – К., 2003. – 349 с.
2. Майорів С.І. Інформаційний бізнес: комерційне поширення маркетинг.- М.: Фінанси і статистика, 2000. – 128 с.

УДК 657

Сергиенко Наталья

Финансовый университет при Правительстве РФ

МОНИТОРИНГ КАЧЕСТВА ФИНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТА АДМИНИСТРАТОРОВ БЮДЖЕТНЫХ СРЕДСТВ КАК ЭЛЕМЕНТ ВНУТРЕННЕГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ

В условиях проводимой бюджетной реформы вопросам создания эффективной системы управления государственными финансами уделяется серьезное внимание.

На основе опыта зарубежных стран, где финансовый менеджмент в общественном секторе получил широкое распространение, сформулировано содержание этого термина как «деятельность государственных служащих, включающая в себя принятие решений и выполнение других функций по определению оптимальных способов использования ограниченных ресурсов для эффективного и результативного достижения политических целей» или как «система руководства финансами государственной организации и к контролю за ними, содействующая достижению целей организации 1.

Международный опыт показывает, что развитие финансового менеджмента напрямую зависит от степени реализации на практике принципов бюджетирования, ориентированного на результат (БОР). Финансовый менеджмент при переходе к БОР базируется на деятельности операционных менеджеров и делегировании им управленческих прав и обязанностей, исходя из допущения, что они находятся ближе к потребителям услуги и, соответственно, могут принимать наиболее эффективные управленческие решения по распределению выделенных в их распоряжение ресурсов. Эти решения должны обеспечивать достижение запланированных результатов.

Финансовый менеджмент в органах государственной власти и подведомственных им учреждениях является составной частью

системы управления общественными финансами страны. Средний индекс качества финансового менеджмента ГАБС входит в число семи интегральных целевых показателей, характеризующих качество управления государственными финансами страны в целом. В указанной Государственной программе финансовый менеджмент в органах государственной власти включает в себя анализ и оценку совокупности процессов и процедур, обеспечивающих результативность использования бюджетных средств и охватывающих все элементы бюджетного процесса – составление проекта бюджета, исполнение бюджета, учет и отчетность, контроль и аудит. В ходе финансового менеджмента органа государственной власти должны приниматься эффективные управленческие решения о распределении, обеспечении адресного, экономного и результативного использования бюджетных средств, направляемых на оказание государственных услуг.

Особую актуальность в последнее время приобретают вопросы формирования систем риск-ориентированного внутреннего финансового контроля и внутреннего финансового аудита, охватывающих все аспекты деятельности в учреждениях.

Развитие финансового менеджмента в учреждениях в будущем может быть связано с применением таких элементов управления результатами, как система сбалансированных показателей (Balanced Scorecard –BSC). BSC представляет собой систему управления, основанную на многоуровневой системе финансовых и нефинансовых показателей – ключевых показателей эффективности, построенную таким образом, что достижение целей на более низких уровнях непосредственно влияет на достижение целей на более высоких и тем самым обеспечивает реализацию корпоративной стратегии.

Поскольку мониторинг качества финансового менеджмента — весьма гибкий инструмент, имеется возможность периодически изменять не только формулировки показателей, но и весовые значения как отдельных показателей, так и их групп в зависимости от государственных приоритетов.

Силаева Екатерина

Научный руководитель: **Сергиенко Наталья**

Финансовый университет при

Правительстве Российской Федерации

ОТКРЫТЫЙ БЮДЖЕТ КАК ФОРМА ОБЩЕСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ БЮДЖЕТНЫХ ДАННЫХ

В настоящее время практика большинства стран в бюджетной сфере не отвечает требованию прозрачности, вследствие чего, общественность принимает слабое участие в бюджетном процессе и возрастает недоверие граждан к власти. Составом основных международных документов в сфере прозрачности выступают: Кодекс надлежащей практики по обеспечению прозрачности в бюджетно-налоговой сфере МВФ, Руководство по обеспечению прозрачности в бюджетно-налоговой сфере МВФ, Оптимальная практика по обеспечению прозрачности бюджета ОЭСР. Прозрачность бюджета в Руководстве ОЭСР по оптимальной практике 2001 г. трактуется, как «полное раскрытие всей важной бюджетной информации, осуществляемое своевременно и систематически»

Инициатива по развитию прозрачности бюджетного процесса происходит от трех групп целью каждой является:

1. Финансовая прозрачность (международные финансовые институты)

2. Повышение прозрачности в ходе реформирования бюджетной системы, увеличивая информированность граждан (национальными и региональными правительствами)

3. Повышение прозрачности и возможность влияния на общественные процессы (институты гражданского общества)

Повышение уровня прозрачности бюджетного процесса способствует реализации следующих целей:

1. Прозрачность создает условия для обратной связи населения с властью, что позволяет общественности повышать эффективность расходования бюджетных средств;

2. Прозрачность дает возможность каждому понимать бюджет, его цифры, видеть, как именно расходуются те средства, которые он заплатил в бюджет в виде налогов и сборов;

3.Прозрачность создает возможность проводить контроль за целевым расходованием бюджетных средств, а также, способствует борьбе с коррупцией;

4.Прозрачность способствует повышению доверия населения к органам власти;

5.Прозрачность повышает уровень ответственности исполнительной власти за разработку и исполнение бюджета, общественности и законодательной власти легко отследить куда и на что были направлены деньги;

6.Прозрачность делает политику страны, открытой для мирового сообщества, что способствует привлечению иностранных инвестиций в нашу страну.

Для успешной реализации целей, способствующих повышению уровня прозрачности бюджетного процесса и реализации данных и для стремления парламентов в усовершенствовании представления бюджетной информации в настоящее время существует несколько показателей, по которым проводится оценка прозрачности бюджета.

Для достижения высоких показателей в данных рейтингах используются разнообразные приемы и методы, одним из которых является «гражданский» бюджет - упрощенный отчет для граждан. В РФ в рамках реализации принципа понятности власти реализуется проект «Бюджет для граждан» Открытого правительства. Благодаря проекту «Бюджет для граждан» повышается информированность граждан и общественных организаций о бюджетных приоритетах и компонентах бюджета, о возможности реализации общественного контроля за расходованием средств, использования в учебных целях, возможности влияния на управленческие решения.

От того на сколько будет развита демократия будет зависеть готовность и способность граждан осуществлять общественный контроль за прозрачностью бюджетного процесса и участвовать в принятии решений по вопросам бюджетной политики, отстаивая свои интересы.

Сковера Аліна

Науковий керівник: **Ткачук Ірина**
Луцький національний технічний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ДО МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Аналіз витрат підприємства є важливим інструментом управління, завдяки якому цілеспрямовано здійснюється формування витрат за їх видами, місцем виникнення. Основною метою аналізу витрат підприємства є оцінка величини витрат, виявлення можливостей раціонального формування витрат, здійснення ефективного управління ними.

Основними завданнями аналізу витрат, з точки зору С.В. Каламбет, Л.В. Привалова, М.М. Сергієнко є: оцінка причин змін їх абсолютних величин і питомих витрат (собівартості продукції, робіт, послуг) у порівнянні з планом (бюджетом), з даними попереднього звітного періоду, з даними інших однотипних підрозділів; виявлення впливу на витрати і собівартість продукції, робіт або послуг внутрішніх і зовнішніх факторів, розрахунок упущених можливостей зниження собівартості робіт і очікуваного зростання ефективності виробництва за рахунок кращого використання основних засобів, трудових, матеріальних і енергетичних ресурсів [1].

Методика аналізу витрат є досить різною і здійснюється за такими напрямками: за видами витрат (Г.А. Кіндрацька, Є.В. Мних); за елементами та статтями калькуляції (П.Я. Попович); з управлінського аспекту (Є.В. Мних) та у взаємозв'язку з ефективною діяльністю підприємства (Ф.Ф. Бутинець).

За методикою Г.А. Кіндрацької основні напрями аналізу витрат підприємства базуються на первинних даних бухгалтерського обліку і звітності [2, с.254].

Враховуючи управлінський аспект аналізу витрат, Є.В. Мних виділяє його аналітичні оцінки, пов'язані з пошуком резервів витрат та можливостями їх мобілізації. Для цього визначив таку послідовність аналізу. На першому етапі дає загальну оцінку виконання кошторису (стандартів) витрат в розрізі економічних

елементів, на другому – оцінку відхилень від стандартних прямих витрат, на третьому – аналіз виконання бюджету (кошторису) накладних витрат, на четвертому – аналіз собівартості (калькуляції) окремих виробів, на п'ятому етапі треба дати оцінку впливу зміни витрат на кінцеві виробничо-фінансові результати діяльності підприємства [3, с.362].

Методика аналізу витрат, запропонована Ю.С. Цал-Цалком [59, с. 348-353] є найбільш повною і дає найширшу оцінку витратам підприємства. Визначені показники стосуються лише операційних витрат підприємства, так як вони є найбільш вагомими у діяльності підприємства. Ми можемо обчислити аналогічні показники для фінансових, інвестиційних та інших витрат у разі потреби та розрахувати відповідні коефіцієнти по доходах підприємства.

Умовою успішного проведення економічного аналізу витрат є чітка організація аналітичної роботи. Визначальним при цьому є здатність аналітика логічно відтворювати господарські операції, які знайшли відображення в обліку та звітності, реконструювати роботу бухгалтера. При цьому завдання аналітика – передати, наскільки це можливо, дійсність, яка інтерпретується в інформації, що вивчається; відтворити в загальному вигляді всі або окремі елементи інформації.

Отже, методика аналізу витрат досить різностороння та обирається згідно з поставленими завданнями підприємства до початку здійснення аналізу. Аналіз витрат необхідно здійснювати постійно оскільки доходи і витрати формують фінансовий результат (прибуток, збиток).

Література:

1. Каламбет С.В. Методичні підходи щодо аналізу витрат підприємств локомотивного господарства залізничного транспорту України / С.В. Каламбет, Л.В. Привалова, М.М. Сергієнко // Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. - 2006. - Вип. 12. - С. 237-240.
2. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: теорія і практика: Підручник/ За ред. проф. А.Г. Загороднього. – Львів: «Магнолія Плюс», 2006. – 428 с.
3. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. – К.: КНТЕУ, 2008. – 456 с.
4. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2002. – 656 с.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ В ТВАРИННИЦТВІ

Трансформування економіки України в ринкову систему спрямоване на забезпечення нової якості економічного зростання, підвищення рівня продовольчої безпеки, що значною мірою залежить від розвитку тваринництва.

Тому на сучасному етапі необхідно шукати шляхи зупинення спаду і збільшення обсягів виробництва продукції тваринництва. Для успішного розвитку цієї галузі необхідно розробити економічно обґрунтовану систему нормування витрат живої та уречевленої праці, тобто собівартості продукції як складової управління виробництвом.

В Україні актуальною залишається проблема збуту сільськогосподарської продукції тваринного походження, у т. ч. і через радикальне скорочення виробництва яловичини і телятини. У жодному регіоні України виробництво м'яса ВРХ не є рентабельним.

У сучасній економічній ситуації, коли зростає висока конкуренція та загострюються проблеми виживання, підприємства змушені зосередитись на зниженні собівартості продукції. Як показали дослідження, основною умовою останньої є безупинний технічний прогрес, впровадження нової техніки, комплексна механізація і автоматизація виробничих процесів, удосконалення технології, впровадження прогресивних видів матеріалів.

Проблема вдосконалення системи обліку й аналізу собівартості продукції є важливою для кожної галузі економіки, у тому числі й для тваринництва.

Питанням аналізу собівартості продукції присвячено праці вчених-економістів М.Д. Безуглий, О.М. Маслак, М.В. Присяжнюк, П.Т. Саблук, В.І. Ладика та ін. У наукових працях широко висвітлюються методика аналізу витрат на виробництво продукції, витрат на 1 грн. продукції, методика функціонально-вартісного аналізу, обґрунтовуються такі фактори зниження витрат

на виробництва продукції, як збільшення обсягу виробництва продукції, зниження матеріаломісткості, підвищення продуктивності праці, ефективне використання виробничого устаткування.

Одним з найважливіших показників, які характеризують виробничу і господарську діяльність сільськогосподарського підприємства є собівартість продукції робіт та послуг.

Собівартість продукції - це витрати сільськогосподарського підприємства на виробництво і реалізацію продукції, виражені в грошовій формі. Саме від її рівня залежать фінансові результати діяльності підприємства, темпи розширеного відтворення, фінансовий стан суб'єктів господарювання.

У ній узагальнено відображається рівень ведення господарства, використання його виробничих ресурсів та інші фактори.

Показник собівартості дає нам можливість глибоко аналізувати економічний стан підприємства і виявляти резерви підвищення ефективності виробництва. За інших ознакових умов підприємство тим більше одержуватиме прибутку на одиницю продукції, чим нижча її собівартість, і навпаки. Із зниженням собівартості зростає цінова конкурентоспроможність продукції, а отже, і зміцнюються позиції підприємства на товарному ринку.

Важливо зазначити й те, що прибутковість підприємства знаходиться в оберненій залежності від собівартості. З її зниженням зростає окупність витрат прибутком і створюються сприятливі умови для прискорення темпів розширеного відтворення та підвищення матеріальної зацікавленості працівників. Показник собівартості є важливим інструментом для розробки рекомендацій з удосконалення розміщення сільськогосподарського виробництва по природних зонах і мікронах України, а також для визначення перспектив розвитку підприємств щодо вибору ними найбільш ефективних галузей.

У ринкових відносинах собівартість має важливе значення. Управління витратами і собівартістю дає можливість робити обґрунтовані рішення про доцільність виробництва окремих видів продукції, визначення цін на вироби, обчислення рівня рентабельності, побудову внутрішньогосподарських відносин, необхідність застосування організаційно-технічних заходів тощо.

Інформація про структуру собівартості дозволяє впливати на неї, тобто управляти своїми витратами. Це неможливо зробити без калькулювання і складання кошторису. Крім того, калькулювання собівартості продукції веде до конкретизації можливих змін умов діяльності та прогнозування доцільності виробництва будь-якого виду продукції.

Питання калькуляції виникають перед бухгалтером на всіх стадіях кругообігу господарських засобів: в процесі заготовляння сировини і матеріалів, виробництва і реалізації продукції. В найширшому значенні калькуляція є способом систематизації витрат і отримання інформації про собівартість продукту для виявлення резервів підвищення ефективності виробництва і управління цим процесом. Складність питань калькуляції перш за все пов'язана з різноманіттям господарських процесів, що ускладнюються технологічними і організаційними умовами виробництва [2].

Складність калькуляції полягає в тому, що необхідно забезпечити розмежування витрат між закінченими і незакінченими об'єктами, оцінивши брак, побічну продукцію і відходи виробництва.

Для сільськогосподарських підприємств з урахуванням особливостей виробництва їх продукції доречно буде обґрунтувати вибір такого метода та такої класифікації витрат, які б сприяли ефективній діяльності підприємств.

Розглядаючи галузь тваринництва, можна відмітити, що у сільському господарстві виникає необхідність обґрунтування рішень про доцільність виробництва тваринницької продукції. А для цього необхідно постійно володіти інформацією про реальну повну собівартість продукції для організації та управління процесом виробництва і контролю за рівнем витрат, для визначення рентабельності виробництва, правильного формування цін, виявлення резервів і неухильного зниження витрат на виробництво і реалізацію продукції.

Аналіз витрат дозволяє прийняти обґрунтовані рішення щодо розширення виробництва продукції, нарощування, збільшення обсягів реалізації освоєної продукції і випуску нової, а також встановлення оптимальної її ціни на ринку. Собівартість виступає нижчою межею ціни, тому її раціональне встановлення дозволить

отримати максимальний рівень прибутку і знайти резерви зниження витрат на виробництво.

Галузь сільського господарства країни має значний вплив не лише на економіку та соціальні відносини, а й визначає рівень продовольчої незалежності та економічної безпеки країни.

Існуюча інституціональна система може вважатися кризовою, а механізми регулювання ринку ситуативно-ефективними і недієздатними. Ринки сільськогосподарської продукції тваринного походження залишаються неорганізованими, нерегульованими, на них діють неефективні маркетингові канали збуту продукції, особливо для господарств населення, а ті, у більшості монополізовані посередниками, а головне – відсутній економічний інтерес ринкових агентів.

Державна економічна й аграрна політика має гарантувати продовольчу безпеку країни, зростання продуктивності сільськогосподарського виробництва, вирівнювання доходів селян до рівня середніх у країні тощо.

Аграрна політика на даному етапі має спрямовуватись на створення відповідних умов і середовища, в яких можуть продуктивно й ефективно розвиватись господарства усіх форм власності [1].

Розвиток в умовах ринкової економіки вимагає від виробників знань та умінь господарювати в напрямі пошуку й застосування способів і методів підвищення продуктивності й ефективності, адекватних сучасним реаліям.

Враховуючи дослідження у даному питанні поняття, можна сказати, що науково обґрунтована система обчислення собівартості одиниці продукції, становить один з важливих елементів методу бухгалтерського обліку – калькулювання. Саме калькуляція є заключним етапом обліку витрат на виробництво і виходу продукції, у процесі якої за встановленими прийомами і методами групуються витрати й обчислюється собівартість продукції.

З наведених вище даних можна зробити висновок, що важлива роль у забезпеченні оптимального рівня собівартості належить аналізу, основна мета якого – виявлення можливості раціональнішого використання виробничих ресурсів, зменшення витрат на виробництво, реалізацію і забезпечення зростання прибутку. Аналіз собівартості є важливим інструментом управління витратами.

Тому в ринкових умовах недоцільно відмовлятися від планування і аналізу собівартості продукції. Навпаки, таким питанням треба приділяти більше уваги. Особливо під час підвищення ефективності виробництва сучасних українських підприємств. Тільки тоді Україна стане економічно розвинутою і конкурентоспроможною державою.

Література:

1. Безуглий М.Д., Присяжнюк М.В. Сучасний стан реформування аграрно-промислового комплексу України. — К.: Аграр. наука, 2014. — 48 с.
2. Безруких П.С. Облік та калькулювання собівартості продукції / П.С. Безруких. — М. : Фінанси, 2015. — 320 с.
3. Державний комітет статистики України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Інфографічний довідник Агробізнесу України день [Електронний ресурс]. – Режим доступу на <http://www.bakertilly.ua/ru/news/id570>
5. Маслак О. Скотарство України: реалії сьогодення/ О. Маслак// Агробізнес сьогодні. – 2015. – №3 (226).

УДК 519.86

Смолярчук Іванна

Науковий керівник: Нужна Оксана

Луцький національний технічний університет

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Для забезпечення життя населення кожної країни сільське господарство залишається найважливішою галуззю народного господарства.

Сільське господарство – це важливе джерело нічим не замінних предметів споживання; додаткової робочої сили для несільськогосподарських галузей та чистого прибутку.

І, нарешті, ця галузь суттєво впливає на соціально-економічний розвиток суспільства в цілому.

Саме тут створюється велика частина національного доходу.

Питання економіко-математичного моделювання виробничо-фінансових процесів та програм розглянуто в роботах провідних вітчизняних і зарубіжних науковців: В.М. Вовка, В.А. Кадієвського, Т.С. Клебанової, Ю.Г. Лисенка, О.М. Марюти,

А.М. Мороза, О.А. Петрова, І.Г. Поспелова, О.В. Ульяновська, В.М. Усикіна, Е. Балтенспергера, Р. Белмана, П. Роуза, С. Сілі, Д. Січкі, Д. Форрестера, та інших.

Аграрне виробництво є сегментом економіки, в якому досить ефективно можна застосовувати економіко-математичне моделювання.

Адже сільськогосподарське виробництво характеризується певною обмеженістю наявних ресурсів як у просторі, так і у часі, має певну систему показників ефективності та певну мету свого існування.

Є підґрунтя для активного використання принципу оптимальності, адже завжди присутня свобода вибору розв'язку, яка, в свою чергу, базується на використанні різних ресурсів або їх різних сполученнях, що застосовуються для виробництва різної продукції.

Сільське господарство є однією з найбільш специфічних галузей економіки.

Серед основних особливостей можна виділити такі:

- сільськогосподарське виробництво суттєво залежить від природно-кліматичних умов, тобто є зоною ризикового виробництва;
- розміри аграрних підприємств обмежені в просторі (площа сільгоспугідь);
- процес виробництва залежить від звичайних біологічних умов;
- попит на сільгосппродукцію малоеластичний;
- доля сільського господарства в національному доході має тенденцію до зменшення;
- життя працівників села напряму залежить від доходної роботи підприємства;
- сезонність виробництва, яка виявляється в нерівномірному, переривчастому використанні робочої сили і засобів виробництва, в нерівномірному надходженні продукції і доходів протягом року.
- сільське господарство традиційно багатогалузеве і є менш інвестиційно привабливою галуззю порівняно з рядом інших галузей народного господарства, що спричинено тривалим періодом виробництва сільськогосподарської продукції.

Вказані особливості позначаються на всьому процесі аграрного виробництва: починаючи з обмеження можливості різко збільшити розміри виробництва, його концентрацію, підвищити інтенсивність та продуктивність праці тощо, до неможливості прискорення загального процесу виробництва.

Все це обумовлює певні труднощі моделювання виробничих процесів у сільському господарстві.

Однак в сучасних умовах обійтися без запровадження досягнень цієї науки не можна. Застосування математичного моделювання в економіці – об'єктивний етап її розвитку, математичні методи і моделі стають найбільш доцільним, а іноді навіть єдино можливим інструментом дослідження економічних процесів.

Сільськогосподарське виробництво як галузь економіки має свої специфічні риси, які слід враховувати при побудові економіко-математичних моделей.

Тому, у цій сфері суспільно-виробничих відносин найбільш важливим є забезпечення єдності техніки, біології, економіки й екології.

УДК 657

Собуцька Оксана

Науковий керівник: **Бродська Ірина**

Луцький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦЯЛУ ПІДПРИЄМСТВА

В даний час трудовий потенціал є визначальним в ефективності господарювання і конкурентної переваги на ринку для підприємства.

Трудовий потенціал підприємства – це система якостей конкретного трудового колективу, пов'язана з обов'язковим взаємодоповненням, взаємозалежністю і взаємодією його членів. Це запаси праці, що залежать від загальної чисельності трудових ресурсів та їх структури за статтю та віком, знанням, соціальною мобільністю, ступенем відповідності демографічної структури працівників умовам підвищення ефективності праці [1]

Проблемі збереження і розвитку трудового потенціалу приділяли значну увагу в своїх працях такі вчені як В.М. Мороз, О. В. Брашко, І. В. Заюков, О. Ю. Клименко, Н.В. Кальєніна, В.В. Васильченко, та багато інших. Зокрема Д. П. Богиня та О.А. Грішнова.

Трудовий потенціал підприємства (далі ТП) можливо порівняти з трудовим потенціалом окремого працівника в робочому періоді, коли одночасно проходить його формування та використання. При цьому, чим краще трудовий потенціал використовується, тим швидше він відновлюється та нарощується. Також можна стверджувати, що у багатьох випадках раціональне та повне використання трудового потенціалу старшого покоління працівників дає змогу краще формувати потенціал молодшого через передачу досвіду та знань. Індивідуальні потенціали, що були сформовані, перерозподіляються за видами діяльності та по території регіонів, а у подальшому – у сформованому трудовому потенціалі підприємства [2].

Рівнями прояву трудового потенціалу виявляються: індивідуальний (ТП людини); колективний (ТП підприємства); суспільний (ТП суспільства).

Трудовий потенціал суспільства – конкретна форма матеріалізації людського фактору, показник рівня розвитку та межі творчої активності працюючих. Трудовий потенціал підприємства – гранична величина можливої участі робітників у виробничому процесі з урахуванням психофізіологічних особливостей, рівня професійних знань, трудового досвіду при наявності необхідних організаційно-технічних умов. Трудовий потенціал людини – частина потенціалу особистості яка формується на основі природних здібностей, освіти, виховання та життєвого досвіду [3].

Кількісні та якісні характеристики потенціалу постійно змінюються під впливом об'єктивних чинників внутрішнього і зовнішнього середовища. Тому ефективність використання трудового потенціалу залежить від того, наскільки він відповідає потребам виробництва.

Таким чином, результати господарської діяльності залежать передовсім від ефективності використання живої праці - найбільш активного і, власне, вирішального фактора виробництва. Забезпеченість підприємства необхідними трудовими ресурсами, їх раціональне використання, високий рівень продуктивності праці

сприяють збільшенню обсягів виробництва продукції, ефективному використанню обладнання, машин, механізмів, зниженню собівартості та зростанню прибутку [4].

Отже, оцінка трудового потенціалу підприємства має будуватися на основі економічних оцінок здібностей людей, створювати певний дохід. Чим вища індивідуальна продуктивність праці робітника і триваліший період його діяльності, тим більший він приносить дохід і є більшою цінністю для підприємства.

Література:

1. Бухалков М.І., Управління персоналом на підприємстві: Підручник для вузів / Під ред. М.І. Бухалкова. Кузьміна Н.М., Бабордіна О.А. – М.: Вид-во “Іспит”. 2009. – 320 с.
2. Маслова І.В. Управління персоналом підприємства/ – І.В.Маслова. – К., 2010. - 312 с.
3. Совенко А.Г. Управління персоналом: Навч. посібник / А.Г. Совенко. – Харків: 2008. – 192с.
4. Гриньова В.М. Управління розвитком трудового потенціалу : монографія / В.М. Гриньова, М.М. Новікова, М.С. Бриль – Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. – 266 с.

УДК 657

Стрілецька Юлія

Науковий керівник: **Михальчишина Лариса**
Вінницький національний аграрний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЦЕСУ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ’ЯЗАНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У вихорі останніх економічних подій роль і значення контролю забезпечення поточних зобов’язань, як об’єкта контролю на підприємстві зростають, адже саме вони виступають джерелами формування активів та здійснюють суттєвий вплив на платоспроможність і фінансову стійкість суб’єктів господарювання

Економічна криза зумовила потребу у створенні раціонального внутрішнього контролю поточних зобов’язань на підприємстві та вдосконалення його структури, тому питання його організації є досить актуальним.

Організація внутрішнього контролю поточних зобов'язань забезпечує та сприяє чіткому документуванню розрахунків, своєчасній та повній реєстрації даних первинного обліку в регістрах, а також правдивому відображенню інформації щодо зобов'язань у звітності.

В ході свого здійснення контроль зобов'язань одночасно охоплює всі існуючі види контролю. Тільки за їх одночасно повноцінного функціонування він є високоефективним. При внутрішньому контролі фінансова діяльність кожного суб'єкта контролюється ним самим через спеціальні підрозділи - контрольно-ревізійні відділи, управління. Зовнішній контроль полягає у перевірці фінансової діяльності того чи іншого суб'єкта відповідними уповноваженими органами контролю [4].

Контроль поточних зобов'язань базується на загальновідомих принципах контролю, а саме: відповідності, системності, неперервності, незалежності. Дотримання цих принципів дозволяє забезпечити ефективне функціонування та стійкість підприємства, зберігати та ефективно використовувати ресурси [1].

Для розуміння сутності внутрішнього контролю зобов'язань на підприємстві, в першу чергу слід визначатися з суб'єктами та об'єктами такого контролю.

Суб'єктами контролю поточних зобов'язань можуть виступати керівник, головний бухгалтер, юридичний відділ, контролер-аналітик. Загалом ефективність внутрішнього контролю залежить від участі всіх структурних виробничих підрозділів у здійсненні контролю.

Не менш важливим питанням організації внутрішнього контролю операцій з поточними зобов'язаннями на підприємстві є визначення його об'єктів. Під об'єктами внутрішнього контролю поточних зобов'язань на підприємстві варто розглядати елементи облікової політики підприємства: господарські операції бухгалтерського обліку поточних зобов'язань, записи у первинних документах та інше [3].

Джерелами інформації для внутрішнього контролю операцій із поточними зобов'язаннями на підприємстві є: наказ про облікову політику підприємства, первинні документи з обліку поточних зобов'язань, облікові регістри, реєстри аналітичного та синтетичного бухгалтерського обліку, акти попередніх ревізій та інша документація, що узагальнює результати контролю [4].

Отже підсумовуючи зазначене, можна зробити висновок, що саме завдяки правильній організації процесу внутрішнього контролю поточних зобов'язань на підприємстві буде сприяти чіткому документуванню розрахунків, своєчасній та повній реєстрації даних первинного обліку в регістрах, а також правдивому відображенню інформації щодо зобов'язань у фінансовій звітності.

Література:

1. Фендик В. М. Забезпечення зобов'язань: контроль та документальне оформлення господарських операцій / В. М. Фендик // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер : Економіка. – 2013. – Вип. 4. – С 229-236
2. Фендик В. М. Контроль забезпечення зобов'язань як економічна та облікова категорія / В. М. Фендик // Агроінком. – 2013. - № 4-6. – С. 95-99.
3. Халваши І. Т. Удосконалення внутрішнього контролю поточних зобов'язань на підприємстві / І. Т. Халваши // Управління розвитком. – 2014. - №14. – С. 161-163.
4. Травінська С. Організація внутрішнього контролю поточних зобов'язань на підприємстві / С. Травінська // Економічний аналіз. – 2010.- №6. – С. 509-512.

УДК 657

Табашникова Вікторія

Научный руководитель: **Сергиенко Наталья**
Финансовый университет при Правительстве РФ

ВНУТРЕННИЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМЕ ФЕДЕРАЛЬНОГО КАЗНАЧЕЙСТВА

Внутренний контроль в органах исполнительной власти (ОИВ) имеет не только важное самостоятельное значение, но и играет существенную роль в системе управления ими.

В широком понимании «внутренний контроль» следует отождествлять как элемент системы управления органом государственной власти.

Осуществление внутреннего контроля в ОИВ обусловлено необходимостью обратной связи в цепи «проверяемый объект – руководство ОИВ», что осуществляется как путем анализа и распространения элементов лучшей практики (в деятельности как структурных элементов ФОИВ, так и отдельных государственных гражданских служащих), так и в процессе изучения и устранения

причин (объективного и субъективного характера), повлекших те или иные нарушения, выявленные в ходе ведомственных контрольных мероприятий.

В соответствии со статьей 269¹ Бюджетного кодекса Российской Федерации Федеральное казначейство осуществляет отдельные полномочия по внутреннему государственному (муниципальному) финансовому контролю в бюджетном процессе через санкционирование. Однако внимания заслуживает внутренний контроль в системе этих органов.

В Федеральном казначействе создана и функционирует иерархически выстроенная система внутреннего контроля. Объектом такого контроля выступает деятельность ведомства, включая качество исполнения им государственных функций, в том числе по осуществлению функции финансово-хозяйственной деятельности. Субъектами контроля являются все подразделения центрального аппарата и территориальные органы ведомства – управления Федерального казначейства по субъектам Российской Федерации.

Планирование внутреннего контроля заключается в формировании начальником соответствующего структурного подразделения органа Федерального казначейства Карты внутреннего контроля на очередной год. Формирование Карты внутреннего контроля включает в себя анализ предметов внутреннего контроля и формирование перечня операций, действий необходимых для выполнения и осуществления полномочий в установленной сфере деятельности.

При выявлении в ходе осуществления внутреннего контроля нарушений положений нормативно правовых актов, иных правовых актов, технологических регламентов и инструктивных документов информация о результатах контрольных действий, в ходе которых выявлены нарушения (недостатки), отражается уполномоченным сотрудником объекта внутреннего контроля в журнале учета выявленных нарушений за текущий год.

По результатам внутреннего контроля структурными подразделениями органов Федерального казначейства составляется (на основании Журнала внутреннего контроля и Карты внутреннего контроля) и предоставляется Отчет о проведении контрольных мероприятий в уполномоченное подразделение органа Федерального казначейства.

На сегодняшний день, обеспечено эффективное функционирование внутреннего контроля в органах Федерального казначейства, благодаря расширенной и улучшенной правовой базе. Было разработано Положение о внутреннем контроле и аудите в Федеральном казначействе, которое определяет основные цели, принципы, требования к организации, проведению и структуре внутреннего контроля и внутреннего аудита в центральном аппарате Федерального казначейства, территориальных органах Федерального казначейства.

Основополагающий документ в сфере организации контрольной деятельности в системе Федерального казначейства – Стандарт внутреннего контроля и внутреннего аудита, который применяются контрольно-аудиторскими подразделениями при осуществлении контрольной деятельности.

Исследование системы внутреннего контроля позволяет говорить о проблеме, замедляющей развитие формирование внутреннего контроля органов Федерального казначейства, – наличие во внешних нормативных документах различных требований к организации и проведению контрольных мероприятий. Поэтому в этой связи для дальнейшего развития контрольной деятельности, в том числе в системе Федерального казначейства, должны быть учтены все имеющиеся положительные практики контрольной деятельности для разработки новых подходов в развитии внутреннего контроля с учетом развития информационно-телекоммуникационных технологий.

УДК 658

Таланова Ирина

Научный руководитель: **Сушко Таиса**

Могилевский государственный университет продовольствия

АМОРТИЗАЦИОННАЯ ПОЛИТИКА

Определение оптимальных методов начисления амортизации является одной из актуальных задач в современных условиях. На сегодняшний день организациям на выбор предлагается применение следующих методов начисления амортизации – линейный, нелинейный и производительный.

Любая амортизационная стратегия хозяйствующего субъекта должна быть направлена на максимизацию денежного потока от его производственной деятельности. В связи с этим организациям следует пересмотреть содержание амортизационной политики, так как сегодня наиболее популярным является линейный способ начисления амортизации.

В основу амортизационной политики должны быть положены цели, которые преследует конкретная организация на том или ином этапе ее хозяйственной деятельности. Так, ускоренные методы начисления амортизации наиболее приемлемы для субъектов, в которых большой удельный вес занимают морально устаревающие основные средства. Ускоренное начисление амортизации позволит в более короткие сроки создать источник для обновления основных фондов. Кроме того в результате применения повышающих коэффициентов начисления амортизации отсутствует необходимость пересчета норм отдельно взятых объектов основных средств; выбор коэффициента ускорения в рамках допустимого диапазона может осуществляться как для отдельных объектов основных средств, так и для однородных групп; обеспечивается высокая маневренность процесса начисления амортизации за счет варьирования ставками коэффициентов ускорения; существенно упрощается механизм отражения процесса ускоренного списания основного капитала в бухгалтерском и аналитическом учете, что особенно актуально для крупных и средних организаций. Однако следует иметь в виду, что метод ускоренной амортизации в первые годы увеличивает амортизационные отчисления, а значит и себестоимость продукции. Убыточные организации себе такого позволить не могут. Для таких организаций лучше использовать производительный метод. Это позволит им регулировать свои затраты, особенно в периоды отсутствия стабильного использования производственных мощностей. Нелинейный же метод больше подходит для прибыльных организаций, которые, однако, испытывают дефицит ресурсов для обновления основных средств.

В настоящее время в коммерческих организациях Беларуси амортизационный фонд не формируется. Однако он служит реальным источником финансирования капитальных вложений (воспроизводства) и может рассматриваться таковым лишь тогда, когда рассматривается как адекватный поток денежных

и материальных ресурсов и отражается в системе бухгалтерского учета.

В настоящее время амортизационные отчисления включаются в себестоимость производимой продукции (работ, услуг), участвуют в определении финансового результата от их реализации, однако их сумма не аккумулируется на счетах бухгалтерского учета. Кроме того, не учитывается, что не вся произведенная продукция реализована, часть ее может находиться на складах организации, может быть выявлена недостача продукции, другие ее потери. Поэтому реальным источником финансирования воспроизводства основных средств может являться только та часть амортизационного фонда, которая находится в обороте. При создании амортизационного фонда он должен включать в себя не всю сумму произведенных амортизационных отчислений, а только ту их часть, которая вошла в себестоимость реализованной продукции. Также должна учитываться индексация амортизационных отчислений с учетом инфляции, что позволит создавать реальный финансовый источник для инвестиций в основные средства.

Все эти явления свидетельствуют о либерализации амортизационной политики государства. Возможность оптимизации амортизационных сумм позволит организации целенаправленно влиять на финансовые результаты своей деятельности и финансовую устойчивость организации.

УДК 657

Хілуха Олена

Науковий керівник: Сова Юлія

Волинський коледж НУХТ

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Господарська діяльність в умовах процесів глобалізації, інтеграції та автоматизації висуває нові вимоги до системи управління. Вона повинна забезпечувати економічну самостійність, конкурентоспроможність та стійке фінансове становище на ринку.

Виконання поставленого завдання стає неможливим без вдосконалення системи управління доходами, витратами суб'єктів господарювання. Тому впровадження управлінського обліку на підприємствах дозволить забезпечити ефективне використання облікової інформації для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Дослідженню проблемних питань управлінського обліку присвячено багато праць як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, серед яких Бутинець Ф.Ф., Кірейцев Г.Г., Кужельний М.В., Майер Д. М. та інші. Учені здійснили вагомий науковий внесок у розвиток теорії і практики концепцій управлінського обліку.

Управлінський облік як соціально-економічне явище постійно розвивається, розширюються його функції, збільшується набір вирішуваних ним завдань. Тому дискусійними залишаються питання стосовно необхідності управлінського обліку, методики ефективного його запровадження.

На нашу думку, в управлінському обліку на даному етапі розвитку існують проблеми з наступних питань: планування діяльності, організації робочих місць, створення ефективної системи формування зацікавленості працівників в результатах роботи, розробки технологічних процесів, проведення точного обліку з метою забезпечення контролю тощо.

Суттєвими перешкодами в організації управлінського обліку у процесі його постановки як спеціалістами підприємства, так і залученими фахівцями є:

1. Недостатній рівень комплексу знань стосовно технології, яка буде використовуватися при здійсненні діяльності підприємства;
2. Природна суперечність інтересів управлінського персоналу (отримання максимальної оплати за виконувану роботу, необхідність збільшення витрат на забезпечення ефективності управління) та засновників підприємства;
3. Відсутність у засновників підприємства системних знань для формування облікової політики у тому числі і стосовно управлінського обліку;
4. Часті зміни та неузгодженість окремих законодавчих і нормативних актів стосовно ведення господарської діяльності підприємствами.

Отже, проаналізувавши сучасний стан управлінського обліку на підприємствах різних форм власності, ми вважаємо, що

ефективним стане вдосконалення існуючих підходів обліку, а саме через:

- обізнаність з чинною нормативною базою, володінням теоретичними знаннями та практичних навиків з бухгалтерського обліку. Тобто для розробки складових елементів управлінського обліку підприємств необхідний кваліфікований творчий підхід;

- розробку ефективного механізму управління фінансами на основі діагностики фінансового стану, бюджетування і прогнозування руху капіталу, доходів і витрат з урахуванням постановки стратегічних цілей;

- повне інформаційне забезпечення для прийняття управлінських рішень та вжиття заходів щодо вдосконалення виробництва й управління.

Отже, організація управлінського обліку повинна забезпечувати виконання його головного завдання - задоволення потреб внутрішніх користувачів в повній, достовірній, об'єктивній та своєчасній інформації. Також впровадження управлінського обліку забезпечить більш ефективне управління витратами і фінансовими результатами, що сприятиме максимізації прибутку.

Література:

1. Левицька С. Управлінський та внутрішньогосподарський облік: завдання, мета, чинники ефективного впровадження / С. Левицька // Бухгалтерський облік і аудит. - 2009. – С. 22-25.

2. Нападівська Л. Управлінський облік: значення та застосування у практичній діяльності вітчизняних підприємств в умовах ринкових відносин / Л. Нападівська // Бухгалтерський облік і аудит. -2009. - №10. - С. 45-55.

УДК 657

Чекан Юлія

Науковий керівник: **Максименко Діана**
Мукачівський державний університет

ЦЕНТРИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ

Складність і велика кількість господарських операцій, які здійснюються на сучасному підприємстві, не дають можливості менеджерам вищого рівня безпосередньо контролювати ці операції.

В таких умовах виникає необхідність розділити організацію на окремі сегменти або підрозділи й дозволити менеджерам, які відповідають за ці структури, діяти самостійно, надаючи їм більший ступінь незалежності через делегування певних повноважень.

Неспроможність виживання підприємства в сучасних умовах без стратегічного менеджменту загальноновизнана. Особливо важливою є як сьогоднішня, так і прогнозована інформація про суб'єктів ринку – діючих і потенційних клієнтів, постачальників, інвесторів.

Питанням використання центрів відповідальності в управлінському обліку підприємств України присвячено багато робіт вчених і управлінців – практиків, серед яких вітчизняні вчені С. Андрос, О. Ачкасова, В. Зінченко, П. Іващенко, М. Кизим, О. Максимець, К. Редченко, С. Обуховський, Ф.Ф. Бутинець, Г.Г. Кірейцев, В.Б. Моссаковський, М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, Ч.Т. Хорнгрен, Дж. Фостер, В.П. Ярмоленко. Проблеми та шляхи їхнього вирішення, пов'язані з розвитком управлінського обліку на сучасних підприємствах, відбиваються в працях таких учених, як А.Д. Шеремет, К. Друрі, О.Д. Каверіна, Ю.В. Лисенко, Є.Д. Анісімов та інші.

Метою є висвітлення основних теоретично-методичних аспектів центрів відповідальності на підприємстві та виявлення передумов їх успішного розвитку.

Ускладнення бізнесу та необхідність прийняття управлінських рішень в динамічній і важкопрогнозованому середовищі зумовили процес трансформації традиційного бухгалтерського обліку в систему обробки і аналізу фінансової інформації. Проблему розподілу витрат і доходів між окремими підрозділами (центрами відповідальності) вирішують шляхом встановлення взаємозв'язку витрат і доходів з роботою конкретних відповідальних осіб. Інструментом для цього буде система управлінського обліку, яка спрямована на забезпечення інформацією та об'єднує всю послідовність операцій щодо прийняття управлінських рішень – планування і прогнозування. Створення та функціонування системи обліку за центрами відповідальності передбачає: визначення загальної мети діяльності підприємства та його проміжних завдань; визначення центрів відповідальності; розподіл сфери повноважень і відповідальності

менеджерів кожного центра; складання бюджету для кожного центру відповідальності; визначення періодичності і форми подання звітів; контроль за виконанням бюджетів; аналіз причин відхилень та оцінка діяльності центрів; стимулювання за досягнення в роботі та внесок в загальний результат діяльності.

З вище сказаного, можна зробити такий висновок: впровадження системи обліку за центрами відповідальності дозволяє розв'язати значну кількість проблем, що виникають у керівництва підприємства, а саме створює умови для формування необхідної звітності за потребами менеджерів всіх рівнів управління, а також збільшує обґрунтованість управлінських рішень, що приймають на кожному із рівнів.

Література:

1. Атамас П.Й. Управлінський облік : навч. посібник / П.Й. Атамас. – К. : ЦНЛ, 2006. – 440 с.
2. Гасенко Л. В. Управлінський облік : навч. посіб./ Л. В. Гасенко, С.С. Грановський. – Дніпродзержинськ: Вид. відділ ДДТУ, 2007. – 214с.
3. Кузьмінська К.І. Центри витрат та центри відповідальності як елемент організації управлінського обліку витрат / К.І. Кузьмінська // Економічні науки / Облік і фінанси». – № 8 (29). – Ч. 3. – 2011.
4. Левицька С. Практичні аспекти впровадження управлінського обліку (на прикладі центрів відповідальності “Витрати”) / С. Левицька // Бухгалтерський облік і Lviv Polytechnic National University Institutional Repository <http://ena.lp.edu.ua> 426 аудит. – 2011. – №7. – С. 34-44.
5. Нападовська Л.В. Управлінський облік: підручник / Л.В. Нападовська. – Видавництво КНЕУ, 2010. – 623 с.
6. Партин Г.О., Управлінський облік: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп./ Г.О. Партин, А. Г. Загородній. – К. : Знання , 2007. – 303 с.
7. Партин Г.О. Управління витратами за центрами відповідальності та оцінювання його ефективності / Г.О. Партин // Управління у сфері фінансів, страхування та кредиту. – Львів : Вид. Нац. ун. “Львівська політехніка”, 2009. – С. 252–255.
8. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навч. посібник / В.В. Сопко. – К. : КНЕУ, 2006. – 526 с.

УДК 657

Шмарева Марина

Научный руководитель: **Сергиенко Наталья**
Финансовый университет при Правительстве РФ

СИСТЕМА КОНТРОЛЛИНГА В ОРГАНИЗАЦИЯХ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА

Малый бизнес занимает важное место в экономической системе государства. И именно сейчас государство вкладывает силы в увеличение доли малого и среднего предпринимательства в отечественной экономике.

Именно малый бизнес, благодаря возможности обеспечения потребностей в продукции, выпуск которой является нерентабельной для других фирм, занимает значительную часть рыночных ниш в рыночной экономике. Малый и средний бизнес формируют основу хозяйственной структуры на местном уровне, увеличивая плотность рынка, а также создавая рабочие места для широких слоев населения. Помимо этого малые и средние предприятия создают конкурентную среду, выпускают нестандартные и мелкосерийные изделия, образуя тем самым новые рыночные ниши.

Проблема успешности малого и среднего бизнеса в России связана непосредственно с отсутствием инноваций ведения бизнеса и преобладающим числом нелегальных схем учета и нарушением трудового законодательства. Мизерная доля инновационных предприятий (2%) в общем объеме промышленности России связана с тем, что основная часть предприятий сохраняет консервативный характер ведения бизнеса, не желая внедрять нововведения.

Создание федеральной целевой программы, содержащей основные направления региональной и муниципальной политики в области малого бизнеса, может способствовать стимулированию развития малого бизнеса.

Проблемы контроля и управления предприятием становятся все более актуальными, что обусловлено небольшим количеством наборов моделей управления, отсутствием должной регламентации процедур их реализации, малым объемом точной и нужной для пользователей информации, а также недоработанностью

автоматизированных систем управления и отсутствием эффективной системы оценивания управляемых объектов. Наиболее эффективным способом решения перечисленных проблем является применение идей контроллинга, направленного на координацию деятельности предприятия для достижения поставленных целей и задач на долгосрочный период.

Контроллинг представляет собой особый тип управления, использующий определенный набор инструментов, чьи действия направлены на эффективную реализацию основных функций управления и оперированы на информационное обеспечение разработки, принятия и контроля исполнения управленческих решений. Широкий спектр инструментов, необходимых для реализации концепции контроллинга, включает в себя методы управленческого учета, бюджетирования, анализ центра затрат и центра прибыли и другие методы. Данные подходы и сама концепция контроллинга основаны на одинаковых принципах, однако контроллинг подразумевает более общий и комплексный взгляд на систему управления. Именно поэтому на практике контроллинг реализуется в виде системы контроллинга.

Некоторые эксперты считают, что на данный момент российские компании как никогда готовы к применению системы контроллинга. Все больше собственников заинтересованы в эффективном использовании ресурсов, а также повышении прибыльности и рыночной стоимости фирм. Относительная свобода в использовании бухгалтерского, управленческого и налогового учета позволяет применять их с учетом потребностей компании. Новый поток молодых кадров послужит источником новых идей и внедрению современных технологий управления. При этом необходимо помнить о специфичности организации малого предприятия, и о том, что интеграция его управления зависит от успешности реализации функции контроля.

Таким образом, перспективы внедрения системы контроллинга на российских малых предприятиях несомненно существуют. Их успешность и востребованность должны быть обеспечены дальнейшей эволюцией российской экономики.

УДК 657

Шостак Вікторія

Науковий керівник: Писаренко Тетяна

Луцький національний технічний університет

СИСТЕМИ ТА МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Для формування ринкової економіки в Україні необхідне виробництво конкурентоспроможної продукції та її реалізація на внутрішньому та зарубіжних ринках. Одночасно основною передумовою здійснення господарської діяльності більшості підприємств є достатній обсяг та раціональне використання виробничих запасів.

Проблемами системи управління запасами займалися такі видаатні науковці як Бутнець Ф.Ф., Голов С.Ф., Лень В.С., Фольмут Х.Й.

Вирішення проблеми ефективного розвитку та зростання виробничого потенціалу підприємств потребує створення системи управління виробництвом, в основу якої має бути покладено формування інформації про виробничі запаси підприємства. Тому розробка та впровадження основних напрямів підвищення ефективності діяльності підприємств передбачає вдосконалення обліку і контролю виробничих запасів, які забезпечують менеджерів і керівників належною інформацією для прийняття управлінських рішень.

Управління виробничими запасами виконує наступні функції:

- розробка норм запасів по всій номенклатурі матеріалів, які використовуються на підприємстві;
- правильне розміщення запасів на складах;
- організація діючого оперативного контролю за рівнем запасів і прийняття заходів для підтримки їх стану;
- створення необхідної матеріальної бази для розміщення запасів і забезпечення кількісного і якісного їх зберігання.

Управління запасами має два основні аспекти. Один стосується забезпечення підприємства виробничими запасами для виготовлення необхідного продукту в достатній кількості, у визначені терміни та в потрібному місці. Другий аспект пов'язаний

з витратами на підтримання певного рівня запасів. Виходячи з цих положень на підприємстві регулюють рівень матеріальних запасів виробництва. При цьому визначають терміни та обсяги замовлень (коли та скільки замовляти) і розробляють моделі, які допомагають у прийнятті таких рішень. Як відомо, основними логістичними системами управління запасами є:

- система з фіксованим розміром замовлення;
- система з фіксованим інтервалом часу між замовленнями;
- система з установленою періодичністю поповнення запасів;
- система мінімум-максимум.

Рационально організована система управління запасами дає змогу організувати облік належного рівня запасів, спрогнозувати розміри споживання, установити розміри максимального та гарантійного страхового рівня запасу, визначити точку замовлення, його оптимальний розмір та інтервал часу між замовленнями з урахуванням можливості затримки у постачанні.

Основним чинником системи управління запасами при фіксованому розмірі замовлення є економічно обґрунтований розмір замовлення, який не змінюється за жодних умов. Для кращої роботи системи виникає необхідність у визначенні оптимального розміру замовлення з урахуванням всіх факторів, які впливають на його вартість. Встановлення оптимального розміру замовлення дає можливість мінімізувати видатки на зберігання та повторне замовлення запасу, тобто допомагає зрівноважити відповідні витрати та визначити ефективну площу складських приміщень.

Перевага системи управління запасами при фіксованому інтервалі часу між замовленнями полягає в тому, що можна замовляти різні за обсягами партії. Її слід використовувати, якщо вартість матеріально-технічних запасів та витрати на їх зберігання невисокі, рівень збитків при відсутності запасів незначний, даний вид запасів – один з багатьох, що закуповується у конкретного постачальника. Застосування даної системи мають незначну вартість та суттєво не впливають на діяльність підприємства.

Система управління запасами при встановленій періодичності поповнення запасів до постійного рівня є універсальною і містить елементи двох попередніх систем. Її сутність полягає в тому, що замовлення на матеріали здійснюються не тільки залежно від часу,

а й з урахуванням точки замовлення, тобто вона дає можливість реагувати на значні коливання попиту на матеріали. Основною рисою даної системи є те, що планові замовлення виконуються з урахуванням часу випередження, а додаткові - з урахуванням точки замовлення.

Використання системи управління запасами «мінімум-максимум» є актуальним тоді, коли витрати на замовлення досить високі. Тобто замовлення виконується не через встановлений інтервал часу, а тільки за умови, що запаси дорівнюють гарантованому страховому розміру запасу або менші за нього. Отже, дана система працює тільки при двох рівнях запасу - «мінімальному та максимальному».

Отже, управління запасами вітчизняних підприємств має бути спрямоване на визначення їх оптимального обсягу та зниження витрат, пов'язаних з їх утриманням.

Основні моделі управління запасами базуються на певних припущеннях та не враховують обмеженості терміну придатності як сировини, так і кінцевого продукту, що в загальному випадку призводить до збільшення витрат на зберігання матеріальних ресурсів на величину суми зіпсованої продукції у грошовому виразі.

Тому задача українських підприємств - налагодити ефективне управління запасами.

Література:

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік. Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.05016 «Облік і аудит» Ф. Ф. Бутинець. – Житомир:ЖІТІ, 2000,-448 с.
2. Голов С.Ф. Управлінський облік. Підручник С.Ф.Голов. – 3 –тє вид. – К.:Лібра,2006.-706 с.
3. Лень В.С. Управлінський облік: навч. посібник, В.С.Лень. – 2 –ге видання., випр.-К.:Знання – Прес, 2006.-317 с.
4. Фльмут Х.Й. Инструменты контроллинга от А до Я Х. Й. Фольмут – М.:Финансы и статистика, 2001.-288 с.

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

У час стрімкого розвитку промисловості важливе значення відіграє достовірна та повна інформація про природно-ресурсний потенціал, який може задовільняти галузі господарського комплексу регіону та населення.

Волинська область розташована на крайньому північному заході України, що сприяє розвитку культурних та економічних зв'язків із зарубіжними країнами. Її площа становить 20144 км², це складає 3,3% території України. Волинська область розвивається як аграрно-індустріальний регіон. Волинська область знаходиться між двома центрами світової сили: країнами ЄС і Росією, і це відбивається на характері суспільно-політичних стосунків області з ін. територіями, проте її центральне положення в європейській геополітичній системі є вигідним для налагодження стосунків з країнами Європи. Волинська область займає вигідне для господарської і життєдіяльності населення фізико-географічне положення, яке визначає особливості природних умов та природно-ресурсного потенціалу.

Наявні природні ресурси визначають спеціалізацію господарського комплексу регіону в цілому і окремих її адміністративних одиниць. Мінерально - сировинна база області представлена такими корисними копалинами, як кам'яне вугілля, природний газ, фосфорити, мідь, камінь будівельний, крейда будівельна, сапропель, гелій. Крім того, тут видобувають торф, цегляно - черепична сировину, пісок будівельний та скляний, цементну сировину. Волинська область розвивається як аграрно-індустріальний регіон. Упродовж десяти років обсяг виробленої продукції промисловості перевищував показники сільському господарстві становив 62,7% від сукупного обсягу.[1]

Одним із пріоритетних напрямків розвитку господарського комплексу області є забезпечення сталого зростання промислового виробництва. В області випуском промислової продукції

займається понад 800 промислових підприємств, з яких 147 великих, середніх та вагомих за обсягами. Найбільший вплив на приріст промислового виробництва мало збільшення випуску продукції у переробній промисловості, а саме у машинобудуванні та виробництві харчових продуктів та напоїв, де зосереджено понад половину обсягів промислової продукції області.[2]

У виробництві харчових продуктів випуск продукції збільшився з виробництв цукру з буряків, кормів для сільськогосподарських тварин та свійської птиці, круп та шоколадних цукерок.

Насамперед зазначимо, що Волинська область багата на природні ресурси, які відіграють важливу роль у формуванні та функціонуванні господарського комплексу району та сфери послуг.

Література:

1. Мольчак Я. О. Конструктивно-географічний аналіз та оцінка природного агресурсного потенціалу Волинської області : монографія / Я. О. Мольчак, А. Г. Потапова. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2010. – 215 с.

2. Стратегія економічного і соціального розвитку Волинської області-Офіційний сайт [Електроний ресурс].

УДК 657

Юзефович Віра

Науковий керівник **Чудовець Віталій**

Луцький національний технічний університет

ПРОБЛЕМИ ЗМЕНШЕННЯ КОРИСНОСТІ АКТИВІВ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин для ефективної діяльності підприємства досить вагоме значення відіграє стан активів, інформацію про які відображають у звітах про фінансові результати.

Питання щодо зменшення корисності було висвітлено у працях Ф. Бутинця, С. Голова, М. Пушкаря, М. Кружельного, Є. Мниха та інших. Науковці було доведено необхідність виявлення ознак зменшення корисності активів, надано пропозиції щодо її відображення в бухгалтерському обліку для забезпечення

об'єктивної оцінки основних засобів при складанні фінансової звітності та розкрито перспективи подальших досліджень.

Для підприємства питання про зменшення або відновлення корисності активів є досить суттєвим, адже при помилкових прогнозах щодо активів можуть виникнути труднощі в подальшій роботі у формі значної суми втрат від зменшення корисності або в деяких випадках – можливість вигоди від відновлення їх корисності.

Підприємство повинне оцінити на дату річного балансу чи існують ознаки можливого зменшення корисності активу. Методологічною основою формування в бухгалтерському обліку інформації про зменшення корисності активів та розкриття у фінансовій звітності є П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів».

Корисність активів змінюється залежно від певних ознак:

1. Коливання ринкової вартості активу протягом звітного періоду.

2. Фізичний стан активу (наприклад, застаріле або пошкоджене устаткування – зменшує корисність цього активу).

3. Зміни (негативні чи позитивні) в технологічному, ринковому, економічному, правовому середовищі, в якому діє підприємство.

4. Зміна протягом звітного періоду ринкових ставок або інших ринкових ставок доходу від інвестицій (при збільшенні ставок – зменшення корисності активу, при зменшенні – відновлення корисності активів), що впливає на ставку дисконту і змінює суму очікуваного відшкодування активу.

5. Суттєві зміни способу використання активу.

6. Інші свідчення про ефективність активу, яка буде кращою (або гіршою), ніж очікувалося

Питання зменшення корисності активів є важливим для обліку на підприємстві, бо воно впливає на фінансовий стан самого підприємства, тому у складі власного капіталу відображається сума втрат або вигід від зменшення або відновлення корисності, а також у примітках до фінансової звітності щодо кожної статті активів наводиться обов'язково повна інформація про події, які спричинили зміну корисності активу:

– характеристика активів;

– події та обставини, що вплинули на корисність активу;

- оцінку, за якою визначено суму очікуваного відшкодування;
- база, прийнята для визначення чистої вартості реалізації;
- ставку дисконту, яка використовувалася для поточного і попереднього визначення теперішньої вартості майбутніх чистих грошових надходжень від активу;
- визнана сума втрат від зменшення (суму вигод від відновлення) корисності активів;
- статті активів, на які впливають визнані втрати від зменшення корисності або вигоди від відновлення корисності.

Отже, керівники підприємств заради економічної вигоди повинні проводити перевірку активів на знецінення.

Література:

1. П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів» затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 р. №817
2. Маляревський Ю.Д. Облік активів підприємства : навчальний посібник / Ю.Д. Маляревський. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 192 с.

УДК 657

Юхимчук Марина

Науковий керівник: **Нагірська Катерина**
Луцький національний технічний університет

ЕВОЛЮЦІЯ РОЗМІРІВ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ТА ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМУ В УКРАЇНІ

Для України регулювання доходів населення є надзвичайно актуальним питанням, оскільки в умовах нестабільності економічного розвитку спостерігається гостра суперечність між обмеженістю ресурсів для реалізації соціальних програм та зростаючими вимогами до кінцевого попиту[1].

Особлива роль в аналізі рівня добробуту населення відведена статистичним методам дослідження, які знайшли своє відображення у працях багатьох українських та зарубіжних економістів, зокрема таких, як: Колот А., Латугін В., Спасенко Ю., Ульянов К., Геєць В., Панченко Є., Лібанова Е., Скрипник О., Шевченко Л., Щербина Ф. та інші. Проте дана тема продовжує залишатися актуальною і потребує подальших досліджень[2].

Однією з передумов забезпечення достатнього життєвого рівня є встановлення мінімальної заробітної плати.

Мінімальна заробітна плата є також засобом захисту найманих працівників від не виправдано низької заробітної плати.

Мінімальна заробітна платня (МЗП)– це законодавчо встановлений розмір заробітної платні за просту, некваліфіковану працю, нижче від якого не може здійснюватися оплата за виконану працівником місячну погодинну норму праці. Мінімальна заробітна платня є державною соціальною гарантією, обов'язковою для підприємств усіх форм власності й господарювання [3].

Розмір мінімальної заробітної плати постійно зростає. Слід відзначити, що заробітна плата як і у попередні роки, залишається основним компонентом та джерелом доходів населення України: її частка у доходах становить 41,5 %.

Динаміка співвідношення рівня мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму України 2004-2006 роки

Таблиця 1

Рік	Мінімальна заробітна плата одного прац.		Прожитковий мінімум, грн.	Співвідношення до прожиткового мінімуму, %
	грн.	темп зростання до відповідного періоду попереднього року, %		
2004	237	128,10	362	65,47
2005	310	130,80	423	73,29
2006	375	120,97	465	80,65

Динаміка співвідношення рівня мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму України 2014-2016 роки.

Розглянемо розміри мінімальної заробітної плати за 2004-2006 роки в табл.1 та за 2014-2016 роки в табл. 2.

Сучасне співвідношення МЗП та прожиткового мінімуму дає підставу вважати, що влада офіційно визнає, що працездатні громадяни не живуть на заробітну плату.

Таблиця 2

Рік	Мінімальна заробітна плата одного прац.		Прожитковий мінімум, грн.	Співвідношення до прожиткового мінімуму, %
	грн.	Темп зростання до відповідного періоду попереднього року, %		
2014	1218	108,94	1176	103,57
2015	1378	113,14	1330	103,61
2016	1450(в планах)	105,23	1399	103,65

На нашу думку, мінімальна заробітна плата повинна перевищувати прожитковий мінімум у 1,2-1,5 разу для того, щоб дорівнювати вартості об'єму ресурсів, необхідних для відтворення робітника та його родини.

Література:

1. Кодекс законів про працю України, затверджений Законом № 322-VIII від 10.12.71 ВВЗ, 1971, дод. До № 50, ст 375 (зі змінами, унесеними відповідними Законами України).
2. Перехідна економіка / В. М. Геєць, Є. Г. Панченко, Е. М. Лібанова та ін. ; за ред. В. М. Гейця. – К. : Вища школа, 2003. – 591 с.
3. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р. № 108/95 з наступними змінами і доповненнями // Уряд. кур'єр. – 1995. – 18 трав. – С. 10-11.

УДК 519.86

Якимчук Дмитро

Науковий керівник: **Жураковська Ірина**
Луцький національний технічний університет

ОСНОВНІ ВІДМІННОСТІ МІЖ П(С)БО 30 ТА МСБО 41 ЩОДО ОЦІНКИ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ТА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Більшість сільськогосподарських підприємств в Україні ведуть облік згідно П(С)БО. Але для того, щоб вийти на міжнародні ринки і залучити іноземні інвестиції підприємству необхідно вести облік та формувати звітність згідно Міжнародних стандартів

бухгалтерського обліку.

Облік біологічних активів в Україні регламентує П(С)БО 30 «Біологічні активи», що є аналогом МСБО 41 «Сільське господарство».

Якщо підприємство має намір перейти до ведення обліку та складання звітності за міжнародними стандартами, варто звернути увагу на певні відмінності між П(С)БО та МСБО. Перш за все це стосується оцінки біологічних активів та сільськогосподарської продукції.

У процесі підготовки фінансової звітності оцінка біологічних активів, які можуть складати до 50% валюти балансу сільськогосподарського підприємства, відіграє ключову роль.

МСБО 41 нам говорить, що біологічні активи при первісному визнанні і в кінці кожного періоду слід оцінювати за справедливою вартістю, за винятком випадку, коли цю вартість неможливо достовірно визначити. Згідно ж П(С)БО 30, при первісному визнанні біологічні активи оцінюються за первісною вартістю, а на дату проміжного та річного балансу – за справедливою, крім випадків, коли справедливу вартість достовірно визначити неможливо.

У МСБО також визначено, що сільськогосподарську продукцію оцінюють виключно за справедливою вартістю. Національне положення бухгалтерського обліку дає можливість вибору між двома варіантами оцінки: за справедливою вартістю або за виробничою собівартістю.

Проаналізувавши економічні праці сучасних науковців, зустрічаємо як прихильників, так і опонентів концепції справедливої вартості.

М. В. Єрмолаєва стверджує, що «треба повернутися до порядку оцінки продукції сільськогосподарського виробництва за плановою собівартістю з подальшим коригуванням її до рівня фактичної в кінці року методом «червоного сторно» або звичайним записом. Оцінку за справедливою вартістю можна застосовувати в управлінському обліку для власних потреб підприємства» [3].

Однак, В. М. Савченко вважає, що «калькуляція планової і фактичної собівартості та оцінка на основі неї за первісною вартістю є характерним для управлінського обліку. Для зовнішніх користувачів інформації, що відображається у фінансовій звітності та є даними фінансового обліку, більш важливою є оцінка саме за

ринковими цінами» [4].

Практика сільськогосподарських підприємств України свідчить, що під час визначення справедливої вартості присутній суб'єктивний підхід, який обумовлений рядом факторів, а саме:

1) по багатьох видах продукції відсутній активний ринок, а тому виникає потреба користуватися останньою ринковою ціною операції з такими активами, ринковими цінами на подібні активи, додатковими показниками, що характеризують рівень цін;

2) ціни на ринку різко коливаються залежно від місця і часу реалізації продукції. Ціна на овочі і фрукти може змінюватися протягом місяця декілька разів або навіть кожного дня.

Під час збирання урожаю засоби масової інформації щодня повідомляють про зміни цін на зерно, аргументуючи це рівнем урожайності, погодними умовами, змовою посередників, зовнішньоекономічними відносинами, рішеннями уряду тощо. Це часто відбувається з метою реклами в конкурентному ринковому середовищі. Стає очевидним, що користуючись справедливою вартістю на сільськогосподарському підприємстві можна показати фінансовий результат діяльності такий, який забажаємо. Звичайно, цього допускати не можна [5].

На нашу думку, оцінка за собівартістю є доцільнішою, оскільки така інформація є об'єктивною, документально підтвердженою та її можна перевірити. Оцінка за собівартістю має суттєві переваги над оцінкою за справедливою вартістю, що варто врахувати під час ведення обліку.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18 листопада 2005 р. № 790, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 5 грудня 2005 р. за № 1456/11736. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство» – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Остапчук О. В. Удосконалення обліку поточних біологічних активів рослинництва / Остапчук О. В. // Вісник Інституту аграрної Економіки.
4. Скиба О. П. Облік довгострокових біологічних активів / О. П. Скиба // Економіка. – 2010. – №1. – С. 178–183.
5. Сук Л. К. Облік поточних біологічних активів і сільськогосподарської продукції / Л. К. Сук, П. Л. Сук // Облік і фінанси. - 2014. - № 2. - С. 71-78. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2014_2_11.

*II Міжнародна науково-практична конференція молодих науковців,
аспірантів, здобувачів і студентів (м. Луцьк, 16 квітня 2016 р.)*

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

*II Міжнародна науково-практична конференція молодих науковців,
аспірантів, здобувачів і студентів (м. Луцьк, 16 квітня 2016 р.)*

ДЛЯ НОТАТОК

Комп'ютерний набір:

Риковська Л.О.

Верстка:

Риковська Л.О.

Підп. До друку 12.04.16 р.
Формат 60х84 1/16. Папір офс.
Ум. друк. арк. 10,1. Тираж 300 прим. Зам. 419

Редакційно-видавничий відділ
Луцького національного технічного університету
Луцьк, 43018, вул. Львівська, 75
Друк – РВВ ЛНТУ